

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

на Комисията за защита на личните данни
за дейността ѝ през 2019 г.

на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Увод	5
II.	Анализ и отчет на степента на постигане на целите и приоритетите на Комисията за защита на личните данни, залегнали в годишния отчет за 2018 г., както и на Стратегията на КЗЛД за развитие в областта на защитата на личните данни (Хоризонт 2022)	6
III.	Защита на правата на субектите на данни при обработване на личните им данни	11
IV.	Контролна дейност	29
V.	Производства по изразяване на становища и участие в съгласувателни процедури на нормативни актове по въпросите, свързани със защита на личните данни	50
VI.	Отчет по прилагането на новата правна рамка на ЕС в областта на защитата на личните данни: Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680	59
VII.	Участие на КЗЛД в механизмите за съгласуваност и сътрудничество в рамките на Европейския комитет за защита на данните - обща информация и статистика	69
VIII.	Международна дейност	73
IX.	Подпомагане изпълнението на целите на КЗЛД чрез реализация на проекти с национално и международно финансиране: обща информация относно проекти и партньорски консорциуми	75
X.	Комисията за защита на личните данни - наблюдаващ орган относно сигурността на данните съгласно Закона за електронните съобщения	80
XI.	Институционално взаимодействие. Партньорство с представители на медиите и информационно-образователна дейност	82
XII.	Административен капацитет и финансови ресурси	94
XIII.	Цели и приоритети на КЗЛД за 2020 г.	102

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АЛД	– Администратор на лични данни
АПК	– Административнопроцесуален кодекс
АССГ	– Административен съд – София-град
АУАН	– Акт за установяване на административно нарушение
ВАС	– Върховен административен съд
ВИС	– Визова информационна система
ГПК	– Граждански процесуален кодекс
Директива 95/46/ЕО	– Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни
Директива (ЕС) 2016/680	– Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета
ДЛЗД	– Длъжностно лице по защита на данните
ЕГН	– Единен граждански номер
ЕК	– Европейска комисия
ЕКЗД	– Европейски комитет по защита на данните
ЕСПЧ	– Европейски съд по правата на човека
ЗАНН	– Закон за административните нарушения и наказания
ЗДОИ	– Закон за достъп до обществена информация
ЗЕС	– Закон за електронните съобщения
ЗЗДискр.	– Закона за защита от дискриминация
ЗЗЛД	– Закон за защита на личните данни
ЗИДЗЗЛД	– Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни

ЗПКОНПИ	– Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество
ЗУЕС	– Закон за управление на етажната собственост
ИВСС	– Инспекторат към Висшия съдебен съвет
ИСВП	– Информационна система на вътрешния пазар
КЕП	– Квалифициран електронен подпис
КЗЛД	– Комисия за защита на личните данни
МВР	– Министерство на вътрешните работи
МВнР	– Министерство на външните работи
МСП	– Малки и средни предприятия
НАП	– Национална агенция за приходите
НЗОК	– Национална здравноосигурителна каса
НП	– Наказателно постановление
ОЛД	– Обработващ лични данни
ПДКЗЛДНА	– Правилник за дейността на КЗЛД и на нейната администрация
Регламент (ЕС) 2016/679	– Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)
ЦИК	– Централна избирателна комисия

I. УВОД

Настоящият отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) е изготвен на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) и обхваща периода от 1.01.2019 г. до 31.12.2019 г.

В отчета е представена информация по основните направления на дейност на КЗЛД през посочения период, като е поставен акцент върху задачите и правомощията на институцията след 25 май 2018 г., откогато е в сила новата европейска правна уредба в областта на защитата на личните данни. Специално внимание е отделено на продължаващата вече втора година информационно-разяснителна кампания в национален план по ключови аспекти на новата правна рамка. Представена е обобщена информация по въпроси, свързани с разглеждането на жалби и сигнали, запитвания на граждани и проведените консултации по тях. Направен е анализ на степента на постигане на целите и приоритетите за 2019 г. и са отчетени административният капацитет и финансовото състояние на КЗЛД.

II. АНАЛИЗ И ОТЧЕТ НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА КЗЛД, ЗАЛЕГНАЛИ В ГОДИШНИЯ ОТЧЕТ ЗА 2018 Г., КАКТО И НА СТРАТЕГИЯТА НА КЗЛД ЗА РАЗВИТИЕ В ОБЛАСТТА НА ЗАЩИТАТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ (ХОРИЗОНТ 2022)

2019 година за КЗЛД е период, изключително динамичен и свързан с цялостната промяна на правната рамка в сферата на защитата на данните на европейско ниво и съответно с реорганизацията на законодателството на национално ниво.

Отминалата 2019 г. се характеризира с три особено значими предизвикателства пред КЗЛД, с които тя успешно се справя – първо, **актуализиране на законовата и подзаконовата правна рамка в областта на защитата на личните данни в Република България**, на второ място, **промяна във фокуса на контролната дейност** и на трето място, **продължаването на практическото прилагане на новата правна рамка в областта на защитата на личните данни**, по-специално, Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Регламент (ЕС) 2016/689).

През отчетния период са извършени актуализиране на Закона за защита на личните данни и приемане на изцяло нов Правилник за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация (ПДКЗЛДНА), който да отразява приемствеността във вече осъществявани дейности, но и да урежда всички нови правомощия, задължения и отговорности, произтичащи от новата европейска правна уредба.

Депозираният в Народното събрание на Република България проект на закон за изменение и допълнение на ЗЗЛД (ЗИДЗЗЛД) отразява бележките и коментарите, получени в хода на обществената консултация, проведена през периода 30.04 – 30.05.2018 г. с широк кръг от заинтересовани страни. В рамките на законодателния процес между първо и второ четене на ЗИДЗЗЛД по инициатива на водещата парламентарна комисия – Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред, е проведен допълнителен кръг консултации, които да гарантират, че по съдържание законът е основан на широк обществен консенсус и предлага един качествен, модерен и необходим механизъм за високо ниво на защита на личните данни.

Новият Правилник за дейността на КЗЛД и на нейната администрация (обнародван в ДВ, бр. 60 от 30.07.2019 г.) посредством структурна реформа се фокусира върху

обновяване на разпределението на задълженията между различните дирекции в специализираната администрация, както и върху разписване на правилата, по които в надзорния орган ще се развиват редица нови дейности – например одобряване на кодекси за поведение, акредитиране на органи за наблюдение на кодексите за поведение, акредитиране на сертифициращи органи, корективни правомощия по чл. 58, §2, б. „д“ и „з“ от Регламент (ЕС) 2016/679 и т.н.

Очаква се стартиралата през 2019 г. реформа в областта на защитата на личните данни в национален план да бъде финализирана с цялостната подзаконова уредба през 2020 г.

Като водещ надзорен орган по защитата на личните данни, и през 2019 г. КЗЛД продължава осъществяването на широка информационно-разяснителна кампания и популяризирането на достъпен език на основните положения на реформата в ЕС в областта на личните данни и новата национална правна рамка. При подготовката на информационно разяснителната кампания КЗЛД отчита незатихващ интерес от страна на администраторите на лични данни (АЛД), на публични структури и на гражданите по отношение провеждането на обучения и допълнителни разяснения по прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679. Поради ограничения ресурс, който КЗЛД може да инвестира в тази дейност, през отчетния период тя отново е насочена основно към служителите по защита на данните и към целеви групи с общ фокус като отделни индустриални браншове, сходни административни и/или публични структури.

С цел повишаване на информираността на обществото по ключови въпроси на Регламент (ЕС) 2016/679 продължава инициативата от предходната година по публикуване на интернет страницата на КЗЛД на разяснителни материали и препоръки относно прилагането на Регламента – насоки на КЗЛД, на Европейската комисия (ЕК) и на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД). Във връзка с необходимостта от популяризиране на дейността на ЕКЗД на институционалния сайт в раздела за международно сътрудничество се поддържа подраздел за Комитета, в който е предоставена обща информация за него (мисия, функция и задължения, ръководни принципи) и е създадена отпратка към неговия официален сайт, където е налична цялата публично достъпна информация относно дейността му – насоки, препоръки, становища, решения, обществени консултации, информация за пленарни заседания и т.н. В Информационния бюлетин на КЗЛД се предоставя информация за всички заседания на ЕКЗД, приети документи и текущи обществени консултации.

През изминалата година продължават усилията на КЗЛД, насочени към изграждане на обучителен център в областта на защитата на личните данни. За съжаление, до края на отчетния период Комисията не получава необходимата финансова подкрепа за тази своя инициатива, което е обективна пречка за нейното реализиране.

И през 2019 г. КЗЛД отстоява постоянния си приоритет за пълноправното членство на България в Шенгенското пространство. Във връзка с изпълнението на тази приоритетна задача КЗЛД продължава да поддържа на институционалния си сайт изключително подробна информация за Шенгенското пространство, а нейни представители продължават да вземат участие в мисии за оценка на шенгенското законодателство в областта на защитата на личните данни.

Направени са първи стъпки за реализация на предвидения като приоритет „нов фокус на контролната дейност“. Стартирали са дейностите по актуализация на вътрешноведомствената правна уредба на контролната дейност, която има за цел не само да осъвремени подхода на надзорния орган към обектите на контрол, но и да отчете вече натрупаната двугодишна практика по прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679.

С оглед засилване сътрудничеството с МВР във връзка с изпълнение на изискванията на Директива (ЕС) 2016/680 през 2019 г. са започнали действия по предварителна подготовка на предстоящи през 2020 г. проверки на Националното звено Европол, на Евродак и на Интерпол.

Във връзка с изискванията към Република България по пълното присъединяване към Шенген и Визовата информационна система на ЕС (ВИС) към края на отчетния период в процес на извършване е проверка на Шенгенската информационна система (ШИС II) в Национално бюро СИРЕНЕ към дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ на МВР и консулски служби в посолства на Република България. С оглед подготовката на проверката с МВНР е обменена информация за посолствата, издаващи най-голям брой визи, и са изготвени въпросници за предстоящите проверки.

За изпълнение на приоритета засилване на международното сътрудничество във връзка с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 за „обслужване на едно гише“ в КЗЛД са подготвени вътрешни правила за организация на дейностите по разглеждане на случаи с трансграничен характер. Обменът на информация се осъществява както по линия на Информационната система на вътрешния пазар (ИСВП), така и чрез изградената комплексна система за видеоконферентна връзка. За целта е проведена обществена поръчка с предмет „Изграждане на видеоконферентна система в заседателната зала на

КЗЛД“. Видеоконферентната система е приета и пусната в експлоатация, като през отчетния период са осъществени реални видеоконферентни връзки с ЕК.

Прави впечатление вече утвърдената негативна тенденция за голямо текучество на кадри през последните три години. За съжаление, усилията на КЗЛД за укрепване на административния ѝ капацитет с допълнителни човешки и финансови ресурси отново не се увенчават с успех през отчетния период. Текучеството на кадри продължава и въпреки мотивите на институцията за необходимост от допълнително финансиране, средствата за персонал по бюджета на КЗЛД не са увеличени, с изключение на увеличението с 10%, което е общо за цялата държавна администрация. Това налага и вземането на тежко решение през 2019 г. за намаляване на штатната численост на персонала с 4 штатни бройки. Към края на отчетния период в КЗЛД има 15 вакантни бройки на най-ниската длъжност за държавни служители (младши експерт), респ. за служители по трудово правоотношение (специалист), които са обезпечени само с нормативно изискуемия минимум от 70 на 100 от средната основна месечна заплата за степен II на съответното ниво съгласно Приложение №1 към Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация.

През отчетния период продължава изпълнението на Стратегията за развитие в областта на защитата на личните данни (Стратегия „Хоризонт 2022“), приета от КЗЛД през 2017 г. Като всеки стратегически документ тя представя основните цели на институцията и определя дейностите за постигането им в Плана за действие и прилагане на стратегията. В годините след приемането ѝ поставените годишни цели и приоритети на Комисията за съответната календарна година се подчиняват изцяло на стратегическите цели на КЗЛД за описания период. Същевременно по своята същност стратегическият документ дава насоки за обобщаване на статистическа информация, която да послужи както за определяне на стратегически и оперативни цели, така и като възможност за планиране на необходимите ресурси.

Нагледен пример за изпълнението на стратегическия документ е процесът по изготвяне на индивидуалните работни планове на служителите от администрацията изцяло в съответствие с него. Индивидуалното планиране на дейността е съобразено със стратегическите цели, залегнали в Стратегията, конкретните цели на съответните административни звена с оглед отчитането напредъка по изпълнението на задачите в Плана за действие и прилагане на Стратегията. По този начин стратегическите процеси с висока степен на важност за институцията, чието изпълнение не може да се ограничи само в една календарна година, се изпълняват приемствено в последователни отчетни периоди,

като целите се разпределят и реализират по компетентности по вертикалната структура на КЗЛД.

Пълният текст на Стратегия „Хоризонт 2020“, както и на Плана за нейното изпълнение са достъпни на интернет страницата на КЗЛД.

III. ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА СУБЕКТИТЕ НА ДАННИ ПРИ ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИТЕ ИМ ДАННИ

1. Производства по разглеждане на жалби и искания. Прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679 при разглеждане на жалби

Едно от правомощията на КЗЛД като част от осъществяването на цялостна контролна дейност в областта на защитата на личните данни е разглеждането на жалби, подадени от физически лица срещу АЛД и/или ОЛД за нарушения на правата им, предвидени в ЗЗЛД и Регламент (ЕС) 2016/679.

През 2019 г. с приемането на измененията и допълненията в ЗЗЛД и на нов Правилник за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация (обнародван в ДВ, бр. 60 от 30.07.2019 г.), както и с приемането на промени в Закона за съдебната власт и Административнопроцесуалния кодекс (обнародвани в ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.), бяха въведени изменения в националното законодателство на Република България, които както пряко, така и косвено влияят върху производството по разглеждане на жалби.

Следва да се отбележи, че в ЗЗЛД са предвидени допълнителни, извън тези, посочени в Регламент (ЕС) 2016/679, състави на нарушения, съобразно дерогациите, предвидени в последния, в това число такива, касаещи обработването на лични данни за журналистически цели, както и за академичното или литературното изразяване.

Регламент (ЕС) 2016/679 не се прилага за обработване на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнение на наложените наказания, включително предпазването и предотвратяването на заплахи за обществената сигурност. Такива правила са разписани в ЗЗЛД, глава 8 от закона *Правила за защита на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентни органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания, включително предпазването от заплахи за обществения ред и сигурност и тяхното предотвратяване*. С последните са въведени изискванията на Директива ЕС 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г., като в компетентността на КЛЗД са разглеждането и произнасянето по жалби с такава специфична предметна насоченост.

Важно уточнение е, че извън компетентността на КЗЛД е надзорът на дейностите по обработване, извършени от съдилищата при изпълнение на съдебните им функции,

доколкото съобразно промените в ЗЗЛД и Закона за съдебната власт компетентен да разглежда и да се произнася по жалби с такъв предмет е Инспекторатът към Висшия съдебен съвет.

Новата нормативна уредба в сферата на защитата на личните данни предвижда различни срокове за сезиране на КЗЛД с оглед дата на извършване на твърдяното нарушение. Жалбите и исканията, касаещи нарушения, извършени до влизане в сила на измененията на ЗЗЛД, могат да се подават в едногодишен срок от узнаване на нарушението от страна на искателя, но не по-късно от пет години от извършването му. За нарушения, извършени след тази дата, субектът на данните има право да сезира КЗЛД в срок от 6 месеца от узнаване на нарушението, но не по-късно от две години от извършването му. Сроковете са преклузивни, а пропускането им води до невъзможност за упражняване на правомощията на КЗЛД и произнасяне по съществуващото на спора. Както и досега, в производствата за разглеждане на жалби от КЗЛД не се дължат такси и в тази връзка възможността за защита на правата, предвидени в ЗЗЛД и Регламент (ЕС) 2016/679, е достъпна за всяко физическо лице. Остава възможността физическо лице да сезира за нарушението и съответния компетентен административен съд, но посоченото право не може да бъде упражнено, ако има висящо производство пред КЗЛД за същото нарушение или нейно решение относно същото нарушение е обжалвано и няма влязло в сила решение на съда.

Съгласно изискванията на ПДКЗЛДНА, в сила от 30.07.2019 г., производството по жалби започва по писмено или устно искане от физическото или юридическото лице. Писмените искания се подават в деловодството на Комисията с писмо, по факс или по електронен път на имейла на КЗЛД, като в последния случай жалбата трябва да бъде оформена като електронен документ, подписан с квалифициран електронен подпис (КЕП).

С оглед спецификата на производството в ПДКЗЛДНА са разписани изисквания по отношение съдържанието на жалбата, като следва да се отбележи, че липсата на някои от реквизитите води до нередовност на искането. Жалбата следва да съдържа: дата на узнаване на нарушението; посочване на лицето, срещу което е подадено искането; дата и подпис. Необходима е точната идентификация на жалбоподателя, доколкото съществуващото на производството касае нарушения по отношение на личните данни на конкретно лице, поради което по отношение на искателя/жалбоподателя в жалбата следва да са посочени: имена, адрес за кореспонденция и постоянен адрес, телефон за връзка, електронен адрес (при наличие).

Въведеното изискване за посочване на постоянен адрес на подателя е обусловено от измененията в местната подсъдност на постановените от КЗЛД актове в производствата по жалби. Съгласно чл. 133, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) (разпоредбата, изменена с ДВ, бр. 77 от 2018 г. в сила от 1.01.2019 г.) *делата по оспорване на индивидуални административни актове се разглеждат от административния съд по постоянен адрес или седалище на посочения в акта адресат, съответно адресати. Когато посоченият в акта адресат има постоянен адрес или седалище в чужбина, споровете се разглеждат от Административен съд София-град. Когато посочените в акта адресати са повече от един и са с различен постоянен адрес или седалище, но в рамките на един съдебен район, делата се разглеждат от административния съд в района на териториалната структура на органа, издал акта. Във всички останали случаи делата се разглеждат от административния съд, в района на който е седалището на органа.* В тази връзка следва да се отбележи, че преди цитираните изменения постановените от КЗЛД актове в производството по жалби бяха подсъдни единствено на Административен съд – София-град (АССГ), като първа инстанция.

Производството по жалба се развива по реда на АПК и е предвидено в чл. 38 от ЗЗЛД - приключва с административен акт на КЗЛД, който има характер на индивидуален административен акт, подлежащ на двуинстанционен съдебен контрол.

С решението си по същество на жалба КЗЛД може да остави жалбата без уважение като неоснователна – когато не се установи нарушение на правата на жалбоподателя, а при основателна жалба КЗЛД следва да упражни някое от предвидените в чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679 корективни правомощия:

а) да отправя предупреждения до АЛД или ОЛД, когато има вероятност операции по обработване на данни, които те възнамеряват да извършат, да нарушат разпоредбите на настоящия регламент;

б) да отправя официално предупреждение до АЛД или ОЛД, когато операции по обработване на данни са нарушили разпоредбите на настоящия регламент;

в) да разпорежда на АЛД или ОЛД да изпълни исканията на субекта на данни да упражнява правата си съгласно настоящия регламент;

г) да разпорежда на АЛД или ОЛД да съобрази операциите по обработване на данни с разпоредбите на настоящия регламент и ако е целесъобразно, това да стане по указан начин и в определен срок;

д) да разпорежда на АЛД да съобщава на субекта на данните за нарушение на сигурността на личните данни;

е) да налага временно или окончателно ограничаване, в т.ч. забрана, на обработването на данни;

ж) да разпорежда коригирането или изтриването на лични данни, или ограничаването на обработването им съгласно чл. 16, 17 и 18, както и уведомяването за тези действия на получатели, пред които личните данни са били разкрити съгласно чл. 17, §2 и чл. 19;

и) да налага административно наказание „глоба“ или „имуществена санкция“ съгласно чл. 83 в допълнение към мерките, посочени в настоящия параграф, или вместо тях в зависимост от особеностите на всеки отделен случай;

й) да разпорежда преустановяването на потока на данни към получател в трета държава или към международна организация.

Допустимо е кумулативното налагане на административно наказание „глоба“ и/или „имуществена санкция“ в допълнение към наложена принудителна административна мярка, каквито по същество са тези по буква „а“, „б“, „в“, „г“, „д“, „е“, „ж“ и „й“ от Регламента.

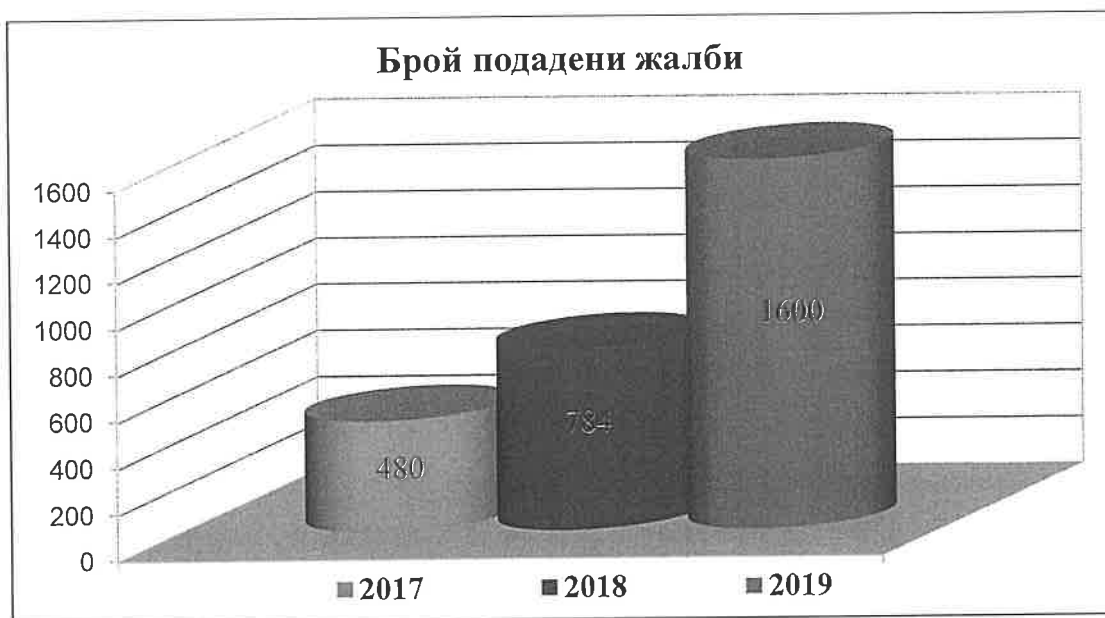
Измененията на ЗЗЛД с оглед целесъобразност и процесуална икономия допускат, когато жалбата е очевидно неоснователна или прекомерна, с решение на КЗЛД същата да се остави без разглеждане.

Следва да се отбележи, че в КЗЛД постъпват много на брой искания, наименувани „жалби“, относно упражняването на права на субекти на данните по Регламент (ЕС) 2016/679, доколкото с приемането и действието на Общия регламент относно защитата на данните от 25 май 2018 г. се въвежда разширен кръг от права на физическите лица и се вменяват допълнителни задължения на администраторите на лични данни. В резултат на това обстоятелство гражданите активно търсят съдействие и разяснение относно прилагането на новата правна рамка, и по-конкретно, упражняването на права от субекти на данни. В отговор при спазване на принципа за бързина, процесуална икономия и целесъобразност КЗЛД, като надзорен орган по смисъла на чл. 51, §1 от Регламент (ЕС) 2016/679, в съответствие с чл. 57, §1, буква „б“ насърчава обществената информираност и разбиране на рисковете, правилата, границите и правата, свързани с упражняването на права, като указва на субектите на данни специалния ред и условия за упражняване правата по Регламент (ЕС) 2016/679 – право на достъп, право на коригиране, право „да бъдеш забравен“, право на ограничаване на обработването, право на преносимост на данните, право на възражение и произтичащите от тях последици и отговорност за администраторите на лични данни, както и възможността за сезиране на надзорния орган.

2. Статистика и анализ на постъпилите в КЗЛД жалби

През 2019 г. КЗЛД е сезирана с над 1600 жалби, подадени от физически лица с твърдения за нарушения на правата им при обработване на личните данни. Забелязва се драстично повишаване на броя на постъпилите жалби през 2019 г., като за сравнение през 2018 г. КЗЛД е сезирана със 784 жалби, а за 2017 г. постъпилите жалби са били не повече от 480 броя.

Съотношението между подадените през 2017, 2018 и 2019 г. жалби е дадено в следната графика (Фиг. 1):

Фиг. 1

Секторите на дейност на АД, срещу които най-често са постъпвали през 2019 г. жалби от физически лица, са следните:

Държавни органи	820	жалби
Видеонаблюдение	102	жалби
Телекомуникации	78	жалби
Медии	77	жалби
Банки и кредитни институции	35	жалби
Политически субекти	31	жалби
Трудови и осигурителни услуги	26	жалби
Застраховане	8	жалби
Образование	7	жалби

Наблюдава се тенденция към драстично увеличаване на жалбите, подадени срещу държавни органи. През 2019 г. техният брой е най-голям - над 820, като за сравнение през 2018 г. подадените срещу държавни органи жалби са били по-малко от 50.

Увеличение бележат и жалби срещу осъществявано видеонаблюдение - през 2019 г. техният брой расте до 102. С оглед предмета на жалбите пред КЗЛД с твърдения за незаконосъобразно обработване на личните данни на физически лица чрез видеонаблюдение могат да бъдат разграничени следните две фактически обстановки: видеонаблюдение, извършвано в режим на етажна собственост, и видеонаблюдение, извършвано от физическо лице за лични и домашни дейности. Голяма част от жалбите касаят видеонаблюдение на обществени места – улици, тротоари, зелени площи.

Телекомуникационният сектор остава сред водещите сектори на дейност, срещу които най-често постъпват оплаквания. Жалбите са насочени предимно срещу предоставяне на лични данни за събиране на задължения, произтекли от сключени договори и електронни съобщения. Забелязва се ръст на жалбите, подадени с твърдения, че лични данни са обработени за сключване на договор за услуги без знание и съгласие на лицето и без реално същото да е ползвател на предоставената услуга. Често срещан пропуск е получаване на фактури на други абонати.

Наблюдава се тенденция към увеличаване на броя на подадени срещу медии жалби, съдържащи твърдения за неправомерно обработване на лични данни при реализиране на журналистически материали, като голяма част от жалбите касаят и правото „да бъдеш забравен“. През 2019 г. техният брой надхвърля 70, на този фон през 2018 г. жалбите са 35, през 2017 г. – 12.

Нужно е да се посочат и постъпващите жалби за неправомерен достъп до потребителски профили във Фейсбук, Google, вкл. и други електронни платформи. Жалбите са за създаване на фалшиви (неистински) профили, злоупотреба с публикувана в мрежата информация (вкл. и снимки) и др. За установяването автора на такива деяния, когато същият е неизвестен, е необходим достъп до „трафични данни“, който обаче се осъществява на основание и по реда на Закона за електронните съобщения, по който КЗЛД няма правомощия.

На следващо място са жалбите, насочени срещу банки и дружества, предлагачи кредитни услуги. В тази категория жалби попадат освен твърдения за неправомерно предоставяне на лични данни за събиране на задължения от физическите лица, така и твърдения, свързани с употребата на лични данни за отпускане на кредити, без същите да са поискани и/или усвоени.

Предвид проведените през 2019 г. избори за членове на Европейския парламент (26.05.2019 г.) и местни избори (27.10.2019 г.) значителен е и броят на подадени жалби с предмет неправомерно обработване на лични данни в изборния процес, в частност твърдения за неправомерно обработване на лични данни чрез включването им в списък на лицата, подкрепящи регистрацията на политическия субект за участие в избори, респективно твърдения за неправомерно обработване на лични данни за регистрацията на застъпници на политически субекти, участващи в изборите.

Увеличава се броят на жалбите, подадени в сектор „Застраховане“. Основни твърдения, а и констатирани от КЗЛД нарушения в този сектор през 2019 г. са тези, касаещи обработване на лични данни за сключване на застраховки без правно основание, включително без наличие на договорна обвързаност между лица.

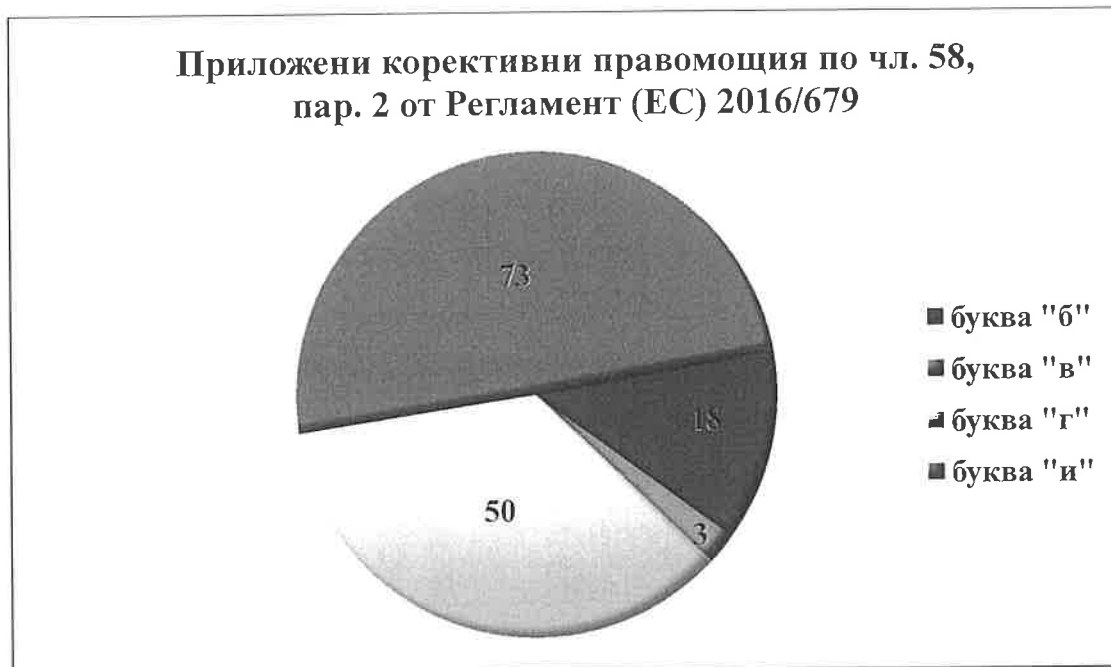
На този фон през 2019 г. се наблюдава намаляване на жалбите, подадени в сектор „Образование“ - от 23 през 2018 г. до 7 през 2019 г.

Преобладаващ е броят на нарушенията на чл. 6, §1 от ОРЗД – обработване на лични данни без правно основание, както и обработване на личните данни в нарушение на принципите по чл. 5, §1 от ОРЗД – „свеждане на данните до минимум“, „точност“, „ограничение на целите“. Констатирани са и нарушения, свързани със сигурността на данните и предприетите от администраторите технически и организационни мерки за защита на личните данни, както и такива, свързани с непроизнасяне по подадени от субекти на данни заявления за упражняване на права. В тази връзка и най-често налаганите корективни мерки са именно за тези нарушения.

През 2019 г. по повод постъпили жалби са приложени следните корективни правомощия по чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679:

- официално предупреждение по буква „б“ - 18 бр.;
- разпореждане по буква „в“ – 3 бр.;
- разпореждане по буква „г“ - 50 бр.;
- имуществени санкции/глоби по буква „и“ – 73 бр., в общ размер на над 1 000 000 лв. (един милион лева).

**Приложени корективни правомощия по чл. 58,
пар. 2 от Регламент (ЕС) 2016/679**

Фиг. 2

С оглед крайното решение на КЗЛД произнасянията са, както следва:

- по основателност на жалби – 263 решения. От тях 139 за неоснователност, 104 – за основателност, и 20 – за частична основателност;
- за спиране на административно производство поради наличие на друго, образувано пред органите на МВР или прокуратурата – 5 решения;
- по недопустимост на жалби – 53 решения;
- по нередовност на жалби и искания – 36 решения;
- очевидна неоснователност – 11 решения.

Оттеглени от жалбоподателите жалби са 17, с което КЗЛД на практика е била десезирана.

3. Специфични казуси и практика на КЗЛД

Що се касае за специфични казуси по жалби, постъпили или разгледани през отчетния период, могат да се посочат следните случаи:

3.1. КЗЛД е сезирана с жалба с предмет нарушение на лични данни чрез публикуване на статии на сайтовете на две електронни медии, в които се съдържат двете имена и снимка на жалбоподателя, последната свалена от популярна социална мрежа. Темата на публикациите е извършен арест на обвиняем в убийство. В жалбата е посочено, че е налице съвпадение в собственото и фамилното име на лицето, обвинено в

извършването на тези престъпления, и собственото и фамилното име на жалбоподателя, като обаче последният е различно лице, което няма нищо общо с престъпленията или повдигнатото обвинение.

В хода на административното производство на администраторите е предоставена възможност за изразяване на становище по случая. КЗЛД е изискала информация и от Националната следствена служба, откъдето е постъпил отговор, че жалбоподателят пред КЗЛД не е идентично лице с лицето, на което е предявено обвинение, наложена е мярка за неотклонение „Задържане под стража“ и срещу което е внесен обвинителен акт.

Предвид събрания по преписката доказателствен материал КЗЛД се е произнесла с решение за основателност на жалбата. Ангажирана е административнонаказателната отговорност на медиите за незаконосъобразно обработване на личните данни на жалбоподателя в нарушение на чл. 25з, ал. 1 и 2 от ЗЗЛД и нарушение на чл. 5, §1, буква „г“ от ОРЗД, а именно обработване на лични данни в нарушение на принципа на „точност“. С оглед тежестта на нарушението на медиите са наложени имуществени санкции в размер съответно на 5 000 лв. и 20 000 лв., като при определяне на размера на санкциите като смекчаващо обстоятелство по отношение на първата медия е взето предвид, че след сезиране на КЗЛД нарушението е преустановено. Предвид пасивното поведение на втората медия и обстоятелството, че не са предприети мерки за преустановяване на нарушението на същата, освен санкцията в размер на 20 000 лв. е издадено и разпореждане за изтриване на данните, които се отнасят за жалбоподателя, а именно лицево изображение.

3.2. КЗЛД е сезирана с жалба срещу администратор на лични данни, като по същество твърденията на жалбоподателката се отнасят до осъществяван от администратора директен маркетинг. Жалбоподателката е посочила, че в продължение на шест месеца над нея се упражнява „психически тормоз“ чрез позвънявания от служители на дружеството и получаване на електронни съобщения. След блокиране на телефона, от който получавала позвъняванията, започнала да получава рекламни брошури на личния адрес. Изпратила имейл до дружеството, за да бъде прекратено изпращането на рекламни съобщения и позвънявания, на които отговор не получила.

По административната преписка е установено, че съгласието на жалбоподателката за получаване на рекламни съобщения е оттеглено. В хода на административното производство от администратора са наведени твърдения, че процедурата по оттегляне на съгласието на жалбоподателката е извършена ненадлежно, предвид факта че имейлът, изпратен от жалбоподателката с искане за прекратяване на маркетингова комуникация е

изпратен на официалния имейл на дружеството вместо на посочения в политиките за поверителност и изрично обозначен като имейл, на който е възможно да бъде оттеглено съгласието.

При произнасянето си по същество на спора КЗЛД е взела предвид, че и двата имейл адреса се използват от дружеството, както и че не е оспорен фактът, че имейлът на жалбоподателката с искане за прекратяване на маркетингова комуникация е получен от дружеството, но въпреки това обработването на личните ѝ данни за целите на директен маркетинг не е преустановено. За допуснатото нарушение е ангажирана административнонаказателната отговорност на дружеството и на същото е наложена санкция в размер на 1500 лв.

3.3. КЗЛД е сезирана с жалба срещу болнично заведение. Жалбоподателката е посочила, че в болницата е назначена на длъжност „медицински секретар – кодировчик“ и че на 1.10.2018 г. от болницата едностранно е прекратено трудовото ѝ правоотношение. Посочила е, че предвид длъжността, която е изпълнявала, има издаден електронен подпис с нейното име и лични данни, с който електронен подпис работи в системата HADIS на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК). Твърди, че в периода от 3.09.2018 г. до 2.10.2018 г. от болницата са злоупотребили с личните ѝ данни чрез използване на електронния подпис чрез системата HADIS, като в този период е била в платен годишен отпуск, както и че процесният електронен подпис е използван и след прекратяване на правоотношението от болницата за изписване на пациенти.

В хода на административното производство е установено, че електронният подпис, издаден от болницата на жалбоподателката в качеството ѝ на медицински секретар - кодировчик, за изпълнение на служебните ѝ задължения, действително е използван от болницата от лица, различни от жалбоподателката, което се явява нарушение на правилата, разписани в ЗЗЛД, тъй като не може да се използва електронен подпис, било то служебен, след като е персонифициран, от друго лице, което замества титуляря. Установено е, че от страна на болницата са обработени личните данни на жалбоподателката в нарушение на принципа, разписан в разпоредбата на чл. 5, §1, б. „а“ от Регламент (ЕС) 2016/679.

На база фактите и доказателствата КЗЛД на основание чл. 58, §2, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2016/679 е издала разпореждане болничното заведение да съобрази операциите по обработване на личните данни с разпоредбите на Регламента, като организира достъпа и употребата на КЕП на всеки служител по начин, непозволяващ употреба на КЕП и парола от лице, различно от това, на което принадлежат последните.

3.4. КЗЛД е сезирана с жалба, в която се сочи, че жалбоподателят е получил заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), от което разбрал, че дружеството – професионален домоуправител, е използвало личните му данни без негово разрешение и съгласие в нарушение на Регламент (ЕС) 2016/679. Жалбоподателят декларира, че не се е подписвал и не е давал съгласието личните му данни да бъдат обработвани за тази цел. Смята, че са нарушени правата му, предоставени от ЗЗЛД. Към жалбата е приложено копие на Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК, от което е видно, че заявител е етажната собственост по местоживееене на жалбоподателя, представлявана от дружеството – професионален домоуправител. Като основание е посочено, че вземането произтича от неизпълнение на парични задължения по незаплатени вноски за управление и поддръжка на етажната собственост на основание Договор за услуга и Протокол от Общо събрание на ЕС.

Въз основа на тези факти КЗЛД е приела, че жалбата е редовна и допустима, но е очевидно неоснователна предвид следното:

Обработването на лични данни от администратори на лични данни както в публичната, така и в частната сфера е законосъобразно и допустимо, ако е налице някое от правните основания, изчерпателно изброени в чл. 6, §1 от Регламент (ЕС) 2016/679. Съгласието по буква „а” е едно от основанията за събиране и обработване на лични данни. Независимо от факта, че то е посочено на първо място, всички правни основания са алтернативни и равнопоставени, като същите не са подредени в йерархична зависимост. Наличието на което и да е от тях прави обработването законосъобразно, при условие че са спазени и другите изисквания на регламента.

В чл. 38, ал. 2 от Закона за управление на етажната собственост (ЗУЕС) изрично е предвидена възможността, когато собственик, ползвател или обитател не изпълни решение в определения срок, председателят на управителния съвет (управителят) да може да подаде заявление за издаване на заповед за изпълнение по реда на чл. 410, ал. 1, т. 1 от Гражданския процесуален кодекс. Администраторът е обработил законосъобразно личните данни на жалбоподателя на основание чл. 6, §1, буква „в” от Регламент (ЕС) 2016/679 – за изпълнение на задълженията си по ЗУЕС, при което изискването на изрично съгласие от субекта на данни не е необходимо.

3.5. Предмет на разглеждане от страна на КЗЛД е и жалба, насочена срещу частен съдебен изпълнител. Лицето, сезирало КЗЛД, твърди, че са нарушени правото му на достъп до лични данни и произтичащите от това задължения за администратора – ЧСИ.

По преписката безспорно е установено, че жалбоподателят надлежно е упражнил правата си по Регламент С 2016/679 – подал е заявление, с което е изискал да му предоставят запис от видеонаблюдението, осъществявано в кантората на ЧСИ, което е получено от администратора. Мотивиран отговор на заявлението липсва, същият се ограничава до резолюция „Без уважение!“, поставена върху заявлението. Заявлението е редовно и получаването му поражда задължения за администратора, до когото е отправено и от когото е получено, а именно „предоставя на субекта на данни информация относно действията, предприети във връзка с искането, без ненужно забавяне...“ (чл. 12, ал. 3 от Регламента), респективно „ако администраторът не предприеме действия по искането на субекта на данните, администраторът уведомява субекта на данните без забавяне и най-късно в срок до един месец от получаване на искането за причините да не предприеме съответните действия“ (чл. 12, ал. 4 от Регламента). В конкретния случай и въпреки надлежно сезиране със заявление за достъп до лични данни администраторът не е изпълнил задължението си по чл. 12, ал. 4 от Регламента в условията на отказ от предоставяне на личните данни – запис от видеонаблюдението, да уведоми подателя за причините за отказа в законоустановения месечен срок, като лисват доказателства, а и твърдение за необходимостта от удължаването му. КЗЛД е приела, че поставената на заявлението резолюция „Без уважение!“ свидетелства за отказа на администратора да предприеме исканите от субекта действия, но не и на задължението му да мотивира същия, задължение, което има по силата на Регламента, неизпълнението на което е довело до нарушение на правата на лицето, сезирало КЗЛД. С оглед характера и вида на констатираното нарушение и обстоятелството, че същото е довършено и е неотстранимо, КЗЛД е наложила глоба на администратора в размер на 3 500 лв.

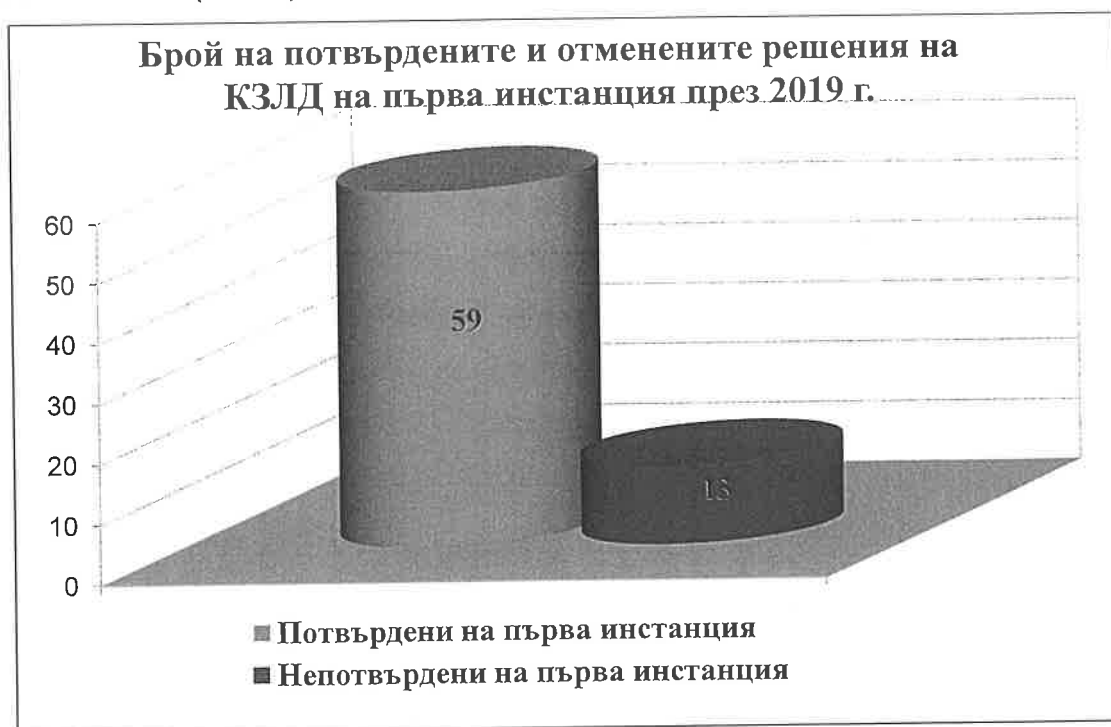
4. Съдебна практика по оспорвани решения на КЗЛД

През 2019 г. по оспорване на издадени от КЗЛД решения по жалби са образувани общо 90 първоинстанционни съдебни дела, от тях: в Административен съд - София-град – 72, в Административен съд - Бургас – 3, в Административен съд - Варна – 5; Административен съд - Пловдив – 2; Административен съд - Монтана – 2, Административен съд - Видин – 2, Административен съд - Враца – 1; Административен съд - Търговище – 1; Административен съд - Сливен – 1; Административен съд - Благоевград – 1. В сравнение през 2018 г. пред първа инстанция са образувани 44 дела.

През 2019 г. АССГ се е произнесъл с решения по 59 дела. С 45 съдебни решения са потвърдени оспорените административни актове на КЗЛД, с един съдебен акт решението на КЗЛД е частично отменено, отменени изцяло са 13 издадени от КЗЛД решения.

Като правилни и законосъобразни с решения на първа инстанция по дела, разглеждани извън АССГ, през 2019 г. са потвърдени още 13 постановени от КЗЛД решения. От тях: Административен съд - Бургас, е потвърдил и трите подсъдни му решения на КЗЛД; Административен съд - Варна, е потвърдил 3 решения на КЗЛД; Административен съд - Пловдив, е потвърдил 2 решения на КЗЛД; Административен съд - Монтана, е потвърдил и двете подсъдни му решения на КЗЛД; Административен съд - Видин, е потвърдил 1 решение на КЗЛД; Административен съд - Враца, е потвърдил 1 решение на КЗЛД. Потвърдено е и оспореното пред Административен съд - Търговище, решение на КЗЛД.

На графиката е изобразен броят на потвърдените и отменените решения на КЗЛД на първа инстанция (Фиг. 3):

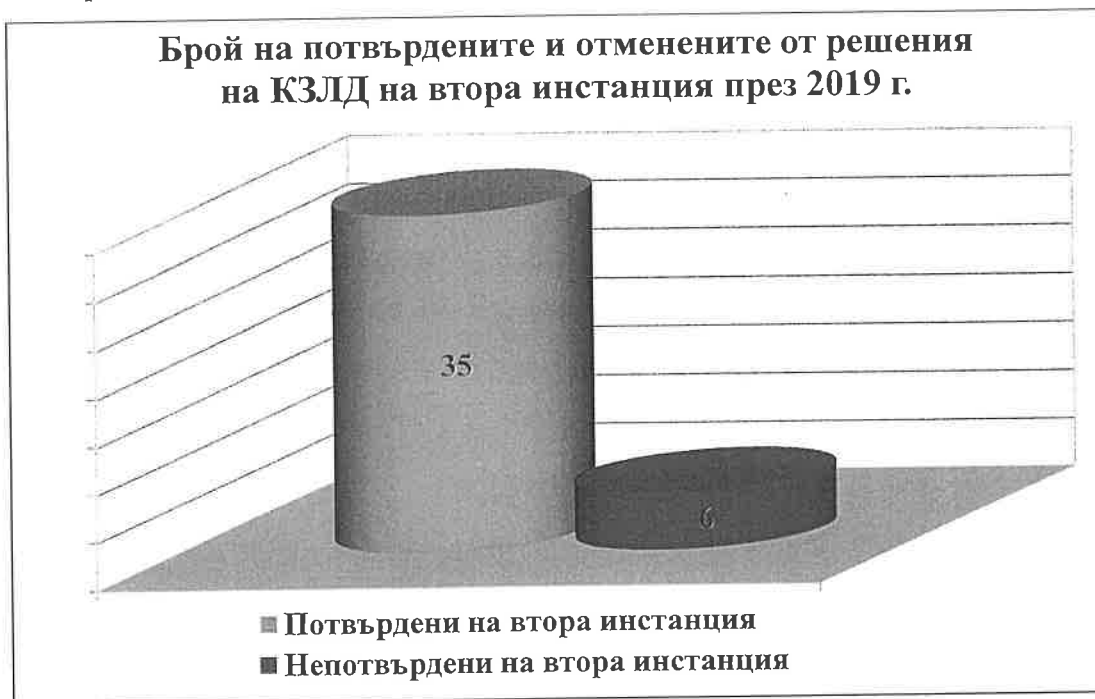
Фиг. 3

През 2019 г. пред Върховния административен съд (ВАС) като касационна инстанция са образувани 32 дела.

През 2019 г. ВАС се е произнесъл с решения по 41 дела, като е потвърдил 26 решения на АССГ, с които е оставен в сила актът на КЗЛД. Отменил е 4 решения на АССГ

за неотмяна на решение на КЗЛД и е оставил в сила постановените от КЗЛД решения. Потвърдени са 6 решения на АССГ, с които са отменени съответните решения на КЗЛД.

На графиките са изобразени броят на потвърдените и отменените от решения на КЗЛД на втора инстанция (Фиг. 4):

Фиг. 4

5. Статистика на наложените и събраните публични вземания, произтичащи от решения на КЗЛД

Размерът на наложените наказания от КЗЛД с постановените от нея за 2019 г. административни актове е в размер на над 1 000 000 лв. за установени 73 броя нарушения. Събраните през 2019 г. суми по постановени решения на КЗЛД са в размер на 211 929,07 лв., като от тях 32 679,07 лв. са събрани принудително от Национална агенция за приходите (НАП).

6. Консултации на граждани

6.1. Статистика и обобщена информация по различни въпроси, имащи отношение към обработването и защитата на личните данни по постъпили запитвания на граждани и предоставена информация и консултации по тях

Въпросите, постъпили в КЗЛД през 2019 г., са много и разнообразни. С приемането и действието на Регламент (ЕС) 2016/679 се въвежда разширен кръг от права на физическите лица и се вменияват допълнителни задължения на администраторите на лични

данни. В резултат на това обстоятелство гражданите, но и АЛД продължават (в съпоставка със статистиката от 2018 г.) активно да търсят съдействие и разяснение относно прилагането на новата правна рамка. За това говори и статистическият анализ на постъпилите запитвания в КЗЛД, а именно над 600 броя. По-долу са разгледани някои принципни въпроси или въпроси от обществен интерес, поставени на вниманието на Комисията през отчетния период.

6.1.1. Регистриране на администратори в КЗЛД

Въпреки изключително ясните, постоянни и непроменени указания на КЗЛД както на институционалната страница, така и на всички обучителни и разяснителни кампании не стихва тенденцията от запитвания за регистриране на АЛД в КЗЛД. Въпросите в тази посока продължават и след последно актуализирано съобщение от 25.11.2019 г. „Отпадане на задължението за регистрация на администраторите на лични данни в Комисията за защита на личните данни“.

Основно затруднение при разбирането на новите изисквания към АЛД/ОЛД буди обстоятелството, че липсата на регистрация не означава и липса на задължения спрямо тях. Прави впечатление продължаващото неотчитане на изискванията за спазване на принципите за законосъобразно обработване, и по-специално, за отчетност на АЛД/ОЛД, като се цели единствено формално „регистриране“ при надзорния орган.

6.1.2. Обработване на лични данни от финансови институции

През отчетния период пред КЗЛД са поставяни редица въпроси относно предоставянето на лични данни (лична карта), копирането им и последващото съхраняване от банкови и небанкови финансови институции. Основание за поредица от подобни въпроси са и измененията в ЗЗЛД – чл. 25г, съгласно който администратор на лични данни може да сменя копие от документ за самоличност (или свидетелство за управление на МПС) само при наличие на законово основание за това. Наблюдава се запазване на тенденцията субектите на данни да не бъдат информирани, че банковите или небанковите финансови институции имат вменени задължения по реда на чл. 53, ал. 2 от Закона за мерките срещу изпирането на пари и разполагат със законово основание да копират документи за самоличност. Принципните отговори са, че съгласно разпоредбите на чл. 6, §1, буква „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679 обработването на лични данни е законосъобразно, когато е необходимо за спазване на законово задължение, което се прилага спрямо администратора.

6.1.3. Обработване на лични данни в рамките на етажната собственост

В много случаи в КЗЛД постъпват запитвания по повод задълженията на управителите на етажна собственост. Често пъти тези запитвания са съпроводени от искане за регистриранс като администратор в КЗЛД. Основни трудности за лицата, натоварени с управление на етажната собственост, будят основанията за обработване на личните данни на собствениците/обитателите на имоти и обема лични данни, които следва да бъдат обработвани в рамките на управлението на собствеността.

Отговорите от страна на КЗЛД възпроизвеждат съдържанието на ЗУЕС, който въвежда законово задължение за обработване на точно определен обем лични данни, включително на такива, подлежащи на подаване в съответната община, като се подчертава, че съгласието на живущите/собствениците не е коректното основание за обработване на личните им данни.

6.1.4. Обработване на лични данни от куриерски фирми

Поради многократни запитвания от страна на граждани между КЗЛД и различни куриерски фирми през отчетния период протича засилена кореспонденция. Лични данни (три имена и ЕГН) се изискват при подаване и получаване на пратки, включително в качеството на пълномощник на юридическо лице подател/получател, поради изменение в чл. 20, ал. 1 от Закона за пощенските услуги.

В допълнение към отговорите, които акцентират върху наличието на законово основание за обработване на този набор от лични данни, се подчертава, че действията по отношение предоставянето на куриерската фирма на име, ЕГН и номер на лична карта в тези случаи са аналогични с тези при получаване на наложен платеж. Те, а също така и сравняването от страна на куриера с личната карта на лицето представляват "Обработване на лични данни" от страна на администратора на лични данни (съответната куриерска фирма) в изпълнение на законово задължение.

6.1.5. Лични данни, обработвани от „Български пощи“

Както и при по-горе описаните позиции, многократно изразявана позиция по повод запитвания, свързани с обработването на данни от „Български пощи“ ЕАД, е, че последното има право и законово задължение да обработва лични данни. Съгласно разпоредбите обемът от лични данни, които са в състояние да идентифицират физически лица – издатели и получатели на счетоводен документ, за целите на счетоводната отчетност и данъчното облагане, са име, адрес и ЕГН. Следва да се има предвид, че пощенските оператори са задължени лица по смисъла на Закона за мерките срещу

изпиране на пари и съгласно неговите разпоредби също следва да събират данни за индивидуализиране на подателите и получателите, вкл. ЕГН.

6.1.6. Длъжностно лице по защита на данните (ДЛЗД). Необходимост, изисквания

Установява се трайна тенденция за запитвания относно фигурата на т.нар. „Длъжностно лице по защита на данните“ – служител на администратор на лични данни или външно за организацията на администратора физическо лице, натоварено с консултативни функции в областта на защитата на личните данни, надзор по спазването на Регламент (ЕС) 2016/679 в организацията на администратора и повишаването на осведомеността и обучението на персонала. Налице е все още неразбиране на функциите и целта за определяне на такова длъжностно лице, като се запазва тенденцията на запитвания за наличието/липсата на задължение за определяне на такова лице, въпреки че запитващият е установил, че попада/не попада в задължените по смисъла на Регламента лица.

Отговорите стандартно посочват, че ДЛЗД може да бъде част от персонала, но може и да е външен субект, който изпълнява своите задължения въз основа на сключен граждански договор. Затова администраторите нямат задължение да назначават специално такъв служител, а само имат задължение да определят лице, което да изпълнява функциите на служител по защита на данните. Няма пречка служителят, определен за ДЛЗД, да изпълнява и други функции в рамките на организацията, но те не следва да водят до конфликт на интереси. Условието, при които се определя или назначава ДЛЗД, са изцяло в преценката на АД.

Позицията на КЗЛД остава, че решението дали ще бъде назначено ДЛЗД се взема от АД след преценка на неговата дейност и обработваните лични данни на физически лица. При вземането на това решение следва да се отчитат условията, разписани в чл. 37 от Регламент (ЕС) 2016/679. По принцип е желателно да се извърши преценка относно обема на данните, техния характер, съответно риска за лицата при настъпили нарушения в сигурността на данните, средствата, с които ще се събират и обработват, и поставените цели. ДЛЗД може да бъде назначено на трудов или граждански договор, да е служител от администрацията (без да е в конфликт на интереси) или да е външен експерт. Също така може да се назначи едно ДЛЗД за няколко АД, стига дейността им да е в една и съща сфера. Изчерпателна информация относно длъжностното лице по защита на данните може да бъде намерена на сайта на КЗЛД.

6.2. Сравнителен анализ на постъпилите запитвания от граждани според предмета на запитванията

Въпросите са многобройни и различни по своето естество, като преобладаващи са тези, в които се съобщава за твърдяна злоупотреба с лични данни в социалните мрежи, фирми за бързо кредитиране и държавни институции. Прави впечатление, че немалка част от тях насочват към непознаване на правните основания за обработване на данни и на правата на субектите на данни, които в нередки случаи приемат отказа на институции или правно задължени администратори на данни да изтрият данните им като злоупотреба с тях.

Остава постоянна тенденцията към увеличаване на сигнали за твърдени нарушения при неправомерно използване на лични данни от страна на мобилни оператори и фирми за бързо кредитиране и предоставяне на лични данни на т.нар. колекторски фирми, както и злоупотреба с лични данни на служители, които са с прекратени трудови правоотношения, от страна на работодатели.

Чести са въпросите, свързани със сертифициране на администратори, с издаване на сертификат ISO 27001:2013, който е органът по сертифициране в Република България, какви са нормативните изисквания, които администраторите трябва да покрият, за да получат сертификат. Много от сигналите на гражданите продължават да бъдат свързани с поставяне на видеокамери в жилищните сгради без съгласието на живущите в тях съгласно ЗУЕС, както и неправилното им насочване за следене на обекти и пространства извън тяхното предназначение.

През 2019 г. продължават да постъпват също жалби и въпроси, които не са от компетентността на КЗЛД, като например свързани с шенгенската виза и с данъчни задължения на български граждани, живеещи в чужбина, които се пренасочват към съответните държавни институции по компетентност.

IV. КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ

1. Разследвания във връзка със защитата на личните данни по чл. 58, §1 от Регламента (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета

Редът и методите за осъществяване на контролната дейност на КЗЛД са регламентирани с разпоредбите на чл. 58, §1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и ПДКЗЛДНА, където са уредени различните правомощия за разследване, включително и под формата на проверки (одити), във връзка със защитата на личните данни за изясняване на факти и обстоятелства във връзка с подадени жалби, сигнали и в изпълнение на решения на КЗЛД.

Целта на разследванията е установяване на факти и обстоятелства, релевантни към съответния казус, като основанията и целите за обработване на данни, реда за обработване на данните, спазване на принципите на Регламент (ЕС) 2016/679, свързани с обработване на данните, както и съответствието на предприетите мерки за защита на личните данни по отношение на рисковете при обработване за правата и свободите на физическите лица.

През 2019 г. са назначени 949 разследвания, от които:

- проверки – 156, и
- сигнали – 793.

През същия период са приключени 955 разследвания, в т.ч. назначени и неприключили през 2018 г., от които:

- проверки – 134, и
- сигнали – 821.

Фиг. 5

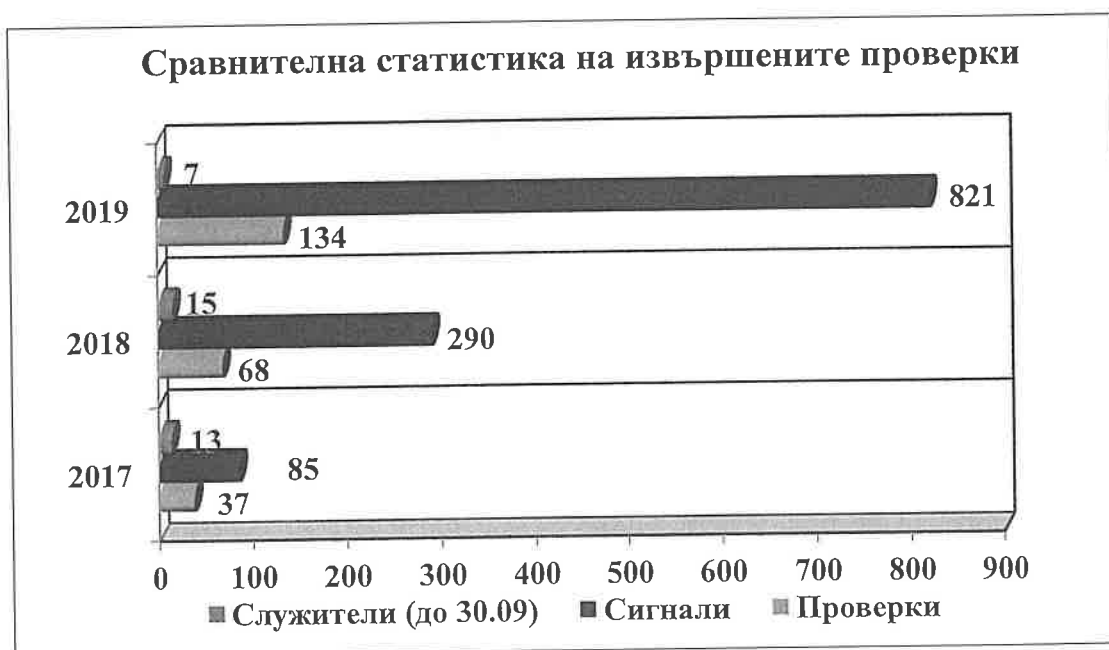
По отношение на констатациите при разследванията и за постигане целите на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД в чл. 58, §2 от Регламента са предвидени корективни правомощия на КЗЛД, които надзорният орган може да упражни и приложи спрямо субектите на контрол. В зависимост от обстоятелствата във всеки конкретен случай КЗЛД може да отправи „предупреждение“, „официално предупреждение“, както и различни разпореждания до АЛД или ОЛД във връзка с определени операции по обработване на лични данни, включително да наложи, вместо или в допълнение към тези мерки, административно наказание „глоба“ или „имуществена санкция“ по реда на АПК.

В резултат на проведени разследвания са съставени 134 констативни акта, отправени са 3 предупреждения, 8 официални предупреждения, издадени са 11 разпореждания до АЛД за съобразяване на операции по обработване на данните с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679.

За констатирани нарушения на нормативната уредба в областта на защитата на личните данни са съставени 6 акта за установяване на административно нарушение (АУАН) и са издадени 4 наказателни постановления (НП).

При 812 проверки по получени сигнали не са установени нарушения на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679 и на съответните физически лица са изпратени отговори, от тях 8 са препратени по компетентност на други държавни органи.

Сравнителна статистика на извършените проверки, разгледаните сигнали и броя на служителите в отдел КАНП за последните три години е представена на следващата графика (фиг. 6):

Фиг. 6

От сравнителната статистика е видно, че през 2019 г. броят на проверките, разгледаните сигнали за нарушени разпоредби на Регламент (ЕС) 2016/679 и запитвания във връзка с прилагането му е в пъти увеличен спрямо предходните години при непълен количествен състав.

1.1. Проверки/Одити

След 25 май 2018 г. се провеждат разследвания под формата на проверки (одити) във връзка със защитата на личните данни след постъпил сигнал за нарушения на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679 или след решение на КЗЛД по повод разглеждане на жалба или самосезиране.

През разглеждания период се извършват общо 134 проверки, от които 61 в резултат на постъпили сигнали за нарушени разпоредби на Регламента и 73 в резултат на решение на КЗЛД. В продължение на практиката най-голям е броят (82) на извършените проверки във връзка с осъществяване на видеонаблюдение и инсталиране на системи за видеонаблюдение в сгради в режим на етажна собственост и в съседни имоти.

1.2. Разглеждане на сигнали и искания

При постъпване на искания, които не съдържат данни за нарушени права на искателя, а се съобщава за нарушени права на трето лице или за други нарушения при обработване на лични данни, може да бъде извършена проверка на основание чл. 58, §1 от Регламент (ЕС) 2016/679. След извършването ѝ проверяващият екип представя Констативен акт пред КЗЛД, а при констатиране на нарушения алтернативно се прилагат разпоредбите на чл. 58, §2 от Регламента. Форма на контрол е и дейността по разглеждане на различни искания, за които не се налага извършване на проверки. Тази дейност включва запознаване с относимата нормативна уредба, искане на писмени отговори и/или становища от съответните АЛД, указване на определени действия, консултации и др., както и задължително уведомяване на подателя на съответното искане.

След започване прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 до края на 2019 г. постъпват 793 искания от физически лица, включително и запитвания по актуални въпроси, свързани със защитата на личните данни. Подадени са сигнали от физически и юридически лица, които сезират КЗЛД за евентуални нарушения на ЗЗЛД относно неправомерни действия, свързани със:

- осъществяване на видеонаблюдение в режим на етажна собственост;
- публикуване на лични данни на интернет сайтове;
- създаване на фалшиви профили в интернет сайтове;

- изискване на лични данни в онлайн игри;
- изискване на копие от документ за самоличност;
- изискване на по-голям обем лични данни от необходимия във връзка с попълване на форма за регистрация за ползване услугите на интернет сайт;
- възможност за нерегламентиран достъп до лични данни, публикувани на интернет сайт;
- сигнали срещу мобилни оператори;
- получаване на непоискани електронни съобщения;
- получаване на електронни съобщение за одобрение/неодобрение при теглене на кредити, без физическите лица да са кандидатствали за отпускането им;
- обработване на лични данни с цел директен маркетинг, без да е искано съгласие на физическото лице;
- обработване на лични данни от медии;
- журналистически запитвания относно неправомерното разпространение на лични данни от Инспектората на Висшия съдебен съвет (ИВСС).

В КЗЛД постъпват множество искания за разяснения относно реда за подаване на жалби и защита от злоупотреба с лични данни, както и запитвания във връзка с неправомерното разпространение на лични данни от НАП. КЗЛД информира гражданите, че предметът на жалбите и сигналите във връзка с нарушението на сигурността на лични данни в НАП е идентичен с предмета на извършената вече от нея проверка и в тази връзка съществува пречка за повторно търсене на административнонаказателна отговорност за същото нарушение. Това е проявление на правния принцип *ne bis in idem* (никой не може да бъде съден или наказван два пъти за едно и също нещо). Този принцип обаче не изключва търсене на обезщетения от страна на засегнатите физически лица, като това може да стане единствено по съдебен ред при спазване на общите съдопроизводствени правила. За целта не е необходимо да се иска официален документ от КЗЛД или нейното произнасяне по конкретен случай.

Голям брой запитвания от физически лица са получени относно получаването на информация за разпространение на личните им данни от „Банка ДСК“ ЕАД. В тази връзка КЗЛД публикува информация, че с оглед принципа на „прозрачност“ при обработване на лични данни, в частност правото на физическото лице на информация и комуникация с администратора на лични данни, залегнали в Регламент (ЕС) 2016/679, лицата следва да се обръщат за информация към банката в качеството ѝ на администратор на лични данни, а

не към КЗЛД. Регламент (ЕС) 2016/679 въвежда в задължение на администратора на лични данни, в конкретния случай – „Банка ДСК“ ЕАД, при определени условия да съобщи на физическото лице за нарушението на сигурността на личните данни. Едно от условията за прилагане на задължението за съобщаване е извършване на преценка за наличие на вероятност нарушението на сигурността на личните данни да породи висок риск за правата и свободите на физическите лица.

В зависимост от естеството на нарушението и създадения риск целта на съобщаването е да помогне физическите лица да предприемат стъпки, за да се предпазят от евентуални отрицателни последици от нарушението.

В края на отчетния период са разгледани 821 сигнала и искания, в т.ч. назначени и неприключени през 2018 г., като в резултат на установени нарушения на Регламент (ЕС) 2016/679 са съставени 2 АУАН, отправени са 3 предупреждения и 4 официални предупреждения до съответните АЛД, а в останалите случаи на всички физически лица са изпратени отговори за предприетите от КЗЛД действия.

2. Наложени мерки по чл. 58, §2 от Регламента (ЕС) 2016/679

През текущата година с решения на КЗЛД са отправени 3 предупреждения, 8 официални предупреждения, издадени са 11 разпоредения до АЛД за съобразяване на операции по обработване на данните с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679.

2.1 Предупреждения

По своята правна същност предупрежденията са свързани с вероятност АЛД да наруши разпоредбите на Регламента при осъществяване на своята дейност, свързана с обработване на лични данни. През отчетния период са отправени 3 предупреждения, касаещи казуси, при които АЛД събира предварително лични данни на физически лица от трето дружество, като ги използва за целите на директния маркетинг и с рекламна цел.

2.2. Официални предупреждения

Издадените 8 официални предупреждения са свързани с констатирани в резултат на извършени проверки на юридически лица нарушения на сигурността на обработването на лични данни, като е установен „нисък“ риск за засегнатите физически лица и ниска обществена опасност, както и смекчаващи отговорността обстоятелства. Към тях попадат следните казуси, при които АЛД:

– не е заличил/анонимизирал лични данни (име и фамилия) на физическо лице в публикувани документи;

– не е приложил подходящи технически и организационни мерки за осигуряване на съобразено с риска ниво на сигурност;

– не е приложил подходящите технически и организационни мерки, като е допуснал разпространение на лични данни от нотариални актове, които са изхвърлени в строителните отпадъци на УПИ;

– не е приложил подходящи технически и организационни мерки, в резултат на което са обработени лични данни на потребителите на мобилното приложение *Tesseract*;

– не е приложил подходящите технически и организационни мерки за осигуряване на съобразено с риска ниво на сигурност на обработването, в резултат на което е извършен неоторизиран достъп до личните данни на физически лица - контрагенти и персонал;

– неизпълнено задължението на АЛД да съдейства на субекта на данни да упражни правото си на възражение срещу обработване на личните му данни за целите на директния маркетинг.

2.3. Разпореждания

Издадените през 2019 г. 11 разпореждания са в резултат на извършени проверки след подадени сигнали и едно уведомление по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679. По-голямата част от тях (7 броя) са в резултат на констатирани действия или бездействия на АЛД, свързани с монтирани системи за видеонаблюдение, в обхвата на които попадат публични площи (улици и тротоари) и съседни имоти, както и осъществяване на видеозаснемане в спалното помещение на децата и в помещението за почивка в училище, и липса на политика за защита на личните данни при осъществяване на видеонаблюдение по време на провеждане на държавните изпити в училището.

Издадени са разпореждания за изготвяне или допълване на вътрешни документи, в които да са разписани политики и процедури за законосъобразното обработване на лични данни, както и въвеждането на допълнителни мерки за повишаване информационната сигурност на използваните от АЛД системи с оглед предотвратяване на незаконосъобразно обработване и неоторизиран достъп до личните данни на физически лица.

В резултат на извършената проверка на НАП с решение КЗЛД издава разпореждания на НАП на основание чл. 58, §2, буква „г“ във връзка с чл. 57, §1, буква „а“ и чл. 83, §2, буква „а“, „в“, „г“, „е“ и „ж“ от Регламент (ЕС) 2016/679 за предприемане на

подходящи технически и организационни мерки в контекста на действащото законодателство за защита на личните данни като например:

- мерки с цел повишаване защитата при обработка на лични данни в приложения за електронни услуги към гражданите;

- извършване на анализ на риска на системите и операциите по обработването, включващи изготвени правила и функционални задължения за работа на всяка информационна система;

- извършване на оценка на въздействието при идентифициран „висок риск“ за всяка една система и предприетите мерки;

- извършване на оценка на въздействието при първоначално стартиране на нови информационни системи и приложения.

Срокът за изпълнение на разпорежданията е шестмесечен, считано от датата на получаването им.

3. Административнонаказателна дейност – наложени санкции

Съгласно действащата нормативна база установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на НП се извършват по реда на ЗАНН. АУАН се съставят от член на КЗЛД или от упълномощени от нея длъжностни лица съгласно изискванията на чл. 87, ал. 2 от ЗЗЛД, а НП се издават от председателя на КЗЛД съгласно чл. 87, ал. 3 от ЗЗЛД.

За констатирани през 2019 г. нарушения на нормативната уредба в областта на защитата на личните данни са съставени 6 АУАН и са издадени 4 НП, както следва:

- за нарушение на разпоредбите на чл. 32, §1, буква „б“ , във връзка с чл. 5, §1, буква „е“ от Регламент (ЕС) 2016/679, с оглед осъществен неоторизиран достъп, неразрешено разкриване и разпространение на личните данни на общо 6 074 140 физически лица, което включва 4 104 786 живи физически лица, български и чужди граждани, и 1 959 598 починали физически лица от информационните бази данни, поддържани от НАП. Размерът на наложената санкция е 5 100 000 лв.;

- за нарушение на разпоредбите на чл. 32, §1, буква „б“ , във връзка с чл. 5, §1, буква „е“ от Регламент (ЕС) 2016/679, с оглед неправомерно разкрити и достъпени от трети лица лични данни на общо 33 492 клиенти на „Банка ДСК“ ЕАД в 23 270 кредитни досиета, в които се съдържат лични данни и на неограничен брой свързани с тях трети

лица (в това число техни съпрузи, продавачи, низходящи и възходящи наследници и поръчители). Размерът на наложената санкция е 1 000 000 лв.;

– за нарушение на чл. 32, §1, буква „б“ и „в“, във връзка с чл. 5, §1, буква „е“ от Регламент (ЕС) 2016/679, с оглед факта, че при осъществяване предмета на дейност – куриерски услуги, „Еконт Експрес“ ООД не е изпълнило задължението си да приложи подходящи технически и организационни мерки за гарантиране на постоянна поверителност, цялостност, наличност и устойчивост на системите и услугите за обработване на лични данни и не е осигурило способност за своевременно възстановяване на наличността и достъпа до личните данни в случай на физически и технически инцидент, като е изгубило пратка, съдържаща в себе си нотариален акт в оригинал с вписани лични данни в него: три имена, единен граждански номер, адрес и данни, съдържащи се в лична карта;

– за нарушение на чл. 6, §1, буква „а“ – „е“, във връзка с чл. 5, §1, буква „е“ от Регламент (ЕС) 2016/679 от физическо лице, което незаконосъобразно обработва лични данни на неограничен кръг физически лица чрез заснемането им на публични места посредством изградена система за видеонаблюдение.

В съдебна фаза са 8 НП, вкл. и издадени през предходни години.

Процентното съотношение на издаваните НП в зависимост от вида на нарушението е посочено в следващата графика (фиг. 7).

Фиг. 7

Малкият брой на административнонаказателни производства се дължи и на факта, че често те са предмет на друг вид производства, които се образуват по жалби на физически лица и се разглеждат от КЗЛД като колегиален орган.

Наложените наказания за 2019 г. са в размер на 6 106 000 лв. Събраните приходи по НП през годината, вкл. издадени предходни години, са общо в размер на 6 166,99 лв., в т.ч. 5166,99 лв. събрани от НАП.

За събиране на вземанията по влезли в законна сила НП се прилага Данъчно-осигурителният процесуален кодекс. Ако по влязло в законна сила НП/съдебно решение нарушителят не извърши плащане в срок, преписките се изпращат в НАП чрез електронната услуга „Приемане на актове, от които произтича публично вземане”.

Налагането на корективни мерки по чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679 и образуването на административнонаказателни производства е пряко проявление на санкционната и превантивната дейност по отношение защита на личните данни. Затова и водещ принцип на контролната дейност през отчетния период е необходимостта предприетите мерки да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи с цел повишаване нивото на защита на личните данни и отговорността на АЛД и ОЛД.

4. Уведомления за нарушения на сигурността на личните данни по реда на чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679

Всеки администратор в случай на нарушение на сигурността на личните данни без ненужно забавяне - не по-късно от 72 часа, след като е разбрал за него, е длъжен да уведоми КЗЛД, а в някои случаи и физическите лица, субекти на данни, за настъпили нарушения на сигурността на данните. Нарушението на сигурността на лични данни е нарушение на сигурността, което води до случайно или неправомерно унищожаване, загуба, промяна, неразрешено разкриване или достъп до лични данни, които се предават, съхраняват или обработват по друг начин. Следва да се отбележи, че в зависимост от обстоятелствата нарушението може да засегне поверителността, целостта и наличността на личните данни, както и каквато и да е комбинация от тях. Регламентът задължава администратора да оцени рисковете с различна вероятност и тежест за правата и свободите на физическите лица и да приложи подходящи технологични и организационни мерки за защита. Установяването на нарушение и своевременното информирание на надзорния орган и на субектите на данни са свързани с отчитането на естеството и тежестта на нарушението и последиците, както и с оценяването на неблагоприятното въздействие от него върху субектите на данни.

В изпълнение на чл. 15 от ЗЗЛД и чл. 62 от ПДКЗЛДНА, КЗЛД регистрира уведомленията за нарушение на сигурността на личните данни в регистъра по чл. 15, ал. 2, т. 2 от ЗЗЛД и извършва анализ за наличие на информацията по чл. 33, §3 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Анализ на нарушението на сигурността на личните данни се извършва въз основа на посочените в уведомлението данни за:

- неговото естество;
- категории субекти на данни и техния брой, засегнати от нарушението;
- категории записи лични данни и техния брой, засегнати от нарушението;
- гражданство на засегнатите субекти на лични данни.

Анализът на нарушението на сигурността на личните данни включва и преглед и анализ на:

- анализа на риска, представен от администратора в уведомлението;
- посочените евентуалните последици от нарушението на сигурността;
- предприетите или предложени от администратора мерки.

За отчетния период в КЗЛД са получени общо 65 уведомления за нарушения на сигурността на данните.

От тях с ниско ниво на риск са оценени 30 уведомления. Това са случаите, в които вероятността за субекта на данни да настъпят имуществени или неимуществени вреди в резултат на обработването на лични данни или на нарушението на сигурността на личните данни е малка или незначителна и/или тези вреди се изразяват в накърняване на интереси и/или неприкосновеността на личността и личния живот на едно или повече физически лица. Тези случаи се приемат единствено за сведение, за което КЗЛД уведомява съответния администратор.

Със средно ниво на риск са 15 уведомления, получени през 2019 г. В тези случаи вероятността за субекта на данни да настъпят имуществени или неимуществени вреди в резултат на обработването на лични данни или на нарушението на сигурността на личните данни е голяма или много голяма и/или тези вреди включват незначителни финансови загуби, незначителни икономически или социални неблагоприятни последствия, накърняване на репутацията, разкриване, разпространяване или осигуряване на неразрешен достъп до лични данни по чл. 9, §1 или чл. 10 от Регламент (ЕС) 2016/679, автоматизирано вземане на решение, което може да породи правни последствия за отделен субект на данни или по подобен начин да го засегне в значителна степен, вкл.

профилиране, лишаване на субекта на данни от контрол върху негови лични данни, незначително засягане на права или свободи на едно или повече физически лица. В тези случаи се извършва проверка по документи, като от администратора се изисква представяне на допълнителна информация. След получаване на информацията се извършва допълнителен анализ.

С високо ниво на риск са оценени 18 уведомления. В тези случаи вероятността за субекта на данни да настъпят имуществени или неимуществени вреди в резултат на обработването на лични данни или на нарушението на сигурността на личните данни е сигурна или значителна и/или тези вреди включват кражба на самоличност, измама с фалшива самоличност, финансови загуби, значителни икономически или социални неблагоприятни последствия на едно или повече физически лица, лишаване от права или свободи на едно или повече физически лица, автоматизирано вземане на решение, което може да породи правни последствия за множество субекти на данни или по подобен начин да ги засегне в значителна степен, вкл. профилиране, или вредите засягат голям брой субекти на данни или уязвими лица, или се засяга голям обем лични данни. В тези случаи КЗЛД извършва проверка на място.

За два от случаите на уведомления за нарушения на сигурността на данните има трансгранично обработване на данни, при което на основание чл. 56 от Регламента КЗЛД се конституира като засегнат орган и се регистрира като такъв в Информационната система на вътрешния пазар (ИСВП/IMI).

На фиг. 8 е представено процентното съотношение на определените нива на риск. Най-висок е процентът на случаите, за които при анализа е установено ниско ниво на риск – 48%, следвано от случаите на инциденти с високо ниво на риск – 28%. Със средно ниво на риск са 24% от случаите.

Фиг. 8

Анализът на нарушенията на сигурността на данните от гледна точка на техния характер показва, че дигиталните пробиви в сигурността на данните са значително по-голям процент от „обикновените“ (физическите) пробиви. Броят на дигиталните пробиви е 46, докато физическите са 19.

А видно от разреза според причините/причинителите (фиг. 9), най-голям процент са случаите на инциденти, свързани с външни злонамерени атаки към системите на организациите, представляващи различни по вид киберпрестъпления, включително кражби на документи, съдържащи лични данни, за което са уведомени и съответните правоохранителни органи – 52%. На следващо място с 40% са инцидентите, свързани с разкриването на данни пред трети лица вследствие на неволни технически грешки и възникнали технически проблеми в информационните системи, предизвикани от човешкия фактор. Останалите уведомления са за случаи, в които впоследствие е установено, че няма изтичане на лични данни или засягане на правата на субектите на данни.

Фиг. 9

В зависимост от сектора/отрасъла, в който оперират АЛД, подали уведомления, през отчетният период най-голям е броят на уведомления за нарушение на сигурността на личните данни от финансови институции (банкови, небанкови финансови предприятия и застрахователни дружества), следвано от инциденти в образователния сектор.

От подадените уведомления може да се направи изводът за необходимостта от допълнителни разяснения за администраторите – какво е нарушение на сигурността и кога е необходимо да се уведомява надзорният орган и/или засегнатите субекти на данни.

Ясно се очертава и необходимостта от продължаване на провеждането на обучения за АЛД и ОЛД в насока за по-пълно осъзнаване и обхващане на отговорностите им за спазването и прилагането на Регламента. Високият процент „вътрешни“ причини за допускане на нарушения на сигурността показва недостатъчна компетентност по отношение на обработването на лични данни от служители на администратора.

Общият брой извършени проверки на място след получени уведомления е 13, като 7 от тях приключват с изготвянето на констативен акт без констатирано нарушение, отправени са 2 официални предупреждения (Общинска администрация с. Гърмен – област Благоевград, „Фрезениус Медикъл Кеър България“ ЕООД).

В подаденото от „Фрезениус Медикъл Кеър България“ ЕООД уведомление се твърди, че е установен случай на нарушение на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679, изразяващ се в извършено неоторизирано криптиране на данни на сървър на дружеството, като пробивът е засегнал около 1500 субекта на данни, включително бизнес партньори, доставчици и 16 служители на дружеството. След извършена проверка на място за изясняване факти и обстоятелства по полученото уведомление КЗЛД отправя официално предупреждение до дружеството в качеството му на администратор на лични данни за това, че е извършило нарушение на чл. 32, §1 и §4 от Регламент (ЕС) 2016/679 във връзка със сигурността на обработването на лични данни.

По повод постъпило уведомление за нарушение на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Общинска администрация - с. Гърмен, относно извършена кражба на твърд диск-памет от служебен компютър на лицето по гражданско състояние в кметството в с. Дебрен, община Гърмен, съдържащ лични данни на 2500 физически лица - жители на селото, е извършена проверка на място. В резултат на направените по време на проверката констатации и събраните документи и доказателства КЗЛД отправя официално предупреждение до Общинска администрация - с. Гърмен, в качеството ѝ на администратор на лични данни за това, че е извършила нарушение на чл. 32, §1 и §4 от Регламент (ЕС) 2016/679 във връзка със сигурността на обработването на лични данни.

На редовни заседания на КЗЛД са приети решения за издаване на 4 разпореждания (община Стара Загора, ИВСС, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на образованието и науката), които предстои да бъдат връчени на съответните АЛД.

5. Интересни казуси от проверки на място и по сигнали

През текущата година КЗЛД и в частност отдел КАНП извърши няколко проверки с по-голяма фактическа сложност и значим обществен интерес, а именно на НАП, „Банка ДСК” ЕАД и ИВСС.

В хода на извършена в срок от един месец проверка на НАП е установено, че при осъществяване на дейността си агенцията в качеството ѝ на администратор на лични данни не е приложила подходящи технически и организационни мерки, в резултат на което са осъществени неоторизиран достъп, неразрешено разкриване и разпространение на следните категории лични данни на физически лица: имена, ЕГН и адреси на български граждани, телефони, електронни адреси и друга информация за контакт, данни от годишни данъчни декларации на физически лица, данни от справките за изплатени доходи на физически лица, данни от осигурителни декларации, данни за здравноосигурителни вноски (но не и за медицински статус или информация за лечение на гражданите), данни за издадени актове за административни нарушения, данни за извършени плащания на данъци и осигурителни задължения през „Български пощи” АД, както и данни за поискан и възстановен ДДС, платен в чужбина.

Установено е, че в неправомерно достъпената и разпространена в интернет пространството информация се съдържат лични данни на общо 6 074 140 физически лица, което включва 4 104 786 живи физически лица, български и чужди граждани, и 1 959 598 починали физически лица.

В резултат на извършената проверка КЗЛД издаде разпореждания на НАП на основание чл. 58, §2, буква „г” във връзка с чл. 57, §1, буква „а” и чл. 83, §2, буква „а”, „в”, „г”, „е” и „ж” от Регламент (ЕС) 2016/679 за предприемане на подходящи технически и организационни мерки в контекста на действащото законодателство за защита на личните данни.

На 28.08.2019 г. на основание чл. 87, ал. 3 от ЗЗЛД Венцислав Караджов - председател на КЗЛД, издава НП на НАП за нарушение на чл. 32, §1, буква „б” от Регламент (ЕС) 2016/679 с оглед осъществен неоторизиран достъп, неразрешено разкриване и разпространение на личните данни на общо 6 074 140 физически лица, което включва 4 104 786 живи физически лица, български и чужди граждани, и 1 959 598 починали физически лица, от информационните бази данни, поддържани от агенцията. Размерът на наложената санкция е 5 100 000 лева.

В хода на извършената в срок от един месец проверка на „Банка ДСК“ ЕАД е установено, че при осъществяване на дейността си в качеството на администратор на лични данни не е приложила подходящи технически и организационни мерки и не е осигурила способност за гарантиране на постоянна поверителност, цялостност, наличност и устойчивост на системите и услугите за обработване на лични данни на физически лица – клиенти на банката и свързаните с тях трети лица, като са разпространени и достъпни три имена, гражданство, ЕГН, постоянен или настоящ адрес, копия на личните карти и съдържащите се в тях биометрични данни; всички лични данни, съдържащи се в данъчни документи, удостоверяващи доходи и здравноосигурителен статус на кредитополучателите и трети лица по тях, както и данни за здравословно състояние (като в някои кредитни досиета се съдържат решения на ТЕЛК за намалена работоспособност), номера на разплащателни сметки, както и регистрационни номера и дати на нотариални актове с положени подписи.

На основание чл. 87, ал. 3 от ЗЗЛД Венцислав Караджов – председател на КЗЛД, след извършена проверка на „Банка ДСК“ ЕАД издава НП на дружеството за нарушение на чл. 32, §1, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 с оглед неправомерно разкрити и достъпни от трети лица лични данни на общо 33 492 клиенти на банката в 23 270 кредитни досиета, в които се съдържат лични данни и на неограничен брой свързани с тях трети лица (в това число техни съпрузи, продавачи, низходящи и възходящи наследници и поръчители). Размерът на наложената санкция е 1 000 000 лева.

По време на извършена проверка на ИВСС е установено, че Инспекторатът в качеството на администратор на лични данни не е приложил подходящи технически и организационни мерки за защита на данните при публикуване на 15.07.2019 г. и на 16.07.2019 г. на общо 4420 броя декларации за имущество и интереси за 2018 г. на съдии, прокурори и следователи, като в декларация за имущество и интереси за 2018 г. на 20 съдии, прокурори и следователи и на свързаните с тях трети лица – 19 съпрузи и 11 непълнолетни лица, личните данни не са сведени до минимум чрез заличаване и са публикувани в тяхната цялост в електронния регистър на декларациите в интернет страницата на ИВСС. По този начин са осъществени неразрешено разкриване и разпространение на личните данни на общо 50 засегнати лица в следния обем: ЕГН, номер на лична карта, адрес, телефонен номер, данни за социална идентичност – семейно положение, на 20 съдии, прокурори и следователи; имена и ЕГН на 19 съпрузи на съдии, прокурори и следователи; имена и ЕГН на 10 непълнолетни лица – деца на съдии, прокурори и следователи, съдържащи се в описаните декларации, с което е нарушен чл. 5,

§1, буква „е“ във връзка с чл. 32, §1, буква „б“ и „г“ от Регламент (ЕС) 2016/679 и чл. 66, ал. 1 от ЗЗЛД.

Във връзка с така установеното нарушение е съставен и връчен АУАН.

Издадено е НП по реда на чл. 87, ал. 3 от ЗЗЛД от председателя на КЗЛД, с което е наложена санкция в размер на 2000 лева.

През изминалата година е извършена проверка на НАП от упълномощени служители на КЗЛД във връзка с постъпил сигнал, с който физическо лице уведомява за съставено от служител на ТД на НАП – София, постановление за налагане на обезпечителни мерки. В сигнала са изложени твърдения за неправомерно обработване на личните данни и евентуална измама и превратно упражнени правомощия. Посочено е, че след телефонен разговор с публичния изпълнител лицето е информирано, че наложената обезпечителна мярка и запорът на банковите му сметки са вследствие на получено уведомление по Спогодба за взаимопомощ и информация за възникнали данъчни задължения като управителен директор на дружество, регистрирано в Дортмунд, Германия. Сигналоподателят твърди, че никога не е пребивавал на територията на Германия и не дължи сумата в размер на 169 315,37 лв.

По време на проверката е установено, че първоначално постъпилите искания за събиране на вземания се обработват от дирекция „Централно звено за връзка“ към Централното управление на НАП, откъдето са предприети действия за идентифицирането на задълженото лице. След идентифицирането му с акт за възлагане на публичен изпълнител се предоставя информация за предприемане на действия по обезпечаване и принудително събиране на задължения на задължено лице, като се посочват неговите три имена, ЕГН, постоянен и настоящ адрес.

При анализ на събраните по време на проверката документи и предоставените копия на Искането за събиране на вземане и/или обезпечителни мерки по безспорен начин е установено, че от НАП не са предприели необходимите действия за идентифицирането на задълженото лице по категоричен начин преди налагането на обезпечителната мярка. Събрани са доказателства, че данъчнозадълженото в Германия лице не е лицето, подало сигнал в КЗЛД.

Сигналят е преквалифициран в жалба и е разгледан от КЗЛД по реда на АПК. Производството е приключено с налагане на санкция на администратора – НАП.

В процес на извършване е проверка във връзка с получен сигнал, в който са изложени твърдения за открити на нерегламентирано сметище в район „Нови Искър“ многобройни хартиени документи в оригинал, които са част от трудови досиета на

служители на „Топ Хаус“ ООД и съдържат голям обем лични данни. Предстоят съставяне и връчване на АУАН на нарушителя след анализ на събраните по преписката документи.

На заключителен етап е и проверка на „Стар Пост“ ООД, осъществяващо доставка на „хибридна поща“, след постъпил сигнал от физическо лице. Изложени са твърдения за открити в контейнери за смет 218 броя запечатани пликове в оригинал, съдържащи известия за заплащане на комунални услуги и банкови известия. Подателят на сигнала е приложил на електронен носител направени от него снимки на мястото, където е открил множеството пликове.

6. Проблемни сектори относно прилагане на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД

Статистически най-много проблеми се очертават в телекомуникационния сектор - жалбите и сигналите са насочени срещу предоставяне на лични данни за събиране на задължения, произтекли от сключени договори и електронни съобщения. В тези случаи личните данни на задължените физически лица се предоставят въз основа на сключен договор за възлагане събирането на задължения, т.е. договор за цесия. Често срещан пропуск е получаване на фактури с лични данни от други абонати.

Друг очертаващ се проблемен сектор са колекторските фирми, които осъществяват принудително събиране на възникнали задължения, като се използват различни методи за връзка с длъжниците, включително осъществяване на контакт с близки и познати, нямащи отношение към договорите или задълженията на лицата. Това предизвиква подаването на множество жалби и сигнали в КЗЛД за нерегламентирано и лишено от правно основание обработване на лични данни на трети лица.

Получени са жалби и сигнали срещу дружества, предоставящи маркетингови съобщения или извършващи проучвания, анкети и други подобни дейности (колцентрове), които нямат съгласието на субектите на данни и не е налично нито едно от основанията по чл. 6 от Регламента за законосъобразно обработване на тези данни.

Банки и дружества, предлагащи финансови услуги - в тази категория жалби и сигнали попадат освен твърдения за неправомерно предоставяне на лични данни за събиране на задължения от физическите лица, но и твърдения, свързани с употребата на лични данни за отпускане на кредити, без същите да са поискани от засегнатите лица, както и непредприети достатъчни мерки за сигурност по отношение на процедурите по предоставяне на нова карта-пластика.

Спорни въпроси, свързани с обработването на лични данни, възникват и по линия на държавните дружества, осъществяващи ВиК услуги в страната, във връзка с поддържаната база данни с индивидуални партии, съдържаща лични данни на абонатите/ползвателите. Значителни проблеми се очертават и в областта на дружествата, извършващи пощенски услуги, относно сключени договори за доставка на месечни фактури за ползвани ВиК услуги с пощенските оператори, осъществяващи куриерски услуги. В тази връзка има подадени множество сигнали и извършени проверки. Отличават се със значителен брой засегнати субекти, чиито данни са обработени в нарушение на законодателството.

Увеличават се броят на жалбите и сигналите във връзка с незаконосъобразно обработване на лични данни от юридически лица - малки и средни предприятия, при архивиране на документи, съдържащи лични данни, чийто срок на съхранение е изтекъл. Документите, които следва да бъдат унищожени чрез нарязване или по друг начин, непозволяващ тяхното възстановяване, съгласно утвърдена от АЛД процедура, се изхвърлят на сметища в цялост.

Тенденция към увеличаване на броя жалби и сигнали се наблюдава и по отношение на осъществявано видеонаблюдение както по линия на видеонаблюдение, извършвано в режим на етажна собственост, така и видеонаблюдение, извършвано от физическо лице за лични и домашни дейности.

Множество жалби постъпват и срещу работодатели, осъществяващи видеонаблюдение в обособени помещения, където това не е законосъобразно съгласно Становище на КЗЛД, като бани, съблекални, стая за отдих и други помещения със специфично предназначение.

7. Практика на КЗЛД по отношение на видеонаблюдението

Видеонаблюдението като вид автоматизирана обработка на лични данни попада под регламентацията на Конвенция 108 на Европейския парламент за защита на лицата при автоматизирана обработка на личните данни. Допълнително видеонаблюдението е включено като обработка на лични данни при определени условия и в Регламент (ЕС) 2016/679, в сила от 25 май 2018 г. В зависимост от целта, която се преследва, са различни и принципите, свързани с инсталирането на видеокамери и осъществяването на видеонаблюдение. В някои случаи използването на системи за видеонаблюдение може да е задължително на основание конкретни нормативни актове (например Закон за движение по пътищата, Закон за опазване на обществения ред при провеждането на спортни

мероприятия, Закон за специалните разузнавателни средства, Закон за частната охранителна дейност, Наредба №I-171 от 2 юли 2001 г. за организацията и контрола по обезпечаване на сигурността на банките и небанковите финансови институции) или допустимо и наложително в други хипотези, касаещи защитата на жизненоважни интереси (дистанционно наблюдение на пациенти в отделение за реанимация, разкриване на нарушения на движението по пътищата, прояви на насилие в обществения транспорт или по време на обществени мероприятия).

Поставянето на камера за видеонаблюдение, свързана със записващо устройство, осъществяваща записи с образи на физически лица чрез система за видеонаблюдение с възможност за тяхното последващо идентифициране, в действителност представлява „обработване“ на лични данни по смисъла на чл. 4, ал. 2 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Обработването на лични данни, в случая чрез видеонаблюдение, може да се извършва при наличие на една от хипотезите, разписани в чл. 6 от Регламента (ЕС) 2016/679, и при стриктно спазване на принципите, визирани в чл. 5 от Регламента. Изрично даденото съгласие на физическите лица е само едно от алтернативно изискуемите условия за допустимост за обработване на лични данни, посочени в чл. 6, §1 от Регламента. Съгласно чл. 24 от Регламента, след като вземе предвид естеството, обхвата, контекста и целите на обработването, администраторът следва да въведе подходящи технически и организационни мерки, за да гарантира, както и във всеки един момент да е в състояние да докаже, че обработването се извършва в съответствие с правилата на Регламента. Още на етапа на изграждането на системите за видеонаблюдение следва да се отчетат рисковете с различна вероятност и тежест за правата на физическите лица, обект на видеонаблюдението, и съответно да се въведат подходящите мерки (технически и организационни), които ще осигурят законосъобразното протичане на дейностите по обработване. По този начин ще се отговори и на изискванията на чл. 25 от Регламента – защита на данните на етапа на проектирането и по подразбиране.

Изискванията за законосъобразно и добросъвестно обработване на лични данни в съответствие с правилата на Регламент (ЕС) 2016/679 важат и за ОЛД, които ще обработват данни от името на АЛД (например трети лица, които ще поддържат системите за видеонаблюдение). Ако в хода на дейностите по обработване на данните за АЛД възникне необходимост да ползват услугите на ОЛД, то взаимоотношенията и отговорностите следва да бъдат уредени съобразно разпоредбите на чл. 28 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Съществен момент във връзка със законосъобразното поведение на АЛД е изпълнението на разпоредбите на чл. 12 и 13 от Регламент (ЕС) 2016/679 относно предоставяне на необходимата информация на субектите на данни, както и уведомяване на физическите лица за правата им във връзка със същия Регламент. Това е необходимо да се осъществи при регламентиран ред, в който да се посочат лицата, които ще осъществяват видеонаблюдението и ще имат достъп (локален и отдалечен такъв) до видеокадрите и записите от системите за видеонаблюдение, ясното обозначаване на обхвата на заснемане и зоните, в които ще се използват техническите средства за наблюдение, както и данни за връзка с АЛД.

АЛД задължително следва да уведомят физическите лица чрез информационни табели, поставени на видно място, за използването на технически средства за видеонаблюдение и контрол, като в тях се съдържа информация кой ги осъществява, с каква цел и контакти с него. По този начин действията на АЛД ще бъдат съобразени и с разпоредбите на чл. 32, ал. 2, предл. първо от Конституцията на Република България.

Решението за изграждане на система за видеонаблюдение в жилищна сграда в режим на етажна собственост е в правомощията на Общото събрание (ОС) на етажната съсобственост. Редът за неговото свикване, вземане на решения, обжалване, респективно тяхното изпълнение, са уредени в (ЗУЕС). При извършвано видеонаблюдение във вътрешността на жилищната сграда - етажна съсобственост, следва да се анализират разпоредбите на чл. 11 и чл. 17 от ЗУЕС, в които са регламентирани правомощията на Общото събрание, като орган на управление на етажната собственост, с оглед наличие на доказателства, от които безспорно да се установи, че към момента на монтиране на видеокамерите е проведено Общо събрание по съответния ред с цел приемане на решение от живущите за извършване на видеонаблюдение с цел охрана на сградата и живущите.

По отношение видеонаблюдението с обseg на заснемане на обществени места като пространството пред входа на жилищни сгради, включително тротоарите и улиците около тях, следва да се разглежда приложението на нормата на чл. 5, §1, буква „а” – „в” от Регламента, а именно: личните данни да се обработват законосъобразно, добросъвестно и по прозрачен начин по отношение на субекта на данните за конкретни, изрично указани и легитимни цели, да бъдат подходящи, свързани със и ограничени до необходимото във връзка с целите, за които се обработват, както и според принципа, регламентиран в чл. 30, ал. 1 от Конституцията на Република България за лична свобода и неприкосновеност на всеки български гражданин. Следва да се отбележи, че по принцип заснемането на публични площи надхвърля целите, за които е монтирано видеонаблюдение, когато тази

цел е защита на имуществена неприкосновеност. В този смисъл е и постановеното Решение на съда на Европейски съюз в Люксембург по дело №С-212/13 от 11 декември 2014 г.

При условие, че видеонаблюдението се извършва за лични или домашни дейности по смисъла на чл. 2, §2, б. „в” от Регламент (ЕС) 2016/679, обхватът на видеозаснемане следва да е само в рамките на имота и с него да не се заснемат обществени места и неограничен кръг лица.

Следва да се има предвид, че в България видеонаблюдението като вид обработване на лични данни не е подробно уредено. При разглеждане на отделните казуси КЗЛД извършва анализ както на вътрешната нормативна база, така и на международно установените добри практики и най-вече постановените Решения на съда на Европейски съюз в Люксембург по дела, свързани с обработването на лични данни, осъществявано чрез видеонаблюдение. При извършване на видеонаблюдение като вид техническа форма на обработване на лични данни, която става все по-достъпна и лесноприложима в различни области на съвременния живот, се налага и нуждата от подробна нормативна регламентация. Във връзка с масовото навлизане на видеонаблюдението във всички сфери на живота все по-актуален става въпросът за защита на неприкосновеността на личността и личния живот.

V. ПРОИЗВОДСТВА ПО ИЗРАЗЯВАНЕ НА СТАНОВИЩА И УЧАСТИЕ В СЪГЛАСУВАТЕЛНИ ПРОЦЕДУРИ НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ПО ВЪПРОСИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

През 2019 г. КЗЛД е изразила официални становища на основание чл. 58, §3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679, както и на основание чл. 106, ал. 1, т. 3 от Закона за гражданската регистрация, по 67 искания.

През изтеклата година се наблюдава тенденция за сезиране на КЗЛД с искания за становища на теми, по които е налице известна яснота или дори предходно произнасяне по аналогични въпроси, но които носят по-голяма степен на детайлност или налагат определени нови тенденции в тълкуването на правната рамка. Анализът, който може да се направи по отношение на предмета на становищата и заявките ги администратори, е, че темата за защита на личните данни остава все така актуална във всички области, особено след навлизане на новите правила, относно защитата на личните данни, както и вменените допълнителни задължения на администраторите.

1. Обща статистика и по-интересни случаи

В началото на 2019 г. КЗЛД е сезирана от Централната изборителна комисия (ЦИК), за която възниква необходимост от приемане на мерки по защита на личните данни на лицата и при осъществяване на достъпа до тях във връзка с предстоящите тогава избори за членове на Европейския парламент. В тази връзка КЗЛД приема становище относно обработването на лични данни в изборния процес, в което са разгледани общите положения и изисквания за защита на данните при произвеждане на избори, приложимото законодателство, разграничаването на фигурите „администратор“ и „обработващ“ в различните хипотези (инициативни комитети, партии, коалиции и т.н.), указанията, които следва да бъдат дадени към администраторите, както и основанията и принципите за обработване на лични данни. Това становище е основа за издаване на Указания относно обработването и защитата на личните данни в изборния процес, приети съвместно от ЦИК и КЗЛД на основание чл. 57, ал. 1, т. 49 от Изборния кодекс.

И през 2019 г. КЗЛД пълноценно изпълнява задълженията си по Закона за гражданската регистрация, като има над 15 произнасяния по реда на чл. 106 от него. В тези случаи КЗЛД следва установената си практика по постановяване на отказ при искания от страна на банкови, небанкови кредитни институции и застрахователни дружества за снабдяване с удостоверения за наследници на починали длъжници или

застраховани лица. За сметка на това в редица искания за предоставяне на достъп до регистър ГРАО, постъпили от публични органи, КЗЛД потвърждава, че не са им необходими разрешения за достъп, а следва да изпълняват вменените им по закон задължения и правомощия чрез еднократни заявки до регистъра посредством системата за междурегистров обмен *Regix*.

Интерес представлява становището относно прилагане правото на изтриване на личните данни. Изразено е разбирането, че правото „да бъдеш забравен“ не е абсолютно право и упражняването му може да бъде дерогирано на някое от основанията, предвидени в практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ). Медиите и в частност журналистите са призвани да осигуряват прозрачност и информираност на гражданите, като по този начин способстват за защитата на обществения интерес. Основание за отказ на предявеното право на изтриване на лични данни е налице винаги когато обработването е необходимо за упражняване на правото на свобода на изразяване и правото на информация.

Новост в практиката на КЗЛД представлява и произнасянето по искане за уточняване на сроковете за съхраняване на данни на кандидати при участие в процедури по набиране и подбор на персонала в рамките на максималния 6-месечен срок, предвиден в ЗЗЛД. КЗЛД смята, че срокът за съхранение на лични данни на участници в процедури по набиране и подбор на персонал по чл. 25к от ЗЗЛД започва да тече от момента на окончателно приключване на визираните процедури, съответно след изтичане на сроковете за тяхното обжалване. Съществува правна възможност за удължаване на 6-месечния срок със съгласието на кандидата за работа. При тази хипотеза субектът на данни има право по всяко време и без да излага причини, да оттегли своето съгласие, в резултат на което по-нататъшното обработване на данните трябва да бъде преустановено, като същите следва да бъдат изтрети или унищожени от АЛД.

Принципно произнасяне е направено по отношение на фигурите „администратор“ – „обработващ“ по повод отношенията между аптеки и НЗОК при наличието на подписан договор между тях. Разбирането на дружеството, сезирало КЗЛД, е, че в случаите, когато аптека обработва лични данни, които обработки са ѝ възложени с Договор за отпускане на лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани напълно или частично от НЗОК/РЗОК, тя действа като ОЛД на НЗОК, а последната е АЛД. Това виждане е подкрепено с позицията, че обработките на лични данни, предвидени в договора, се правят от аптеката и тя не би ги правила, ако не са ѝ възложени с Договора. Целите и средствата за обработката

(включително софтуера) се определят от НЗОК, а аптеките са просто изпълнител. Виждането на КЗЛД по случая обаче е, че договорът между НЗОК и аптеките, който урежда отношенията между тях на основание Закона за здравното осигуряване и Наредба №4 от 4 март 2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти, издадена от министъра на здравеопазването, не води до възникване на правоотношение АД – ОЛД по смисъла на чл. 28 от Регламент (ЕС) 2016/679. Въпросният договор има характер на нормативен административен акт, който допълва императивната правна уредба в тази област. Специалното законодателство в сферата на здравеопазването предвижда редица задължения, мерки, механизми, ред и условия за обработка и защита на личните данни, които не могат да бъдат дерогирани с договор по смисъла на чл. 28 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Друго произнасяне с по-голямо обществено значение е във връзка с формата на публикуване в интернет пространството на общодостъпна информация от клиентска база данни. В това свое становище КЗЛД потвърждава позицията си по отношение на обработването на лични данни за журналистически цели и намира, че последващото обработване на лични данни, придобити от публичен регистър, който е предназначен да предоставя информация на обществеността, следва да е съобразено с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД. Също така препотвърждава, че по правило данните на лица, които не са публични личности, не са обект на журналистическо разследване и нямат пряко отношение към дебат от обществен интерес, следва да бъдат публикувани от съответната медия или журналист в анонимизирана форма. Ако това е неприложимо от гледна точка на осъществяването на свободата на изразяване и упражняването на правото на информация, тогава публикуването следва да се извърши при спазване на принципа за свеждане на данните до минимум.

През отчетния период е налице и принципно произнасяне по искане за комбинирано прилагане на Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.) и ЗЗЛД в рамките отново на процедури по подбор. КЗЛД приема, че първичните документи на кандидатите за работа като автобиографии, мотивационни писма, документи, доказващи квалификация и опит, и други документи, представени или събрани за целите на конкурсната процедура, както и копията от тях следва да се съхраняват по предвидения в чл. 25к от ЗЗЛД общ ред. Няма нормативна пречка лични данни на участници в конкурсна процедура, съдържащи се в създадените от работодателя или органа по назначаване вътрешни документи относно проведените процедури по набиране и подбор на персонал, да се съхраняват за целите на предвидения в чл. 52 от ЗЗДискр. 3-годишен срок при

спазване изискванията на чл. 5, §1, б. „в” и „д” от Регламент (ЕС) 2016/679. В този случай за целите на евентуално производство по ЗЗДискр. работодателят или органът по назначаване ще разполага с доказателства, които ще се базират върху информация, налична в първичните документи, без това да нарушава предвидения в чл. 25к от ЗЗЛД общ ред за ограничаване срока на съхранение на тези документи с лични данни.

Интерес представлява и произнасянето на КЗЛД по прилагане на хипотезата за защита на жизненоважни интереси на субекта на данни. В конкретния случай става въпрос за това, че общинска администрация в качеството си на администратор на лични данни на основание чл. 6, §1, буква „в” и „г” от Регламент (ЕС) 2016/679, във връзка с чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения и Наредба №24 от 7.07.2004 г. за утвърждаване на медицинския стандарт „Психиатрия“, може да предоставя на център за психично здраве лични данни на близки на пациенти на лечебното заведение. Данните могат да бъдат предоставени в следния обем: три имена, адрес и телефон за връзка, съгласно принципа за „свеждане на данните до минимум”, визиран в чл. 5, §1, буква „в” от Регламент (ЕС) 2016/679.

Важно и принципно произнасяне е направено и на тема следва ли въз основа на предоставеното удостоверение по висящо производство, издадено от Арбитражен съд, администрацията на община да издаде удостоверение, съдържащо лични данни, без наличието на съдебно удостоверение и/или съгласието на посоченото в заявлението лице. В конкретния случай се касае за висящо арбитражно производство и предвид факта, че арбитражът е доброволен способ, подсъдността му е по волята на страните. Арбитражният съд разглежда и решава спорове, които са му възложени с арбитражно споразумение и, избягвайки компетентността на държавните съдилища, страните поверяват разрешаването на спора на недържавен правораздавателен орган, като решението му се ползва със сила на пресъдено нещо, т.е. правните последици са приравнени с тези на съдебното решение на държавния съд. Възникналите спорове се разглеждат съобразно Закона за международния търговски арбитраж и правилниците на съответния арбитражен съд. Аналогично на нормативната уредба в ГПК, касаеща представянето на официални документи, в частност правомощието на съда да снабди страна по спора със съдебно удостоверение, учредението, пред което е предявено удостоверението на арбитража, е длъжно да издаде исканите документи или да обясни причините за неиздаването им (арг. чл. 186 от ГПК). Предвид делегираните от страна на държавата правомощия по разглеждане на спорове от арбитражните съдилища КЗЛД прави извод за наличие на законово основание за предоставяне на данните от ЕСГРАОН на ищеца по делото. В

случая приложение намира основанията по чл. 106, ал. 1, т. 3, пр. 1 от ЗГР: „данните от ЕСГРАОН се предоставят на български и чуждестранни юридически лица – въз основа на закон“.

2. Сравнителен анализ на исканията за становища според предмета на запитванията и вида на администраторите, които са поискали становище в предходни години и през настоящата

2.1. Становища, свързани с изпълнението на задълженията за защита на правата на физическите лица при обработване на лични данни в съдебната система

Прави впечатление тенденцията към свеждане почти до минимум на исканията за становища по повод обработване на лични данни в рамките на съдебната система след поредицата произнасяния на КЗЛД през 2018 г. С въвеждането на глава Осма от ЗЗЛД и вменияването на надзор по защита на личните данни в съда и прокуратурата при изпълнение на задълженията им като органи на съдебната власт в по-голямата си част запитванията по тези теми отпадат през отчетния период.

2.2. Искания за становища във връзка с точното определяне на фигурите „администратор“ и „обработващ лични данни“

Остава много широко разпространено искането за определяне на ролите „администратор“ – „обработващ“ при по-сложни хипотези на взаимоотношения между двама или повече АЛД и/или ОЛД. Такива най-често са исканията за становища по отношение на медицински учреждения и организации, провеждащи клинични изпитвания. Становището на КЗЛД по тези теми е принципно и гласи, че при провеждането на клинични изпитвания лечебните заведения обработват личните данни на участниците в тях за целите на съответните клинични изпитвания. В тези случаи лечебните заведения и възложителят на клиничното изпитване имат качеството на съвместни администратори по смисъла на чл. 26 от Регламент (ЕС) 2016/679. Всички действия на възложителя и на лечебното заведение, свързани с провеждането на клинично изпитване, включително обмена на информация между тях, се явяват обработване за тази конкретна цел. Аналогично е и описаното по-горе виждане на КЗЛД относно фигурите „администратор“ – „обработващ“ в отношенията между аптеки и НЗОК.

2.3. Становища във връзка с предоставянето на лични данни от база данни на разположение на администратора

С въвеждане на цялостната правна рамка по защита на данните възникват поредици от искания за произнасяне по предоставяне на лични данни от базите данни, поддържани

на ниво общини и/или от ГД ГРАО към Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Исканията за произнасяне в повечето случаи са въз основа на чл. 106, ал. 1, т. 3 от Закона за гражданската регистрация – искания за разрешение за получаване на удостоверения за наследници на починали длъжници/застраховани лица, за които КЗЛД има трайна практика по непредоставяне на такава информация.

Поредица от искания за становища обаче касаят исканията на различни институции (Министерството на правосъдието, Агенцията за държавна финансова инспекция, Държавната агенция за закрила на детето и др.) до регистър ГРАО, за които КЗЛД принципно се произнася, че не е необходимо индивидуално решение за разрешаване на достъп, тъй като този род институции разполагат с нормативно разписана възможност за еднократна целева справка по електронен път до описания регистър. В този предмет попадат и поредица от искания, направени от Министерството на външните работи по повод предоставяне на данни на консулски служби по повод и при изпълнение на вменени консулски задължения.

Не на последно място сходен предмет от искания се среща през отчетния период по повод текущи отчуждителни процедури и необходимостта от обезпечаване на актуални лични данни на собственици и/или ползватели на имоти за целите на инициране на процес по обезщетяване при отчуждаване по реда на Закона за държавната собственост.

2.4. Становища във връзка с обработването на лични данни от работодател

И през 2019 г. основните искания за становища от страна на работодатели по отношение на лични данни на служители/работници или на кандидати за такива са фокусирани от една страна върху обема на личните данни, които следва да се събират, сроковете, за които същите могат да се съхраняват, както и обемите от информация, подлежащи на съхранение. Принципното произнасяне на КЗЛД отчита приложимите нормативни срокове, залегнали в ЗЗЛД, изискванията за сроковете за съхранение, разписани в специалното законодателство, и наличието на легитимен интерес на работодателя по отношение на обем данни, не по-голям от стриктно необходимия за защита при евентуални облигационни или деликтни искиове.

2.5. Становища относно обработването на данни на починали лица

В рамките 2019 г. са все още налице искания за предоставяне на становища за обработване на лични данни на починали лица, които могат да бъдат категоризирани като такива, свързани с изследователска дейност, и такива в рамките на чисто семейни отношения и проучвания. За тези, ориентирани към изследователската дейност, се прилагат принципите на чл. 89 от Регламент (ЕС) 2016/679, но като се набляга на

обстоятелството, че регистрите на населението не се генерират и поддържат за целите на изследователската дейност и в частност за генерирането на родословно дърво, а за втората категория изразената позиция е, че починалите лица не се ползват със закрилата на ЗЗЛД, но предоставянето на данни за тях не трябва да накърпява правата на трети лица.

3. Участие в процедури по съгласуване на проекти на нормативни актове, имащи отношение към въпроси, свързани със защита на личните данни

През 2019 г. представители на КЗЛД участват в различни експертни работни групи, свързани с промяна на законодателството. Наред с това в КЗЛД постъпват искания за съгласуване на проекти на нормативни актове, които Комисията съгласува без бележки или съгласува с бележки и коментари, които следва да бъдат отразени в съответния нормативен акт. Съгласуванията на Закона за изменение и допълнение по реда на чл. 32 от Правилника за дейността на Министерския съвет и на неговата администрация са в рамките на обичайната процедура по междуведомствено съгласуване, докато долуизброните са неизчерпателен списък на проекти на актове, които са били предоставени на вниманието на КЗЛД за съгласуване по компетентност:

- Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление №385 на МС от 30.12.2015 г. за дейността на Централния орган за покупки за нуждите на органите на изпълнителната власт.
- Проект на Протокол между правителството на Република Северна Македония и правителството на Република България за сътрудничество в областта на борбата срещу трафика на хора.
- Протокол между правителството на Република България и правителството на Република Армения за прилагане на споразумението между Европейския съюз и Република Армения за обратно приемане на незаконно пребиваващи лица, подписан на 28 октомври 2019 г. в Ереван.
- Проект на Допълнителен протокол към Споразумението между правителството на Република България и правителството на Азербайджанската република за сътрудничество в борбата срещу престъпността, сключено в Баку на 27 април 2012 г.

4. Отговаряне на запитвания на администратори

Сред основите въпроси се открояват тези за регистрацията на АЛД, както и въпроси, свързани с подаване на жалби при злоупотреба с лични данни на граждани, като

напр. жалби за злоупотреба с лични данни от социални мрежи, държавни институции и т.нар. колекторски фирми. Продължават да бъдат актуални и въпросите, свързани с обученията по защита на личните данни както по отделни браншове, така и за определени категории лица (служители, натоварени с управление на човешките ресурси, длъжностни лица по защита на данните, ръководни кадри и т.н.).

Най-често задаваните въпроси произтичат от факта, че в повечето случаи АЛД трудно определят обхвата на регистрите с лични данни, които обработват, и правното основание за тяхното поддържане. Изключително често се дават разяснения относно изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679, свързани с правните основания за обработване на лични данни, включително въз основа на съгласие на лицата, срока за съхраняване на съгласието, както и правото да бъдеш забравен, което е един нов акцент във взаимоотношенията между субекта на данни и АЛД.

Много от въпросите при регистрация на фирми с онлайн електронна търговия са свързани с предоставяне на лични данни в страни извън ЕС и ЕИП. В допълнение немалко от въпросите, свързани с електронна търговия, се отнасят до искания за предоставяне от страна на КЗЛД на бланкетни политики за поверителност и правила за обработване на лични данни, които да бъдат директно приложени от АЛД/ОЛД, предоставящ услугата.

Като цяло запитванията от АЛД могат да се обособят в две характерни категории – правни основания за обработване и задължения на АЛД/ОЛД. В този смисъл продължават и усилията на КЗЛД да разяснява системно липсата от необходимост от кумулиране на повече от едно основание за законосъобразно обработване, за точно определяне на основанието за обработване, като се избягва системното и необосновано позоваване на съгласието на субекта на данни, и за стриктно спазване правата на субектите по смисъла на чл. 15-22 от Регламент (ЕС) 2016/679. Червена линия в отговорите на запитвания на администратори е насочване на вниманието към принципа за отчетност, който поставя в тяхна тежест доказването на спазването на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679.

5. Становища по проекти на кодекси за поведение - статистика и анализ

Кодексите за поведение са нов инструмент за отчетност в национален план. Тяхната цел е да улеснят ефективното прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679, като се вземат предвид особеностите на обработването на данни в определени сектори и специфичните потребности на микропредприятията и малките и средните предприятия. Кодексите са подходящ механизъм за гарантирано съгласувано прилагане на Регламента от АЛД/ОЛД, които принадлежат към един и същ сектор или бранш.

В ПДКЗЛДНА подробно са уредени редът и условията, по които се разглеждат кодексите за поведение. Когато искането за одобряване на проект на кодекс е редовно, проектът се анализира от гледна точка на неговата допустимост, респ. следва да бъде разгледан по същество съобразно предвидените в чл. 66 на ПДКЗЛДНА критерии.

През 2019 г. в КЗЛД постъпват 3 проекта на кодекси за поведение по смисъла на чл. 40 от Регламент (ЕС) 2016/679, като КЗЛД се е произнесла и с 3 становища (едно принципно и основополагащо становище от февруари 2019 г. и две становища по допустимост в третото тримесечие на 2019 г.). За сведение през 2018 г. депозираните проекти на кодекси са 11.

В комуникацията си с вносителите на кодекси и с обществеността като цяло КЗЛД е имала възможност да обърне внимание, че е необходимо да се отчита променената правна рамка (влизането в сила на ПДКЗЛДНА през 2019 г.), както и нейното предстоящо доразвитие (на основание чл.14а, ал. 3 от ЗЗЛД КЗЛД следва да приеме Наредба за реда за акредитация и отнемане на акредитация на органи за наблюдение на кодекс на поведение). Тук следва да се отбележи, че наличието на акредитиран орган по наблюдение е задължително условие (*conditio sine qua non*) за окончателното одобрение на кодекс на поведение на непублични АД или ОЛД. Това е и една от основните причини към настоящия момент да няма окончателно одобрен и регистриран кодекс за поведение.

Доколкото надзорните органи трябва да осигурят единното и съгласувано прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679 е важно е да се отбележи, че през отчетния период Европейският комитет по защита на данните приема основополагащите Насоки 1/2019 относно кодексите за поведение и органите за наблюдение съгласно Регламент (ЕС) 2016/679, които имат за цел да дадат разяснение по приложението на този нов инструмент за отчетност, въведен за пръв път на общоевропейско ниво с Регламента. Същите следва да се отчитат в бъдещата практика на надзорните органи.

VI. ОТЧЕТ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА НОВАТА ПРАВНА РАМКА НА ЕС В ОБЛАСТТА НА ЗАЩИТАТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ: РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2016/679 И ДИРЕКТИВА (ЕС) 2016/680

1. Приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни

Законът за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни (ЗИДЗЗЛД) е обнародван в Държавен вестник, брой 17 от 26 февруари 2019 г. Поради сериозността на реформата за защита на личните данни депозирането на ЗИДЗЗЛД в Народното събрание е предшествано от широка информационно-разяснителна кампания с над 70 срещи, обучения и разяснения с различни целеви групи, в които са взели участие над 4500 заинтересовани страни - предимно администратори. Основен елемент от формулираните изменения и допълнения в ЗЗЛД са както разписването на мерки по изпълнението на Регламент (ЕС) 2016/679, така и транспонирането на Директива (ЕС) 2016/680 относно обработването на лични данни в полицейската и наказателната дейност. Въпреки че по правило Регламентът има пряко действие и не се налага въвеждане на нормите му в националното законодателство, националният законодател е отчетел, че Регламент (ЕС) 2016/679 има и елементи на директива. Затова със ЗИДЗЗЛД в частта, с която се въвеждат мерки по изпълнение на Регламента, се регламентират както въпросите, по които той е оставил свобода на държавите членки да преценят дали и до каква степен да уредят определен въпрос, така и въпросите, които изискват изрично въвеждане на законодателни мерки на национално ниво.

Съществено нововъведение в правната рамка е създаването на „специализиран“ надзор по обработването на лични данни при спазването на Регламент (ЕС) 2016/679, на същия закон и на нормативните актове в областта на защитата на личните данни при обработване на лични данни от съда при изпълнение на функциите му на орган на съдебната власт и от прокуратурата и следствените органи при изпълнение на функциите им на органи на съдебната власт за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания посредством изменение в глава 3 от ЗЗЛД. Възможността за изваждането на този надзор от компетенциите на основния надзорен орган, в случая КЗЛД, е предвидена от Европейския законодател като задължение за държавите членки. Така посредством разпоредбите на чл. 17 до 21 от ЗЗЛД е отчетена спецификата при разделението на

властите и функционалните правомощия на съответните компетентни органи на национално ниво.

Същевременно ЗЗЛД транспонира Директива (ЕС) 2016/680 относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета. Тази правна техника е предпочетена с цел правна икономия, като се избягва фрагментирането на текстове по тип приложими дейности за обработване (общ случай спрямо дейности по разследване, разкриване и наказателно преследване на престъпления). По този начин в глава 8 от ЗЗЛД са въведени изискванията на директивата по отношение на:

- общи принципи за обработване за посочените цели;
- права на субекта на данни;
- администратор на лични данни и обработващ лични данни;
- предаване на лични данни на трети държави или международни организации;
- надзор за спазване на правилата за защита на личните данни. Средства за правна защита.

Така зададената структура на транспониране покрива всички изисквания на Директивата, като гарантира аналогичен и адаптиран спрямо Регламента подход по отношение на тези дейности по обработване на лични данни.

2. Нов Правилник за дейността на КЗЛД и на нейната администрация

В изпълнение на една от основните цели за дейността на КЗЛД новият Правилник за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация е обнародван в ДВ, бр. 60 от 30 юли 2019 г. и е в сила от същата дата.

В структурно отношение ПДКЗЛДНА следва измененията в законовата рамка – Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД, като, от една страна, отговаря структурно на новите изисквания, а от друга, регламентира функционално новите и изменените правомощия на надзорния орган. Доколкото устройството и формирането на състава на КЗЛД са оставени в основната си част на дискрецията на националния законодател, то те не са предмет на регламентация с новия ПДКЗЛДНА.

С цел оптимизиране на организационно-щатната структура на администрацията на КЗЛД по начин, който да отговаря на новите задачи и правомощия на Комисията, през

2019 г. е извършена структурна реформа. Създадена е нова дирекция „Правноаналитична, информационна и контролна дейност“, на която са вменени редица несъществуващи до 25 май 2018 г. задължения като прилагането на корективните правомощия на КЗЛД по чл. 58, §2, буква „д“ и „з“ от Регламент (ЕС) 2016/679 и изготвянето на становища относно:

- одобряване на кодекси за поведение;
- акредитиране на органи за наблюдение на кодекси за поведение;
- акредитиране на сертифициращи органи.

В рамките на съществуващите други две дирекции от специализираната администрация („Правни производства и надзор“, „Правнонормативна и международна дейност“) са доразвити и въведени нови правомощия като изготвянето на проекти на решения за приемане на стандартни договорни клаузи, посочени в чл. 28, §8 и чл. 46, §2, буква „г“ от Регламента, на разрешения за прилагане на договорни клаузи и разпоредбите, посочени в чл. 46, §3 от Регламента, на решения за одобряване на задължителни фирмени правила съгласно чл. 47 от Регламента и съответно предлагането на КЗЛД на прилагане на мерките по чл. 58, §2, буква „а“ – „г“, „е“, „ж“, „и“ и „й“ от Регламента по чл. 80, ал. 1, т. 3, 4 и 5 или глава 9 от ЗЗЛД при разглеждане на жалби, осъществяването на правомощията на КЗЛД за разследване по чл. 58, §1, буква „а“, „б“, „г“, „д“ и „е“ от Регламента и предлагането на КЗЛД на прилагане на мерките по чл. 58, §2, буква „а“ – „г“, „е“, „ж“, „и“ и „й“ от Регламента по чл. 80, ал. 1, т. 3, 4 и 5 или глава 9 от ЗЗЛД по линия на контролната дейност.

В изпълнение на горните функционални изменения в ПДКЗЛДНА са въведени нов ред, по който се развиват производствата, нов ред за разглеждане на жалби по реда на чл. 39 от ЗЗЛД и сигнали, включително по механизма за сътрудничество с други надзорни органи, както и нов ред за прилагане на мерките по чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679 и чл. 80, ал. 1, т. 3, 4 и 5 и глава 9 от ЗЗЛД.

Същевременно изискванията спрямо процедурите по изразяване на становища от КЗЛД са осъвременени съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679, като е допълнен и ред за провеждане на предварителни консултации по чл. 36 от Регламента. Не на последно място с новия правилник е разписан изцяло нов ред за разглеждане на уведомления за нарушения на сигурността на личните данни.

Като важен фокус в тази нова нормативна рамка е зададен принципът за сътрудничество с надзорни органи на други държави – членки на ЕС – елемент от новата философия на Регламент (ЕС) 2016/679, – принципите за сътрудничество и взаимопомощ и механизмът за съгласуваност между отделните надзорни органи намират процедурното

си отражение в раздел IX на Правилника. Друг акцент в дейността на КЗЛД е поставен по отношение на провеждането на обучения съгласно чл. 10, ал. 2, т. 6 от ЗЗЛД, които се инициират както по искане на заинтересовани лица, така и по инициатива на самата Комисия, което гарантира проактивен подход на провеждането им.

Като цяло подходът, избран в разработването на ПДКЗЛДНА, е за покриване на всички аспекти на дейност, вменени на КЗЛД по силата на Регламент (ЕС) 2016/679 или ЗЗЛД, като се търси максимален баланс между превантивни, корективни и санкционни правомощия с ясен фокус върху разяснителната и обучителната дейност на институцията в контекста на натрупания и развиващия се опит в международното сътрудничество (както двустранно, така и многостранно).

3. Конституционно дело 4/2019 г.

С Определение на Конституционния съд от 18.06.2019 г. КЗЛД е конституирана като заинтересована институция по к.д. №4 от 2019 г. Със същото определение Конституционният съд е приел да разгледа по същество искането на петдесет и пет народни представители от 44-тото Народно събрание за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл.25з, ал.2 от ЗЗЛД (създаден с §26 от ЗИДЗЗЛД, обн. ДВ, бр. 17 от 26 февруари 2019 г.), както и за произнасяне относно съответствието на същата законова разпоредба с общопризнати норми на международното право и с международните договори, по които Република България е страна. В качество си на заинтересована институция и на основание чл. 58, §3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 КЗЛД изразява мотивирано становище по повдигнатите въпроси за противоконституционност.

Основната застъпена теза в него е, че чл. 85 от Регламента допуска националното законодателство да предвиди определени облекчения и изключения от императивните му норми с цел отчитане на спецификата на журналистическата дейност и постигане на баланс между две основни права (правото на защита на личните данни и свободата на изразяване и информация), като същевременно задължава държавите членки да съгласуват със закон правото на защита на личните данни с правото на свобода на изразяване и информация, вкл. обработването на данни за журналистически цели и за целите на академичното, художественото или литературното изразяване.

Затова с цел да се избегне колизията между тези права и да се осигури баланс между тях с нормата на чл. 25з от ЗЗЛД са предложени критерии, въз основа на които да се прави обективна преценка за всеки конкретен случай. Тези критерии са формулирани

въз основа на трайната съдебна практика на двете най-висши съдилища в Европа и Конституционния съд на Република България. Критериите дават яснота, прозрачност, предвидимост и правна сигурност на адресатите на нормата, които са всички заинтересовани страни – журналисти, изследователи, медии, надзорен орган, съд и субекти на данни. Същите тези критерии се прилагат не във всички действия по обработване, а само при публично разкриване и разпространение на личните данни. Съгласно чл. 25з от ЗЗЛД адресатите на нормата, в частност журналисти, изследователи и медии, имат пълната свобода да събират всякаква информация, отнасяща се към конкретно физическо лице – обект на журналистически, академичен или литературен интерес, но преди информацията да бъде разкрита под формата на конкретно разследване, статия, коментар, анализ и др., е необходимо да бъде извършена преценка на баланса между двете права.

В становището са развити и обосновани основните принципи, изведени от практиката на ЕСПЧ - Решения на Голяма камера от 7 февруари 2012 г. по дело *Von Hannover*/Германия, № 40660/08 и 60641/08 и *Axel Springer AG*/Германия, № 39954/08, и въведени с нормата на чл. 25з, ал. 2 от ЗЗЛД.

Позицията на КЗЛД е подкрепена от становищата на Върховния административен съд, Министерския съвет на Република България, фондация „Български адвокати за правата на човека“, фондация „Национален съвет за журналистическа етика“ и сдружение „Асоциация за защита на личните данни“.

Със свое Решение №8 от 15.11.2019 г. по к.д. №4/2019 г. Конституционният съд на Република България обявява за противоконституционна разпоредбата на чл.25з, ал.2 от ЗЗЛД (създаден с §26 от ЗИД на ЗЗЛД, обн. ДВ, бр. 17 от 26 февруари 2019 г.). Важно е да се отбележи, че същото решение не е прието единодушно и в изключително аргументирано особено мнение на съдиите Анастас Анастасов, Гроздан Илиев, Павлина Панова (*ad hoc* съдия в ЕСПЧ) и Красимир Влахов са приети изцяло аргументите, изложени както към ЗИДЗЗЛД, така и в становището на КЗЛД по посоченото дело.

4. Получени в КЗЛД уведомления от АЛД и ОЛД, определили длъжностни лица по защита на данните

Длъжностното лице по защита на данните е нова фигура съгласно Регламент (ЕС) 2016/679. На основание чл. 37 от Регламент (ЕС) 2016/679 АЛД и ОЛД определят ДЛЗД, публикуват данните за контакт с длъжностното лице и ги съобщават на надзорния орган.

С прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 АЛД и ОЛД са задължени да определят ДЛЗД при всички случаи, когато:

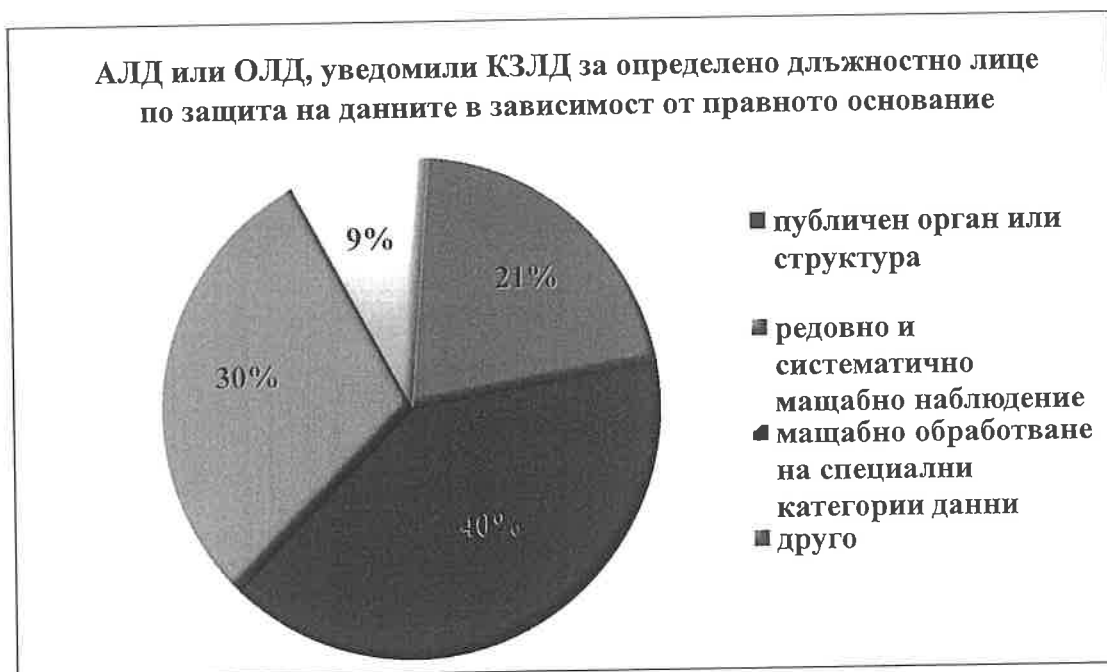
- обработването се извършва от публичен орган или структура, освен когато става въпрос за съдилища при изпълнение на съдебните им функции (40% от общо подадени уведомления за отчетния период);

- основните дейности на АЛД или ОЛД се състоят в операции по обработване, които поради своето естество, обхват и/или цели изискват редовно и систематично мащабно наблюдение на субектите на данни (30% от общо подадени уведомления за календарната година);

- основните дейности на АЛД или ОЛД се състоят в мащабно обработване на специалните категории данни съгласно чл. 9 и на лични данни, свързани с присъди и нарушения, по чл. 10 от Регламент (ЕС) 2016/679 (9% от общо подадени уведомления за календарната година).

Извън гореизброените хипотези, при които определянето на ДЛЗД е задължително, всеки АЛД или ОЛД може по своя преценка да определи такъв служител. От тази възможност са се възползвали 21% от администраторите, подали уведомления за определяне на ДЛЗД през 2019 г.

През отчетния период 1208 АЛД или ОЛД са подали уведомления до КЗЛД за определено ДЛЗД.

Фиг. 10

5. Преглед на състоянието на националното законодателство в областта на защитата на личните данни

В началото на октомври 2019 г. чрез Постоянното представителство на Република България към Европейския съюз постъпва информация за провеждане на текуща оценка на действията по въвеждане на Регламент (ЕС) 2016/679 на данните и на транспонирането на Директива (ЕС) 2016/680 относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпленията или изпълнението на наказания от страна на Европейската комисия. В хода на тази оценка КЗЛД и всички заинтересовани национални институции (МВР, ИВСС) подsigуряват участие на експерти за провеждане на видеоконферентен разговор с експерти от Генерална дирекция „Правосъдие“, направление „Защита на личните данни“ към ЕК. За улеснение от страна на последните предварително са изпратени два въпросника, които покриват неизяснените според ЕК моменти относно въвеждането на Регламент (ЕС) 2016/679 и транспонирането на Директива (ЕС) 2016/680 в ЗЗЛД.

По съдържание двата въпросника обхващат въпроси относно независимостта на надзорния орган, процедурите по избор на членове на КЗЛД, правомощията по издаване на подзаконовни нормативни актове. Поставени са и множество разнопосочни въпроси относно конкретното въвеждане на Регламент (ЕС) 2016/679 и транспонирането на Директива (ЕС) 2016/680, някои от които имат единствено за цел да изяснят дали експертите на ЕК правилно разбират и тълкуват националния ни закон. Именно правилното възприемане на волята на българския законодател се явява отправната точка за преценката дали българската държава е въвела по подходящ начин разпоредбите на Директива (ЕС) 2016/680 и/или е предприела мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679.

Независимо от подробно представената в предварителен порядък информация и разяснения на българската страна по изпратените от ЕК въпросници на 23.11.2019 г. е проведен 8-часов конферентен разговор по изградената в КЗЛД видеоконферентна връзка. В хода на дискусиата са констатирани някои несъответствия между националната регламентация и очакванията на ЕК. Обърнато е внимание на принципни положения, като напр. разширен териториален обхват на ЗЗЛД по линия на Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680, неясноти по отношение на обработването на данни за целите на архивирането и статистиката, липса на детайлна регламентация на законово ниво на правилата за номиниране и избор на надзорния орган. От принципен характер е и

становището на ЕК, че не е целесъобразно правото на субектите на данни да подават жалба до КЗЛД да бъде ограничено със срок (с измененията и допълненията на ЗЗЛД срокът е двугодишен). Специално внимание по време на дискусиата е обърнато на липсата на достатъчно осигуряване на дейностите на КЗЛД с човешки и финансови ресурси, което създава опасност за законово предвидената независимост на надзорния орган. Този въпрос се следи отблизо и от ЕКЗД.

На дискусиата са поставени и въпроси от правотехническо естество като напр. съдържанието на понятието „сертификат“ (за обучение и по линия на сертифициращите органи), преповтаряне или дублиране на дефиниции от Регламент (ЕС) 2016/679 в ЗЗЛД, липса на изрични препратки към Регламента. Отправена е критика към ниския праг на административнонаказателна отговорност по чл. 86 от ЗЗЛД (за други нарушения на този закон), като е изразено съмнение, че глоба или имуществена санкция в размер само до 5000 лв. обезсмисля на практика възпиращия характер на наказанието.

Редица въпроси, макар от правотехнически характер, обаче оставят съмнение у представителите на ЕК относно правилното транспониране на европейските актове. Като пример може да се посочи избраната от законодателя техника, вместо да бъдат възпроизведени определенията от Директива (ЕС) 2016/680 за целите на глава 8 от ЗИДЗЗЛД, които са изцяло идентични с тези по Регламент (ЕС) 2016/679, да бъде направена само препратка към дефинициите на Регламента, които са с пряко приложение. Въпреки че избраният подход отразява специфична национална практика за препращане към вече действащи правила, а не просто преповтарянето им в различни правни актове, ЕК го възприема едновременно както като изрично повторение на норми от Регламент (ЕС) 2016/679, което е недопустимо, така и като липса на транспониране на същите норми от Директива (ЕС) 2016/680.

По отношение на транспонирането на Директива (ЕС) 2016/680 в хода на дискусиата представителите на ЕК отбелязват базисно понятийно несъответствие между „публичен ред“ и „обществен ред“, както и разминаване между въведените с Директивата и със закона срокове за отговор при упражняването на правата на субектите на данни, както и липса на нарочни разпоредби в специалното законодателство по отношение ограничаване правата на субектите на данни. Отправена е критика и по отношение на правната техника за използване на двойни препратки в нормативния акт.

Най-съществената бележка по отношение на въвеждането на Директива (ЕС) 2016/680 е по линия на ограничаването на правата на субектите на данни. Европейската

комисия подчертава, че такива ограничения са допустими само когато се предвидени в специален закон, който предвижда конкретните условия и ред за тяхното прилагане.

Очаква се резултатите от направения преглед в Република България и другите държави членки да бъдат официализирани в началото на май 2020 г., след като бъде проведен такъв с всички държави – членки на ЕС. При констатирани нарушения на правото на ЕС е възможно ЕК да препоръча изменения в законодателната рамка на държавите членки.

6. Провеждане на национална информационно-разяснителна кампания на КЗЛД по новата правна рамка

При подготовка на информационно-разяснителната кампания постигането на максимален положителен резултат от нея е търсено чрез осъществяването на практическо партньорство между КЗЛД и различни публични и частни инициативи, което да доведе до извеждането на преден план на конкретни проблеми и въпроси както на местно, така и на транснационално ниво и на предлагането на общи решения, валидни за отделен сектор или по-общо за голяма група администратори и субекти на данните. Отчитайки дълбочината на промените и сложността на материята, независимо от ограничения си финансов и човешки ресурс през отчетния период КЗЛД е организираща над 25 отделни събития с над 1850 участници от публичния и частния сектор, академичните среди и неправителствения сектор.

КЗЛД е съорганизатор на два международни форума:

- На 11 октомври 2019 г. в София Тех Парк се състои международен форум „Кибер политики“. Събитието е организирано от Международния правен център – ИАС, съвместно с КЗЛД. Това е първото събитие от подобен ранг в България, обхващащо всички аспекти на работата с лични данни в дигитална среда. Целта му е да се обсъдят професионално пресечните точки между защитата на личните данни и дигиталната среда – киберсигурност, изкуствен интелект, е-здравеопазване, както и авторско право в онлайн среда. Присъстват над 220 експерти в сферата на защитата на личните данни и дигиталните въпроси от редица държави - България, САЩ, Ирландия, Естония, Сингапур.
- На 29 ноември 2019 г. в София се провежда международна конференция на тема „Предизвикателствата пред малките и средните предприятия при прилагането на GDPR“. Събитието е организирано в рамките на проект SMEDATA, по който си партнират КЗЛД, АПИС - Европа, Съюзът на юристите в България, адвокатско дружество „Ърнст и Янг България“, Европейската асоциация на жените юристи – клон България, италианският

надзорен орган по защита на данните и римският университет „Рома Тре“. Конференцията събира на едно място над 180 представители на Европейската комисия, национални надзорни органи по защита на данните на държави – членки на ЕС, частния бизнес, неправителствения сектор и академичните среди, които представят съвременните предизвикателства и обсъждат различни технологични и управленски решения за подпомагане на малките и средните предприятия (МСП) при осигуряването на съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679.

През отчетния период е изготвена информационна брошура, чиято цел е разясняване на ключови въпроси по прилагането на Регламент. Брошурата е озаглавена „Нови моменти относно правото на защита на личните данни на физическите лица съгласно Регламент (ЕС) 2016/679, GDPR“. Брошурата е достъпна в електронен вариант на институционалната интернет страница на КЗЛД и на хартия и се разпространява както в сградата на КЗЛД, така на събития с участието на КЗЛД.

VII. Участие на КЗЛД в механизмите за съгласуваност и сътрудничество в рамките на Европейския комитет за защита на данните - обща информация и статистика

1. Участие в заседанията на ЕКЗД и на експертните подгрупи към него

Европейският комитет по защита на личните данни (ЕКЗД) е органът на ЕС, създаден с Регламент (ЕС) 2016/679, който отговаря за еднаквото прилагане на Регламента във всички държави – членки на ЕС. В хода на работата на ЕКЗД през 2019 г., както на ниво представителство в ЕКЗД (председател или член на КЗЛД), така и чрез работата на експерти от администрацията на КЗЛД в експертни подгрупи към същия комитет е допринесено за изготвянето, обсъждането и в последна сметка приемането на редица документи. Резултат от дейността на ЕКЗД през 2019 г. след обществено обсъждане са следните документи:

- Насоки 4/2019 относно чл. 25 – защита на данните по подразбиране и на етапа на проектирането;
- Насоки 3/2019 относно обработването на лични данни чрез видеонаблюдение;
- Препоръки 01/2019 относно списъка с операции на Европейския надзорен орган по защита на данните за обработване на данни, за които се изисква оценка на въздействието (чл. 39, ал. 4 от Регламент 2018/1725);
- Насоки 4/2018 за акредитирането на сертифициращи органи по чл. 43 от Общия регламент;
- Насоки 1/2019 за кодекси за поведение и органи за наблюдение по Регламент (ЕС) 2016/679.

КЗЛД продължава текущо да оповестява уведомленията за нарушаване на сигурността на данните, получени в националните надзорни органи, като в следващите отчетни периоди тази информация ще послужи за осъществяването на задълбочен анализ и предложение за конкретни мерки, които следва да бъдат предприети на национално ниво и в сътрудничество между органите по защита на данните на държавите – членки на ЕС.

За пръв път в практиката на КЗЛД е приложено правомощието ѝ по чл. 46, §3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 и е разрешено осъществяване на трансфер на лични данни чрез прилагане на подходящи гаранции, предвидени в административна договореност между публични органи. В случая тя е сключена на ниво Комисията за финансов надзор, Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA) и Международната организация на

комисиите по ценни книжа (IOSCO), т.е. между финансовите надзорни органи на Европейската икономическа общност и други (трети) държави от Групата IOSCO.

2. Обмен на информация през информационната система на вътрешния пазар

Информационната система на вътрешния пазар (ИСВП) е сигурно, многоезично средство, което надзорните органи по защита на данните използват за онлайн обмен на информация по въпроси от тяхна компетентност. Към 31.12.2019 г. в регистъра на случаите, поддържан в ИСВП, е имало 807 случая на трансгранично сътрудничество, като:

- 575 са инициирани в резултат на получени жалби;
- 232 други случаи като разследвания и инициативи на национален надзорен орган, правно задължение, медийни доклади и др.

В резултат на гореспоменатите случаи са започнати действия, както следва:

- 115 са процедурите по сътрудничество за отчетния период, докато общият им брой от началото на функциониране на системата е 2427;
- 142 процедури, базирани на обслужване от едно гише (чл. 60), от които по 77 има изготвено окончателно решение;
- 65 искания за разглеждане на случая като национален (местен) по чл. 56, §2;
- процедури за съгласуваност: 48 процедури по чл. 64 от Регламента.

В допълнение общият брой на започнатите процедури за идентифициране на водещ и заинтересовани органи за защита на данните е 1346, от които 143 са текущи, а 1203 - приключени.

През 2019 г. българският надзорен орган се е конституирал като водещ надзорен орган по три случая. Два са свързани изпращането на непоискани съобщения от страна на администратора на потребители, а последният - с предполагаема кражба на самоличност.

КЗЛД е била засегнат надзорен орган по общо четири случая, тъй като е възникнало обосновано предположение, че могат да бъдат засегнати правата на български граждани.

Българският надзорен орган е бил адресат на тридесет и една процедури по взаимопомощ, като в тези случаи е предоставено становище по казуси, имащи най-разнообразен характер.

По-интересни случаи:

- Получаване на непоискани рекламни съобщения от физически лица от фирми, които се намират в офшорни зони с допълнителен адрес в страна – членка на ЕС, в това

число и извършване на телефонен маркетинг. Установено е, че са използвани номера от страна – членка на ЕС, която не е свързана с адреса на регистрацията на фирмата в ЕС. По подобни случаи България е била както засегнат орган, така и водещ надзорен орган при констатирана регистрацията на администратора на българска територия.

- В КЗЛД са постъпили няколко жалби, свързани с невъзможност за упражняване на правата на физическите лица в качеството им на притежатели на профил в Гугъл и/или засегнати от материали, качени чрез препращане в Гугъл. В случаите, когато права на физическите лица са засегнати от качени материали в Гугъл, КЗЛД следва да се обръща за съдействие директно към централата в САЩ. Причината за това е, че по отношение на търсачката съществува договорена споделена компетентност при въпроси относно нарушаване на разпоредбите за защита на данните между ирландския надзорен орган и длъжностното лице по защита на данните на централата в САЩ. По отношение на лицата, имащи профил и ползващи услуги на Гугъл, при нарушение на техните права и отказ за съдействие от страна на Гугъл, компетентен е ирландският орган за защита на данните поради факта, че там се намира централният офис за Европа.

- Трябва да бъде споменат и интересен въпрос, който постъпва в КЗЛД по линия на чл. 61 от ОРЗД. Изпратен е от надзорния орган на Кипър и е свързан със система, която е широкоизползвана от тамошните компании – *The Bradford Factor or the Bradford Formula*, която измерва отсъствията на всеки служител. В системата се въвежда следната информация: имена, идентификационен номер, дата на болничен и неговата продължителност. Същността на системата е, че краткотрайни, чести и непланирани отсъствия се отразяват много повече на работния процес, отколкото дълготрайните такива. Предложена е и математическата формула, по която се извършват тези изчисления.

След съгласуване с ЕКЗД и отчитане на неговото становище КЗЛД приема и публикува на своята интернет страница списък с операции по обработване на данни, за които се изисква извършване на оценка на въздействие върху защитата на личните данни съгласно чл. 35, §4 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Макар и да не е регламентирана правно чрез изрични разпоредби в Регламента, свързани със сътрудничеството, заслужено внимание следва да бъде обърнато на редакторската функция на КЗЛД по отношение на съдържанието на всички документи, преминали първоначален превод на български език и имащи значение за всички страни членки. В резултат на тази дейност българските граждани имат възможност своевременно да се запознаят с текста на съответния документ на български език, което спомага за

тяхното по-добро информиране и правилно разбиране на приетите документи на ЕКЗД, които са от значение за всички заинтересовани лица в сферата на защитата на личните данни и неприкосновеността.

В тази връзка следва да се отбележи, че през 2019 г. КЗЛД редактира и българската версия на Наръчника по европейско право в областта на защитата на личните данни, издаден от Агенцията на Европейския съюз за основни права.

VIII. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

1. Модернизиране на Конвенция №108 на Съвета на Европа относно автоматизираната обработка на лични данни

Преговорите за модернизиране на Конвенция №108 на Съвета на Европа започват още през 2012 г. По време на българското председателство досието се превръща в приоритетна политическа тема в областта на защитата на личните данни, тъй като документът е единственият международен правен акт в тази област. С модернизацията на конвенцията на практика се промотира и насърчава в глобален план въвеждането на високите стандарти на ЕС за защита на личната неприкосновеност и личните данни.

Република България подписва Изменителния протокол на 10.10.2018 г., а той самият е ратифициран на 10.12.2019 г.

2. Участие в оценки по Шенген

През 2019 г. продължава участието на КЗЛД в работата на специално създадените съвместни надзорни органи и координационни групи по надзор на широкомащабните информационни системи на ЕС: Комитета за сътрудничество на Европол, Съвместния надзорен орган „Митници“, Координационните надзорни групи на Шенгенската информационна система (ШИС II), Визовата информационна система (ВИС), ЕВРОДАК, Митническата информационна система (МИС) и Информационната система за вътрешния пазар.

През 2019 г. продължава и практиката за участие на представители на КЗЛД в мисиите за оценка по Шенген в областта на защита на данните на други държави членки, като през отчетния период това са Унгария и Словакия.

3. Участие в международни форуми по защита на данните

Отчетният период е изключително интензивен за всички наднационални форми на сътрудничество в сектора на защита на личните данни. Активно продължава утвърждаването на председателя на КЗЛД като заместник-председател на Европейския комитет за защита на личните данни чрез участие му на редица международни форуми: *GSMA MWC Ministerial Programme*, Барселона, и *Datenschutz - Jüngste Entwicklungen*, Цюрих, Годишния форум за неприкосновеността на Агенция за киберсигурност на ЕС, *Compliance Week Europe: "GDPR: One year on"* в Амстердам, конференция за защита на данните за малки и средни предприятия „Данните са ценност - защитавайте ги!“

(*Conference on data protection for small and medium enterprises "Data is a value – protect it!"*) в Рига. Като член на Изпълнителния комитет на Международна конференция на органите по защита на личните данни и неприкосновеността, председателят на КЗЛД е единствен представител на *Executive Committee Policy Strategy Workshop* в Лондон, който определя стратегическите цели на организацията за следващите години.

В началото на отчетния период започват подготовката и постоянното участие на представители на КЗЛД в работата на Експертната група за по-безопасен интернет за деца (*Safer Internet for Children Expert Group*) към генерална дирекция „Съобщителни мрежи, технологии и съдържание“ на Европейската комисия, създадена с одобрението на г-жа Мария Габриел и г-н Андрус Ансип. Република България е представена от Национален център за безопасен интернет, чиято работа се основава на принципите на публично-частното партньорство и има за цел да съдейства активно за повишаване на обществената осведоменост и за противодействие на разпространението на незаконно и вредно за деца и млади хора съдържание и поведение в интернет пространството чрез подходящи информационни и обучителни материали и методики, да провежда обучения с деца, млади хора, родители, учители и други професионалисти.

В рамките на мандата на групата държавите членки ще подпомагат обмена на най-добри практики по отношение на прилагането на конкретни разпоредби, свързани с децата, в съществуващите правни актове, сред които: Директивата за аудиовизуалните и медийни услуги, Общият регламент относно защитата на данните и Директивата за нелоялните търговски практики, както и редица въпроси, свързани с безопасността в интернет през следващата многогодишна финансова рамка (2021 – 2027), и осъвременяването на Политическата карта за по-добър интернет за деца (ВІК).

4. Засилване на участието на експерти от КЗЛД в работата на работни групи в областта на защитата на личните данни на ниво ЕС

Внедряването на комплексна система за видеоконферентна връзка през 2019 г. ще позволи разширяването на участието на експерти от КЗЛД в работата на работни групи в областта на защитата на личните данни на ниво ЕС през следващия отчетен период. Засилването на експертното участие е важно не само за утвърждаването на международния авторитет на българския надзорен орган, но и за укрепване на единното и съгласувано прилагане на Общия регламент относно защитата на данните.

IX. ПОДПОМАГАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ НА КЗЛД ЧРЕЗ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТИ С НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ФИНАНСИРАНЕ: ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРОЕКТИ И ПАРТНЬОРСКИ КОНСОРЦИУМИ

В началото на 2017 г. съвместно с органите по защита на данните на Италия, Испания, Полша и Хърватия е подадено проектно предложение със заглавие *T4DATA: Training Data Protection Authorities and Data Protection Officers* по програма „Права, равенство и гражданство“ на Европейския съюз. Водещ партньор на проектния консорциум е италианската фондация *Lelio e Lisli Basso – Onlus*. Стойността на проекта е 1 101 339,71 лева (563 106,05 евро). Проектното предложение е одобрено и предложено за финансиране в средата на 2017 г.

Целта на проекта е да осигури подкрепа за предоставяното от страна на надзорните органи за защита на данните обучение за настоящи и бъдещи длъжностни лица по защита на данните в публичните органи. Обучението е свързано с практическото приложение и тълкуване на Регламент (ЕС) 2016/679. Проектът обединява богат експертен опит от 5 държави – членки на ЕС. Проектът ще подкрепи органите за защита на личните данни при тълкуването и прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 по отношение на изискванията за отчетност, приложими към публичните органи и институции, както и в случаите на задължително определяне на длъжностни лица по защита на данните.

През 2019 г. по проекта са подготвени и изпълнени редица дейности. Завършен и публикуван е Наръчникът за длъжностните лица по защита на данните в публичния сектор относно това как да осигурят спазване на Регламент (ЕС) 2016/679, проведени са 6 регионални обучения на ДЛЗД, представители на КЗЛД участват в последната координационна среща по проекта през ноември с.г., както и в едnodневната международна конференция *Rising To The Challenge: A Look At Data Protection And Beyond*. Изпълнението на проектните дейности се очаква да приключи в началото на 2020 г.

В края на март 2017 г. КЗЛД кандидатства с проектно предложение по програма „Еразъм+“. Предложението е одобрено и предложено за финансиране. Договорът за безвъзмездна помощ е подписан през септември 2017 г. Проектът е със заглавие: „*e-OpenSpace* – Европейска иновативна отворена платформа за електронен обмен на информация и устойчиво предоставяне на образование за възрастни в сферата на защитата на неприкосновеността и личните данни“. Той обединява усилията на органите по защита

на данните на Полша и Хърватия, Ягелонския и Софийския университет и италианската неправителствена организация *GVMAS*. Координатор на проектните усилия и водещ партньор е КЗЛД.

Проектът е разработен с цел да бъде ефективно решение за стратегическо наднационално сътрудничество за гарантиране на сигурността и свободното движение на лични данни в Европейския съюз. *e-OpenSpace* е първият проект на КЗЛД, в който тя се заема с нелеката задача на координатор – водещ партньор, обединяващ усилията на всички членове на проектния консорциум. Чрез тези последователни действия КЗЛД не само изпълнява Политиката на партньорство от Стратегията на Комисията за защита на личните данни за развитие в областта на защитата на личните данни („Хоризонт 2022“), но се нарежда сред българските държавни институции, които координират дейности по наднационални проекти. Конкретната проектна инициатива даде възможност за разгръщане на широка мрежа от партньорства на КЗЛД сред чуждестранни организации. Чрез него са създадени условия за изграждане на административен капацитет в КЗЛД, което способства за последващите резултати в управлението на международни проекти.

През отчетния период са осъществени третата и четвъртата международна среща по проекта и завършва изпълнението на интелектуални продукти: „Насоките за електронно осъществяване на неформални дигитални обучения в сферата на защитата на личните данни“, „Общият учебен план“, „Отворени образователни ресурси за неформално дигитално обучение по защита на данните“, както и разработването на *e-OpenSpace* – единната пилотна платформа за осъществяване на разработените обучения и координацията и сътрудничеството между участващите национални органи по защита на данните. Организирано и проведено е краткосрочно обучение за обучители за служителите на партньорите по проекта, както и осъществяването на събитията за разпространение на резултатите на територията на държавите – членки на ЕС, където се изпълняват проектни дейности.

Изпълнението на проектните дейности е оценено високо от Националната агенция за България по администриране на програма „Еразъм+“ за периода 2014 – 2020, като в частта с коментари от страна на оценителите към крайния отчет проектът е описан като „добре планиран и изпълнен“. Всички отчетени пред ЦРЧР разходи, реализирани по различните бюджетни пера, са одобрени. Окончателният размер на признатите от Националната агенция за България по администриране на програма „Еразъм+“ разходи е 341 896,69 лева (174 809 евро). Проектът е изпълнен в рамките на планирания срок от 2 години и завършва на 31 август 2019 г.

В края на 2017 г. в партньорство със Съюза на юристите в България и „Апис Европа“ КЗЛД започва подготовка на проектно предложение, финансирано по поканата за набиране на проектни предложени - „Осигуряване на най-високо ниво на защита на неприкосновеността и личните данни“ (*Ensure the highest level of protection of privacy and personal data*), на програма „Права, равенство и гражданство“ на Европейския съюз. В самото начало на 2018 г. КЗЛД, като водещ партньор и кандидатстваща организация, подава проектно предложение, обединяващо усилията на български и италиански партньори. Сред тях освен вече споменатите са ЕУ - България, Италианският орган по защита на данните, университетът *Roma Tre* и Европейската асоциация на жените юристи – клон България.

Проектът цели предоставянето на практически инструментариум на малките и средните предприятия в постигането на съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679. След реализирането на дейностите по проекта МСП ще разполагат с интегрирани дигитални решения за достъп до богата база данни с практика както на националните надзорни органи, така и на съда на национално и европейско ниво, достъпни чрез мобилно приложение и самообучаващ се алгоритъм. Административните процедури по подписване на договора за финансова помощ са завършени в началото на декември 2018 г., което дава възможност фактическото изпълнение на проекта с наименование „Осигуряване на най-висока степен на защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни чрез иновативни инструменти за малки и средни предприятия и граждани – *SMEDATA*“ да започне още от края на 2018 г.

През отчетния период са реализирани над 60% от проектните дейности. Сред тях са проучвания за предизвикателствата пред малките и средните предприятия и техните асоциации при прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679, 13 обучителни събития за представители на МСП и техните юридически съветници в градовете Благоевград, Враца, Пловдив, София, Варна, Бургас, Плевен и Велико Търново, международна конференция на тема „Предизвикателствата пред малките и средни предприятия при прилагането на *GDPR*“, както и безплатното мобилно приложение „*GDPR* в твоя джоб“, което е разработено за *Android* и *iOS* устройства. Последното е насочено към гражданите и представителите на малкия и средния бизнес. Приложението предоставя бързо, лесно и удобно практически насоки, полезни съвети и информация относно правилата за защита на личните данни. Интерфейсът и информацията от „*GDPR* в твоя джоб“ са достъпни на три езика – български, италиански и английски.

Началният екран дава бърз достъп до:

- правна библиотека – национална и европейска правна рамка, международни актове регламент, ЗЗЛД, практика на КЗЛД и ЕКЗД;
- речник – основни понятия;
- ръководство за граждани – права на физическите лица, контакти с националните надзорни органи и често задавани въпроси;
- ръководство за МСП – задължения по ОРЗД, контакти с националните надзорни органи и често задавани въпроси, както и инструменти за подпомагане вземането на решения.

Общият бюджет на проекта е 1 089 961,92 лева (557 288,68 евро), като е предвидено изпълнението му да приключи в края на ноември 2020 г.

По инициатива на КЗЛД в началото на 2019 г. е подготвено и подадено проектно предложение с наименование *AI-Trans: Increasing AI Transparency Through Digital Alternative Learning of Privacy Training* по програма „Еразъм +“. Предложението е одобрено за финансиране през юли 2019 г.

Одобреният проект има за цел да създаде иновативно обучително съдържание въз основа на вече създадено устойчиво и дългосрочно стратегическо партньорство между национални надзорни органи, академични среди и организации на гражданското общество. Той осигурява знания и развитие на уменията, свързани с поверителността и защитата на личните данни във връзка с новите технологии, и по-специално, с изкуствения интелект (*AI – Artificial Intelligence*) и интернет на свързаните устройства (*IoT – Internet of Things*). Проектът е пръв по рода си, обединяващ национални органи по защита на данните, университети и организация на гражданското общество от 4 държави – Италия, Полша, България и Молдова.

AI-Trans е междусекторен проект, насочен към хоризонтална политика на защитата на личните данни. Изкуственият интелект (*AI*), интернет на свързаните устройства (*IoT*), „умните“ домашните приспособления не са научна фантастика, те присъстват в ежедневието не само у дома, но и на работното място. За тяхното управление и използване се изискват нови умения, способности и знания. Обща цел на *AI-Trans* е насърчаване на иновативното образование и информираност в областта на съвременните високотехнологични предизвикателства чрез обучение за защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот. Конкретните цели на проекта са:

- Подпомагане на устойчивото стратегическо партньорство между органите за защита на данните, академичните среди и неправителствения сектор в ЕС в областта на *AI* и *IoT* чрез обучение за защита на данните и разяснения за защитата на неприкосновеността на личния живот;

- Разработване на удобно за потребителите иновативно съдържание за обучение в областта на *AI* и *IoT* чрез обучение за защита на данните и разяснения за защитата на неприкосновеността на личния живот.

В рамките на 2019 г. са завършени всички административни процедури по започването на същинското изпълнение на проектните дейности, проведена е първата международна среща по проекта и са представени плановете за разработване на отделните интелектуални продукти.

Бюджетът на проекта е 248 230,03 лева (126 918 евро), а продължителността на изпълнение на проектните дейности е 21 месеца до края на май 2021 г.

Х. КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ - НАБЛЮДАВАЩ ОРГАН ОТНОСНО СИГУРНОСТТА НА ДАННИТЕ СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ

1. Статистика и анализ на исканията за достъп до трафични данни

КЗЛД е надзорен орган във връзка с разпоредбите на Закона за електронните съобщения (ЗЕС) относно задържането и достъпа до трафични данни. В изпълнение на разпоредбите на чл. 261а, ал. 5 от ЗЕС КЗЛД ежегодно до 31 май предоставя на Народното събрание и на Европейската комисия обобщена статистическа информация относно случаите на предоставяне на трафични данни на компетентните органи за нуждите на националната сигурност и за предотвратяване, разкриване и разследване на тежки престъпления. Тя се изготвя въз основа на постъпилите данни за предходната година от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, относно:

- случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи;
- времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните;
- случаите, при които не е могло да се отговори на искането за данни.

Въз основа на предоставената през 2019 г. информация от 117 предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, могат да бъдат обобщени следните статистически данни:

- Общият брой на исканията за достъп до трафични данни е 56 943.
- Случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи по чл. 250б, ал. 1 и чл. 250в, ал. 4, са общо 56 527.
- Времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните, е основно до 3 (три) месеца - в 62% от случаите (фиг. 11).
- Случаите, при които не е могло да се отговори на искането за предоставяне на трафични данни, са 416.

Фиг. 11

2. Статистика на получените протоколи за унищожени трафични данни

В изпълнение на задълженията си по чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС КЗЛД поддържа регистър на получените протоколи от предприятията за унищожените данни с оглед упражняване на ефективен текущ и последващ контрол. Статистическата информация относно получените през отчетната година протоколи е представена на фиг. 12.

Фиг. 12

Броят на предприятията, които изпълняват задължението си за ежемесечно предоставяне на протоколи по чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС за унищожените данни през отчетната година, средно е 63 на месец.

XI. ИНСТИТУЦИОНАЛНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ. ПАРТНЬОРСТВО С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА МЕДИИТЕ И ИНФОРМАЦИОННО-ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

1. Сътрудничество с държавни органи и неправителствени организации

През годината се провеждат редица работни срещи и дискусии с държавни органи и неправителствени организации. В контекста на провежданите в края на май 2019 г. избори за Европейски парламент Централната изборителна комисия и Комисията за защита на личните данни приемат съвместни указания относно обработването и защитата на личните данни в изборния процес. Документът е изготвен въз основа на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679, Насоките от 12.09.2018 г. на Европейската комисия относно прилагането на правото на Съюза в областта на защитата на данните в контекста на избори, както и натрупаната вече съвместна практика на ЦИК и КЗЛД.

През отчетния период представители на КЗЛД активно взаимодействат с българските институции, имащи отношение към борбата с трафика на хора: заместник-министъра на правосъдието и заместник-председател на Националната комисия за борба с трафика на хора, председателя на Държавната агенция за закрила на детето, началник-кабинета на заместник министър-председателя и председател на Националната комисия за борба с трафика на хора, секретаря на Националната комисия за борба с трафика на хора, експерти от МВР, МВнР, МТСП и МП. Във връзка с това на 26 – 28 юни 2019 г. в гр. Скопие, Република Северна Македония, представител на КЗЛД взема участие в проведените преговори между делегациите на Република България и Република Северна Македония за съгласуване на проект на текст на Протокол за сътрудничество в областта на борбата с трафика на хора между правителството на Република България и правителството на Република Северна Македония. От българска страна в преговорите вземат участие всички гореизброени институции. На преговорите е постигнато съгласие по проекта на текст на горесцитирания Протокол на официалните езици на двете държави. По време на преговорите е разгледан проектът на текст на протокол, при което по всички разпоредби е постигнато съгласие. След приключване на преговорите делегациите поемат ангажимент да нанесат необходимите технически корекции по текстовете и в най-кратък възможен срок да се разменят алтернати.

Съгласно постигнатите договорености на описаните преговори на 23.07.2019 г. в гр. Охрид, Република Северна Македония, Протоколът за сътрудничество в областта на борбата с трафика на хора е подписан от двете страни – от българска страна от

вицепремиера, министър на отбраната и председател на НКБТХ г-н Красимир Каракачанов, а от страна на Република Северна Македония от г-н Оливер Спасовски – вицепремиер и министър на вътрешните работи.

През октомври 2019 г. по молба за съдействие от страна на МВР представител на КЗЛД взема участие в двустранните преговори по Допълнителния протокол към Споразумението между правителството на Република България и правителството на Азербайджанската република за сътрудничество в борбата срещу престъпността, сключено в Баку на 27 април 2012 г. Допълненията към протокола се налагат вследствие на осъвременената правна рамка, приложима в Република България по смисъла на Общия регламент относно защитата на данните и измененията в ЗЗЛД, доколкото описаното сътрудничество включва и обмен на лични данни. Преговорите протичат интензивно и в дух на разбирателство и конструктивност, като голяма част от постигнатите договорености по отношение защитата на данните на физическите лица са договорени като допълнителна гаранция за защита на лицата, надградена над тази, гарантирана посредством Конвенция 108 на Съвета на Европа, по която и Азербайджанската република е страна.

На преговорите от двете страни вземат участие представители на съответните национални министерства на вътрешните и външните работи, а от страна на Азербайджанската република - и представител на Националната служба за сигурност. Проектът на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Допълнителен протокол към Споразумението между правителството на Република България и правителството на Азербайджанската република за сътрудничество в борбата срещу престъпността, сключено в Баку на 27 април 2012 г., преминава през процедура за междуведомствено съгласуване през ноември на отчетния период.

Извън горните преговори през 2019 г. КЗЛД поддържа активно сътрудничество с МВР по линия на Работна група 23 по смисъла на Постановление №85 от 17 април 2007 г. за координация по въпросите на Европейския съюз „Сътрудничество в областта на вътрешните работи“. Част от документите, разглеждани в рамките на тази дейност в КЗЛД, обхващат Регламент за системата за фалшиви и автентични документи онлайн (FADO) и за отмяна на Съвместно действие 98/700/ПВР; позицията на страните от Залцбургския форум по бъдещето развитие на реформата на Общата европейска система за убежище; европейски и национални аспекти на миграцията и убежището.

В края на отчетния период КЗЛД посочва за участие свой представител в стратегическата работна група „Координация на подготовката на България за прилагане

на оперативната съвместимост на информационните системи“ към Националния съвет по миграция, граници, убежище и интеграция. Окончателният състав на работната група с включени представители на КЗЛД е одобрен със заповед на министъра на вътрешните работи и председател на Националния съвет по миграция, граници, убежище и интеграция от началото на настоящата година.

Сътрудничеството с Министерството на правосъдието в основната си част обхваща Работна група 33 по смисъла на Постановление №85 от 17 април 2007 г. за координация по въпросите на Европейския съюз „Сътрудничество в областта на правосъдието“, като КЗЛД има изключително активно участие в дискусиите по отношение на досието „Е-неприкосновеност“. Поради интензивната работа за осъвременяване на европейското законодателство и преминаването от директива към регламент по темата в рамките на отделните технически дискусии се налага сътрудничество и с експерти от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Работата по това досие е с дългосрочна перспектива, като предвид дългогодишния ползотворен обмен на мнения и становища между ведомствата е постигнато високо ниво на оперативност и флуидност на обмена на позиции. Не на последно място, с постоянното представителство на МП към ЕС КЗЛД осъществява постоянен обмен на информация и съвместна подготовка на позиции в рамките на заседанията на Съвета на ЕС във формат защита на данните – DAPIX.

В рамките на оперативната дейност и в хода на преходния период по фактическото разпределяне на компетенциите по осъществяване контрол по защита на личните данни в рамките на съда и прокуратурата, от една страна, за целите на дейността им като органи на съдебната власт (компетенции на ИВСС), а от друга, като администратори на лични данни в общия смисъл, между представители на двете институции (КЗЛД и ИВСС) се провеждат регулярни експертни срещи. Те са особено наситени при описания по-горе преглед на националното законодателство от страна на ЕК, където експертната и институционална помощ, указана от страна на ИВСС, има съществен принос за защита на националната позиция.

В качеството си на надзорен орган в рамките на съдебната власт през декември 2019 г. ИВСС е приобщен като член на Надзорен координационен комитет към ЕКЗД. С оглед *ex lege* участието на КЗЛД в същия формат двете институции осъществяват, но и предвиждат да продължат оперативен контакт по теми, свързани със защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите,

службите и агенциите на Европейския съюз и от Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст).

В допълнение към Експертната група за по-безопасен интернет за деца (*Safer Internet for Children Expert Group*) към генерална дирекция „Съобщителни мрежи, технологии и съдържание“ на Европейската комисия през отчетния период КЗЛД предприема необходимите стъпки за членство в Обществения съвет на Националния център за безопасен интернет с цел прилагане на активен подход от страна на КЗЛД във връзка с безопасността, сигурността, неприкосновеността на личния живот, насочен към децата. На проведеното на 17 декември 2019 г. заседание на Обществения съвет към Националния център кандидатурата на КЗЛД е приета с мнозинство.

2. Медийна политика и отразяване на събития, свързани с дейността на КЗЛД

Информационно-разяснителната дейност на КЗЛД е с постоянен характер и нейната цел е посланията да достигнат до максимално широк кръг заинтересовани лица. Като единствен надзорен орган по защитата на личните данни в Република България, КЗЛД има отговорността да провежда широка разяснителна кампания и на достъпен език да популяризира реформата в ЕС в областта на личните данни и правната рамка, която създава Общият регламент относно защита на данните.

На 24 януари 2019 г. Народното събрание приема на второ четене Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни. След приемането на закона председателят на парламентарната Комисия по вътрешна сигурност и обществен ред, която е водеща по разглеждането на ЗИДЗЛД, Цветан Цветанов заявява: „Този може би е един от малкото закони – всички политически формации, представени в българския парламент, гласуваха единодушно всички текстове, без да има абсолютно никакви възражения“. Г-н Цветанов изразява благодарност на всички, участвали в работата по закона, като изказва специална благодарност на КЗЛД поради нейната постоянна ангажираност в този процес.

На 29 януари 2019 г. КЗЛД отбелязва за 13-и пореден път Деня за защита на личните данни – 28 януари. Идеята за отбелязването му е инициирана от Съвета на Европа. Отбелязването на Европейския ден за защита на личните данни в международен мащаб създава възможности за диалог и сътрудничество между всички заинтересовани страни – органи за защита на личните данни, правителства, индустрия, академични среди, неправителствени организации и не на последно място – самите субекти на данни.

Основната цел на това честване са повишаване на информираността и насърчаване на инициативите и добрите практики за разбиране правата, правилата, рисковете и гаранциите, свързани с обработването и защитата на личните данни. Създава се среда за диалог, насърчава се спазването на правилата за поверителност на личната информация, стимулира се развитието на инструментите, предоставящи на хората контрол върху техните лични данни.

И през изминалата година на 28 януари е обявен традиционният за КЗЛД Ден на отворените врати. Работните помещения на служителите от администрацията са отворени за всички, желаещи да се запознаят с тяхната работа и да получат актуална информация по интересувачи ги въпроси. Едновременно с това в зала „Заседателна“ на КЗЛД е открита „Приемна“ за граждани и администратори на лични данни, в която група експерти отговарят на поставени въпроси и казуси. Основните засегнати теми са съгласието за обработка на лични данни и разпределението на отговорностите между фигурите на АЛД и ОЛД. И двете страни – и посетителите, и експертите на КЗЛД, споделят мнението, че дискусиата е помогнала за взаимна обмяна на информация и е била изключително полезна.

Една от основните мисии на КЗЛД е да насърчава осведомеността и да формира на национално ниво ценностите на гражданите в областта на защита на личните данни. Във връзка с това, както и по повод Деня за защита на личните данни, през 2019 г. КЗЛД издава и стартира разпространението на информационна брошура, озаглавена „Нови моменти относно правото на защита на личните данни на физическите лица съгласно Регламент (ЕС) 2016/679, GDPR“. Брошурата е трета поред (през 2018 г. са издадени първите две такива), чиято цел е разясняване на ключови въпроси, които да подпомогнат прилагането на Общия регламент – „10 практически стъпки за прилагане на Общия регламент относно защитата на личните данни“ и „Практически въпроси на защитата на личните данни след 25 май 2018 г.“.

В брошурата се разясняват правата на физическите лица, свързани със защита на техните лични данни, тъй като новата правна рамка въвежда по-високи стандарти за защита на данните, разширени права на физическите лица и нови задължения на администраторите на лични данни. Информационната брошура е публикувана на институционалния сайт и е отпечатана в 2000 екземпляра, които се разпространяват в сградата на КЗЛД, както и на събития с участието на Комисията.

През 2019 г. за трети пореден път е обявен носител на учреденото от КЗЛД отличие „Годишна награда за журналистика“, което се дава за публикации, предавания и

общественозначими прояви на журналисти, отразявали редовно дейността на институцията през изминалата календарна година. През отчетния период на общо мероприятие на КЗЛД и нейната администрация председателят Венцислав Караджов награждава репортерите от Българското национално радио, програма „Хоризонт“, за цялостен журналистически принос през 2018 г. относно популяризиране на дейността на Комисията, правата на гражданите и тяхната неприкосновеност. Институцията изразява благодарност на репортерите и на целия екип на Българското национално радио за активното и обективно отразяване на разяснителната кампания на КЗЛД, както и на промените, свързани с новите европейски правила относно защитата на личните данни, чието прилагане започва през май 2018 г. Подчертано е значението на медиите за достигане на информацията до всеки един бизнес, до публичните институции и до гражданите, които да разберат, че промяната е съществена за начина, по който трябва да бъдат обработвани и защитавани личните данни.

По традиция КЗЛД избира Деня за защита на личните данни, за да депозира в Народното събрание Годишния отчет за своята работа през 2018 г.

На тържествена церемония, състояла се на 8 май в София, за 11-и път са раздадени годишните награди на сп. „Правен свят“ и Международния правен център. Гости на церемонията са над 200 представители на юридическата общност, сред които множество съдии, прокурори, следователи, членове на Висшия съдебен съвет, служители от администрацията на съдебната власт. Гласуването на представителите на юридическата общност определя за „Юрист на годината“ председателя на КЗЛД Венцислав Караджов, който е номиниран за усилията по въвеждането у нас на новия регламент за защита на личните данни на Европейския съюз (GDPR). Наградата е връчена от министъра на правосъдието Данаил Кирилов.

На 29 март 2019 г. в София се провежда Конференция за защитата на личните данни, организирана от Асоциацията на професионалните фотографи и Съюза на младите юристи. Основна тема на конференцията е пресечната точка на фотографията и изискванията за законосъобразно обработване на лични данни. Лектори на събитието са председателят на КЗЛД Венцислав Караджов, членът на Управителния съвет на Асоциацията на професионалните фотографи Евгени Димитров, адвокатите Емил Георгиев и Десислав Владимиров, както и представителят на УНИЦЕФ Ивайло Спасов.

На 11 октомври 2019 г. в София Тех Парк се състои международен форум „Кибер политики“. Събитието е организирано от Международния правен център – *ILAC*, съвместно с КЗЛД. Това е първото събитие от подобен ранг в България, обхващащо

всички аспекти на работата с лични данни в дигитална среда. Целта му е да се обхванат пресечните точки между защитата на личните данни и дигиталната среда - киберсигурност, изкуствен интелект, е-здравеопазване, както и авторско право в онлайн среда. Присъстват експерти в сферата на защитата на личните данни и дигиталните въпроси от редица държави - България, САЩ, Ирландия, Естония, Сингапур.

И през 2019 г. КЗЛД продължава да поддържа инициатива в посока публичност и разпространение на актуална информация относно защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот на гражданите чрез средствата за масова комуникация. Поддържането на устойчиви и ползотворни взаимоотношения с представители на медиите от цялата страна води до реализирането на над 160 интервюта и материали с участието на председателя, членовете и експерти на КЗЛД. Желанието за прозрачност, открит диалог с българското общество и достигане до широката аудитория е реализирано благодарение на подкрепата и създадения персонализиран контакт между масмедиаите и КЗЛД. Постигнатото масово осведомяване и по-лесната достъпност до ценна и практична информация са осъществени чрез множество публикации в печатните медии на сп. „Правен свят”, в. „Труд”, в. „24 часа”, в. „Монитор”, в. „Капитал”, в. „Сега”, в. „Дневник“, в. „Политика“ и др. Електронните медии на БНТ, БНТ2, *bTV*, Нова ТВ, телевизия *Bg On Air*, както и всички програми на БНР; Дарик Радио и др. редовно продължават да отразяват гледната точка на КЗЛД и да предават реализираните интервюта по актуални теми, свързани с личните данни. Отговорите на различни въпроси от медиите и обществото могат да се четат всекидневно и в електронните сайтове на медиите от новото поколение *Economic.bg*, *Economy.bg*, *Lex.bg*, *Fakti.bg*, *Defakto.bg*, *Trafficnews.bg*; *Focus-news*; *Clubz.bg*; *Actualno.com*; *Iconomist.bg*; *Duncheva.bg*; *Informo.bg* и т.н.

С най-голям обществен интерес през отчетния период са темите, свързани със ЗИДЗЛД. В тази връзка председателят и членовете на КЗЛД дават своето компетентно мнение чрез всички средства за масово осведомяване и като лектори в бизнес конференции с национално и международно значение. Други актуални теми през отчетния период са „Нерегламентираният достъп на данните от НАП“ и „Жалбите срещу медии за разпространение на лични данни“. Останалите теми, които предизвикват журналистически интерес, са свързани с определянето за „Юрист на годината“ на председателя на КЗЛД Венцислав Караджов и цялостната работа на Комисията във връзка с издадени становища и решения по жалби от граждани и администратори. И през 2019 г. журналисти не спират да се интересуват и да отразяват събития и инициативи на КЗЛД,

свързани с обученията на експерти по защита на данни за администраторите в национален и наднационален мащаб, както и да публикуват информационни материали, засягащи разнообразни аспекти в областта на защитата на личните данни.

От КЗЛД се предоставя своевременно информация на журналисти по тяхно писмено или устно искане, което води до публикуването на множество информационни материали и журналистически разследвания, засягащи актуални теми за защитата на личните данни. През дългогодишната си работа КЗЛД се стреми непрекъснато да осигури максимална информираност относно своята ежедневна дейност и дългосрочните си проекти.

Във връзка със завишения обществен интерес през 2019 г. в КЗЛД постъпват множество запитвания от журналисти по отношение на постъпилите жалби и сигнали, извършените проверки/одити, издадените АУАН и НП и упражняването на корективните правомощия по чл. 58, §2 от Регламента (ЕС) 2016/679.

Най-голям процент от запитванията касаят извършената през отчетния период проверка на НАП и предприетите действия от страна на КЗЛД. Основните въпроси се отнасят до причините, довели до нерегламентирания достъп и разпространение на лични данни на физически лица, евентуалните последици за тях, действията, които следва да предприемат засегнатите лица, както и размера на наложената санкция.

Голям брой запитвания са получени и след обявяването в публичното пространство на резултатите от извършените проверки на Банка „ДСК“ ЕАД и ИВСС и налагането на санкции за нарушение на разпоредбите на нормативната база, касаеща защитата на личните данни.

На трето място са запитванията, касаещи осъществяването на видеонаблюдение в частни имоти и публични места както от страна на физически лица, така и от дружества в частния сектор.

3. Повишаване на обществената информираност по въпроси в областта на защитата на личните данни - интернет страница, информационен бюлетин

Институционалният сайт на КЗЛД, естествено, се явява основен инструмент за реализирането на информационната дейност на КЗЛД. Поддържането на актуална информация на сайта е доказано и удобно средство за предоставяне на информация и разяснения по множество въпроси в областта на защитата на личните данни.

През 2019 г. активно се поддържа един от основните раздели на сайта – „Новини“, като в него се предоставя актуална информация за събития и инициативи на национално и

международно ниво. Публикуват се кратка информация и съответни препратки към приети решения, становища, насоки, документи с информационно-разяснителен характер на КЗЛД и на други органи и институции (Европейски комитет по защита на данните, Европейска комисия, Съвет на Европа, ЦИК).

По отношение на информационно-разяснителните дейности трябва да се отбележи, че информационната дейност на КЗЛД е с постоянен характер и нейната цел е посланията да достигнат до максимално широк кръг заинтересовани лица – граждани и администратори на лични данни. Вече е утвърдена практика КЗЛД по достъпен начин да разяснява на обществото основните положения от правната рамка в ЕС в областта на личните данни, както и националното законодателство в тази сфера. През 2019 г. са публикувани редица насоки, указания и други информационни елементи, което води до необходимостта да се търси баланс по отношение на обема и подреждането на публикуваната информация. Във връзка с това разделът „Бъдете информирани“ е разделен на два – „Насоки“ и „Полезна информация“, с което се постига условно разделяне на информацията по тип, като в първия раздел са публикувани изисквания, указания и насоки, а във втория – информация с разяснителен характер по актуални теми от висок обществен интерес.

Както в раздел „Новини“, така и в раздела „Информационна кампания“ своевременно се предоставя информация за всички събития с информационно-разяснителен и обучителен характер с участие на КЗЛД – конференции, семинари, обучения.

Регулярно се допълва разделът „Медии“, в който се публикуват статии и интервюта с председателя и членове на КЗЛД, от които от първо лице се получава информация по всички актуални и проблемни теми от сферата на защитата на личната информация.

През 2019 г. на сайта на КЗЛД се създава раздел „Длъжностно лице по защита на данните“, в който към момента са публикувани „Обща информация относно длъжностното лице по защита на данните“, „Насоки на Работна група по чл. 29 относно длъжностното лице по защита на данните“ и „Уведомяване на КЗЛД за определяне на длъжностно лице по защита на данните“. Относно Уведомяването са дадени съответните разяснения и е предоставен формуляр за попълване (публикуван през май 2018 г. и актуализиран през декември 2019 г.).

През 2019 г. в раздел „Насоки“ се създава подраздел, свързан с Оценката на въздействие върху защитата на данните, като към момента в него са публикувани „Списък на видовете операции по обработване на лични данни, за които се изисква извършване на

оценка за въздействие върху защитата на данните, приет от КЗЛД съгласно чл. 35, §4 от Регламент (ЕС) 2016/679“ и „Насоки относно оценката на въздействието върху защитата на данни и определяне дали съществува вероятност обработването „да породи висок риск“.

В съответствие с изпълнението на приоритетната задача за популяризиране на дейността на Европейския комитет по защита на данните в раздела за международно сътрудничество продължава поддържането на подраздел за ЕКЗД, в който е предоставена обща информация за Комитета (мисия, функция и задължения, ръководни принципи) и е създадена отправка към неговия официален сайт, в който е налична цялата публично достъпна информация относно дейността му – насоки, препоръки, становища, решения, обществени консултации, информация за пленарни заседания и т.н.

Работата на КЗЛД във връзка с постигането на пълноправно членство на България в Шенгенското пространство е приоритетна задача и през 2019 г. Във връзка с това на сайта е предоставена изключително подробна информация за Шенгенското пространство – правна рамка, ръководство за упражняване на правото на достъп до Шенгенската информационна система, каталози с добри практики. Подробно се описват правата на лицата за защита на личните данни в Шенгенското пространство.

Във връзка с провеждането през 2019 г. на обществено обсъждане на проекта за правилник на КЗЛД в раздел „Правна рамка“ (където се публикуват основните международни и български нормативни документи в областта на човешките права и защитата на личната неприкосновеност – закони, регламенти, директиви, правилници) временно е създаден подраздел „Проекти на нормативни актове“ и там е предоставен съответният проект на правилник. Преценено е, че не е необходимо постоянното поддържане на този подраздел, поради което той е премахнат след приключване на обсъждането.

И през 2019 г. продължава изпълнението на стратегическата цел за усъвършенстване на процеса за откритост и прозрачност, във връзка с което в раздел „Практика“ се отразява практиката на КЗЛД с акцент върху публикуването на становища от обществен интерес и анонимизирани решения по жалби. Това осигурява прозрачност относно практиката на КЗЛД при нейното произнасяне по различни казуси. Публикуват се и решения от съдебната практика на КЗЛД – решения на ВАС и административни съдилища.

През 2019 г. продължава осигуряването на прозрачност относно институцията чрез регулярно и своевременно публикуване на сайта на информация, подлежаща на

публикуване в съответствие със законови изисквания - финансова информация, информация за предоставянето на административни услуги, за осигуряване на достъп по обществена информация, за проектната дейност на КЗЛД, за обявяваните от КЗЛД обществени поръчки и т.н. Публикуват се и се поддържат актуални 2 регистъра и 1 списък по ЗПКОНПИ.

В резултат на нововъведени изисквания за повишаване на информационната сигурност, функционалността за подаване на жалби и за задаване на въпроси чрез сайта на КЗЛД от юли 2019 г. е временно преустановена, като се очаква през 2020 г. тя да бъде възстановена. До този момент през тези форми са постъпили 318 запитвания по широк кръг въпроси и са подадени 198 жалби и сигнали.

През 2019 г. в сайта на КЗЛД е вградена система за управление на бисквитки, която дава възможност на посетителите на сайта не само да бъдат информирани относно наличието на такива, а и да могат да управляват тяхното използване при посещаване на сайта.

Информационният бюлетин на КЗЛД е друго основно средство за постигане на обществена информираност, който има собствен ISSN 2367-7759. През 2019 г. са издадени шест бюлетина. Самият бюлетин се издава в електронен вид на всеки 2 месеца и се публикува на институционалния сайт, с което е достъпен за всеки посетител на сайта. Едновременно с това има възможност за абониране, в резултат на което абонатите получават известие, че поредният брой вече е публикуван, както и съответен линк. През 2019 г. се абонират 170 нови абоната, с което броят на абонатите достига 1160. Едновременно с абонатите списъкът на получателите на бюлетина е разширен по инициатива на КЗЛД, като в него са включени съсловни и браншови органи и организации, както и длъжностни лица по защита на данните. С това получателите на бюлетина нарастват до 4000. Предоставена е и възможност за отписване както на абонатите, така и на тези получатели, включени в списъка по инициатива на КЗЛД.

През 2019 г. в бюлетина се отразяват събития и инициативи в областта на защитата на личните данни в национален, европейски и световен мащаб. Публикуват се и някои приети документи или техни резюмета със съответни линкове към пълните документи. За 2019 г. това са „Списък на видовете операции по обработване на лични данни, за които се изисква извършване на оценка за въздействие върху защитата на данните, приет от КЗЛД съгласно чл. 35, §4 от Регламент (ЕС) 2016/679“, съвместни „Указания на ЦИК и КЗЛД относно обработването и защитата на личните данни в изборния процес“, „Указания на Съвета на Европа за запазване на неприкосновеността на личния живот в медиите“,

„Изявление на Европейския комитет по защита на данните във връзка с предстоящите избори за Европейски парламент“, решения на Съда на ЕС.

В съответствие с дефиницията за 2019 г. приоритет за Популяризиране на дейността на Европейския комитет по защита на данните в бюлетина редовно се предоставя информация за всички заседания на ЕКЗД, приети решения и документи, провеждане на обществени консултации. Предоставя се информация и за някои заседания на подгрупи към ЕКЗД.

В изпълнение на приоритета за продължаване на работата на КЗЛД за пълноправното членство на България в Шенгенското пространство се отразяват проверките по Шенген с участие на представители на Комисията, като се отчита, че това участие е предпоставка за споделяне на добри практики в областта на защитата на личните данни и възможност за повишаване на авторитета на институцията в областта на достиженията на правото от Шенген.

През 2019 продължава публикуването на решения и становища на КЗЛД, както и обща статистика за контролната дейност. Решения по жалби се публикуват с цел осигуряване на прозрачност за обществеността относно практиката на КЗЛД при разглеждане на жалби. Всички публикувани решения на КЗЛД са с анонимизирани лични данни на физическите лица и имената на юридическите лица.

По отношение на контролната дейност регулярно се публикува статистика за извършени проверки, разгледани искания, упражнени корективни правомощия на КЗЛД.

През 2019 г. почти всеки бюлетин предоставя подробна информация за текущото изпълнение на международни проекти, в които участва КЗЛД.

За цялостната си политика на изчерпателно и открито предоставяне на информация както за дейността на Комисията, така и за събития и инициативи от наднационален мащаб по ключови направления в сферата на защита на личните данни КЗЛД за четвърти път получава грамота от фондация „Граждани срещу бюрокрацията“, като за 2019 г. е обявена за „Държавна институция на годината“. При връчването на грамотата управителят на фондацията Стефан Христов подчертава, че за тях като фондация, която работи с гражданите и получава обратна връзка от тях, КЗЛД е институцията, която е най-открита относно своята работа. Специално е изтъкнат приносът на регулярно издавания електронен Информационен бюлетин на КЗЛД за повишаването на обществената информираност. Това е поредното признание за КЗЛД, която за 2018 г. получава отличието „Прозрачност на управлението“, за 2017 г. - „Държавна институция на годината“, а през 2016 г. - „Най-добро обслужване на гражданите“.

XII. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ

1. Административен капацитет

Отчетният период – 2019 г., е свързан с необходимостта от реализиране на сериозни промени в броя и структурата на човешките ресурси на КЗЛД. Същите са продиктувани от необходимостта за привеждане на организационно-щатната структура в съответствие с изменения и допълнения на ПМС №67 от 2010 г. за заплатите в бюджетните организации и дейности, в сила от 19.03.2019 г. С тези промени изрично се въвежда изискването за незаетите длъжности в администрацията да се резервират средства за основни заплати в размер, не по-малък от 70 на сто от средната основна месечна заплата за степен II на съответното ниво съгласно Приложение №1 към Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация. Във връзка с необходимостта от изпълнение на това нормативно изискване е направен анализ на планираните средства за заплати за 2019 г., както и на числеността на персонала при актуалната към месец април структура на администрацията на КЗЛД, в т.ч. и незаетите бройки. На заседание на КЗЛД по протокол от май 2019 г. е взето решение да се съкратят 4 вакантни щатни експертни длъжности, с което общият брой на числеността е сведен от 87 на 83 и е изпълнено изискването на измененото ПМС.

В бр. 60 от 2019 г. на Държавен вестник е публикуван Правилник за дейността на КЗЛД и на нейната администрация (ПДКЗЛДНА), който отменя действащия преди това устройствен акт на институцията. С правилника са определени нова структура и организация на работа на институцията, в т.ч. и актуализираната щатна численост на персонала. Със заповед на председателя е проведена реформа, която, считано от 1.09.2019 г., привежда в съответствие с правилника структурата и числеността на администрацията. Оформят се 4 дирекции - една в общата администрация – дирекция „Управление на ресурсите и административно-правно обслужване“ и 3 в специализираната администрация – дирекция „Правни производства и надзор“, дирекция „Правнонормативна и международна дейност“ и дирекция „Правноаналитична, информационна и контролна дейност“, които имат променен не само числен състав, но и функционални характеристики. Със съответни заповеди служителите са преназначени, а длъжностните характеристики са актуализирани.

Към края на отчетния период в КЗЛД работят 49 служители по служебно правоотношение и 15 по трудово (в това число председателят и членовете на КЗЛД).

През 2019 г. са назначени 10 служители, от тях 6 по служебно правоотношение и 4 по трудово, от които 1 по трудово отношение не е встъпил в длъжност. Прекратени са правоотношенията с 14 служители.

За периода януари – декември 2019 г. 23-ма служители са повишени в ранг, а 2-ма са повишени в длъжност.

Намирането и набирането на експертите се реализира според изискванията на Закона за държавния служител, както следва:

- чрез конкурс – обявени са 3 конкурсни процедури за заемане на свободни длъжности в администрацията на КЗЛД, като всички са приключили с назначаване;
- чрез мобилност – преминаване на държавна служба от друга администрация с тристранно споразумение – обявени са 5 процедури, от които за 2 не са подадени документи.

По линия на обучението на персонала следва да се отбележи, че през отчетния период служителите са повишили професионалната си квалификация чрез участие в 43 курса за 26 обучения, проведени основно от Института за публична администрация.

2. Промяна в състава на КЗЛД

В края на отчетния период по негова молба г-н Цветелин Софрониев, член на КЗЛД, е освободен от длъжността си с решение на 44-тото народно събрание на Република България, прието на основание чл. 84, т. 8 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България във връзка с чл. 7, ал. 2 от ЗЗЛД. Решението на Народното събрание, с което той е освободен, считано от 20.11.2019 г. е обн. в ДВ, бр. 92 от 22 ноември 2019 г. В края на отчетния период КЗЛД продължава да изпълнява функциите си в намален състав.

3. Отчет за постъпилите в КЗЛД през 2019 г. заявления за достъп до обществена информация и искания за повторно използване на информация

В качеството си на задължен субект по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) на сайта на КЗЛД се поддържа създаден раздел „Достъп до информация“, в който е включена нормативноизискуемата информация, както следва:

- процедура по разглеждане на заявления за достъп до обществена информация и предоставяне на информация за повторно използване;
- описание на звеното за приемане на заявления за предоставяне на достъп до

информация и информация за повторно използване;

- нормативи за разходите за предоставяне на достъп до информация и повторно използване на информация от обществения сектор;

- ред за достъп до публичните регистри на КЗЛД;

- описание на информационните масиви и ресурси, използвани от администрацията на КЗЛД;

- списък на издадените актове и текстове на издадените нормативни и общи административни актове;

- списък на категориите информация, подлежаща на публикуване в интернет, както и форматите, в които е достъпна;

- годишен отчет за постъпилите заявления за достъп до обществена информация и за повторно използване на информация от обществения сектор, който включва и данни за направените откази и причините за това.

В таблицата по-долу е представена обобщена информация относно постъпили и разгледани заявления за достъп до информация през 2019 г.

Общ брой постъпили заявления за достъп до информация:	40
- от граждани на Република България;	39
- от чужденци;	0
- от медии;	1
- от НПО;	0
- от частноправни субекти.	0
Общ брой решения по заявления за предоставяне на достъп до обществена информация:	8
- предоставяне на пълен достъп до обществена информация;	7
- предоставяне на частичен достъп до обществена информация;	1
- предоставяне на достъп при надделяващ обществен интерес;	0
- отказ за предоставяне на достъп до обществена информация;	0
Уведомление за липса на исканата обществена информация.	0
Препращане на заявлението, когато КЗЛД не разполага с исканата информация, но знае за нейното местонахождение.	11

Предоставена информация по реда на административното обслужване или по реда на АПК.	0
Заявления, които не отговарят на чл. 25, ал. 1 от ЗДОИ и във вр. с чл. 2, ал. 1	20
Общ брой постъпили искания за предоставяне на информация за повторно използване.	1

Анализът показва, че на всички лица, заявили достъп до обществена информация по смисъла на ЗДОИ през 2019 г., която е от компетентността на КЗЛД, исканата информация е била предоставена. Всички решения са за предоставяне на пълен достъп до поисканата информацията, с изключение на едно решение, с което е предоставен частичен достъп. Решението за предоставяне на частичен достъп е взето по повод постъпило заявление от представител на адвокатско дружество, което е поискало достъп до цялата административна преписка на производството между КЗЛД и НАП, свързано с разпространяването на лични данни през 2019 г. На заявителя е предоставено копие само от документите по административната преписка, които попадат в обхвата на ЗДОИ.

Прави впечатление, че продължава практиката лица да подават заявления за достъп до обществена информация, която е публикувана и е общодостъпна на интернет страницата на КЗЛД. В подобни случаи Комисията посочва на заявителите в коя конкретна рубрика от сайта е налична търсената информация. Един такъв случай през отчетния период касае броя на наложените глоби от КЗЛД за всяка от годините в периода 2009 – 2018 г. Поисканата информация е публична и общодостъпна и се съдържа в годишните отчети за дейността на КЗЛД за съответните години, които са публикувани на официалната интернет страница на институцията. Въпреки наличието на информацията на интернет страницата на КЗЛД в конкретния казус на заявителя е изготвена и предоставена поисканата от него справка по години.

При анализа на теми, които са от обществен интерес през 2019 г., се установява, че постъпват идентични искания за получаване на достъп до списъка на АЛД и ОЛД, които са определили ДЛЗД. Става въпрос за информация, която КЗЛД е длъжна да поддържа в публичен регистър по закон, поради което достъпът до тази информация е бил предоставен изцяло.

През 2019 г. са получени и 2 броя заявления за достъп до обществена информация, свързана с уведомленията по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 за нарушения на

сигурността от различни администратори на лични данни, установени на територията на Република България, страни – членки на ЕС, както и страни извън ЕС.

Други заявления, постъпили през отчетния период, са свързани с искания за статистически данни относно извършените проверки/одити, издадените АУАН и НП, упражняването на корективните правомощия по чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и типовете нарушения, за които са наложени санкции и съответно техния размер. Получени са искания, касаещи конкретни случаи, като напр. издадените НП на НАП, „Банка ДСК“ ЕАД и ИВСС.

През отчетния период няма нито едно решение за отказ от предоставяне на обществена информация.

4. Административно обслужване

В изпълнение на изискванията на Наредбата за административното обслужване, потребителите на административните услуги осъществяват контакт с КЗЛД чрез „Звеното за административно обслужване“ (ЗАО). През отчетния период служителите от звеното за административно обслужване са обработили общо 18 999 бр. документи - писма, молби, заявления, жалби, вътрешни документи и др. от и към граждани и институции. Системата за документооборот обработва всички документи, постъпили в звеното за административно обслужване, като със създадените правила за сканиране на вход и изход прозрачността в работата на администрацията е абсолютно гарантирана. В отчетния период не са постъпвали жалби и сигнали, свързани с административното обслужване, осъществявано от администрацията на КЗЛД.

5. Състояние и развитие на внедрените информационни и комуникационни системи в КЗЛД през 2019 г., вкл. отчет на дейностите по поддържане на публичните и непубличните регистри

През отчетния период във връзка с направените промени в Закона за електронното управление Държавната агенция „Електронно управление“ разработва и внедрява Система за сигурно електронно връчване, която осъществява бърза и надеждна кореспонденция както между държавните органи, така и между всички участници в нея (физически и юридически лица). КЗЛД е пълноправен участник в системата от 25.04.2019 г. Въведената нова система значително намалява документите на хартиен носител и ускорява информационните потоци.

През отчетния период са предприети редица мерки за подобряване информационната и комуникационната инфраструктура на КЗЛД, както следва:

- закупени са 20 броя нови компютърни конфигурации;
- закупени са два броя нови сървъри;
- извършен е детайлен анализ на изградената *AD* и *Microsoft Exchange Server* инфраструктура в средата на КЗЛД;

- извършена е миграция на *Microsoft Exchange Server* към новата инфраструктура;

- изготвени са дизайн и план за имплементиране на решение за архивиране/възстановяване (*Backup/Restore*) на инфраструктурните услуги и услуги за електронна поща.

Своевременно са подновени договорите за поддръжка на информационните системи, критични за дейностите и процесите в КЗЛД. Доставката и инсталирането на сървърни и персонални сертификати се извършват регулярно съгласно сроковете им за подновяване.

Профилактиката и ремонтът на техническите средства се извършват в максимално кратки срокове съгласно утвърдените процедури.

Във връзка със зачестилите кибератаки както в страната, така и в чужбина през 2019 г. се налага извършване на анализ на мрежовата и информационната сигурност в КЗЛД. След направените констатации се взема решение за поетапно обновяване на техниката, което да започне през 2020 г.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и с влизането в сила на новия ПДКЗЛДНА в КЗЛД се създава и разработва информационна система за поддържане на следните регистри:

- Регистър на администраторите и обработващите лични данни, които са определили длъжностни лица по защита на данните;
- Регистър на акредитирани сертифициращи организации;
- Регистър на одобрени кодекси за поведение;
- Регистър на нарушения на Регламент (ЕС) 2016/679 и на закона, както и на предприетите мерки в съответствие с упражняването на корективните правомощия (Регистър на нарушенията и предприетите мерки).

Внедряването на информационната система в експлоатация предстои през 2020 г.

През 2019 г. продължава сътрудничеството с Националния център за действие при инциденти в информационната сигурност *CERT Bulgaria* за намаляване рисковете от инциденти в информационната сигурност.

И през отчетния период КЗЛД продължава участието си в Работна група „Цифрова България 2020“, обособена към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, и в „Съвет за мрежова и информационна сигурност на информационните системи на административните органи“ към Държавна агенция „Електронно управление“.

6. Проведени обществени поръчки

За обезпечаване на дейността на КЗЛД през 2019 г. са възложени обществени поръчки, както следва:

6.1. Чрез открита процедура

- „Доставка на хардуер за нуждите на Комисията за защита на личните данни“.

6.2. Чрез събиране на оферти с обява

- „Изграждане на видеоконферентна система в заседателната зала на КЗЛД“;
- „Извършване на денонощна физическа охрана на сградата, в която се помещават администрациите на Комисията за защита на личните данни и Институт по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“, и паркинга пред нея“;
- „Доставка на лек автомобил тип „седан“ с четири врати втора употреба за нуждите на КЗЛД“.

6.3. Чрез договор за борсово представителство

- „Доставка на горива и аксесоари за автомобилите, собственост на Комисията за защита на личните данни, чрез зареждане с карти за безналично плащане“.

7. Финансови ресурси - обща информация относно разходването на бюджета на КЗЛД през 2019 г.

Със Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2019 г. е утвърден бюджетът за дейността на КЗЛД в размер на **2 930 000 лв.** През годината по него не са извършвани промени.

За обезпечаване на дейността на КЗЛД и нейната администрация са извършени разходи общо в размер на **2 821 829 лв.**, или **96,31%** от утвърдените разчети за годината. Видовете разходи, отразени по параграфи от ЕБК, са представени в таблица, както следва:

Параграф	Наименование на разходите	Сума (лева)
01-00	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	1 401 024
02-00	Други възнаграждения и плащания за персонала	72 669
05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	360 813
10-00	Издръжка	632 011
19-00	Платени данъци, такси и административни санкции	12 932
46-00	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	250
52-00	Придобиване на дълготрайни материални активи	342 130
53-00	Придобиване на нематериални дълготрайни активи	0
	Общо разходи по бюджета	2 821 829

XIII. Цели и приоритети на КЗЛД за 2020 г.

С оглед необходимостта от ефективно упражняване на новите правомощия и задачи на надзорния орган и при отчитане задължението на администраторите на лични данни за спазване на принципа за отчетност, съгласно който те трябва да докажат спазването на всички останали принципи за защита на данните (законосъобразност, добросъвестност и прозрачност; ограничение на целите; свеждане на данните до минимум; точност; ограничение на съхранението; цялостност и поверителност), КЗЛД си поставя следните цели и приоритети за следващия отчетен период:

1. Разгръщане в пълен обем на новите правомощия на КЗЛД

През 2020 г. КЗЛД ще фокусира работата си върху реализацията на новите си правомощия и задачи, произтичащи от Общия регламент относно защитата на данните. При отчитане на задължението на българската държава за осигуряване на съгласувано прилагане на регламента акцент ще бъде поставен върху разписването на критерии за акредитация на органи за наблюдение на кодекси за поведение, акредитация на сертифициращи органи и механизми за сертифициране, предприемане на мерки по повод постъпили уведомления за нарушения на сигурността, както и провеждането на съвместни операции. Това води до необходимостта от създаване на изцяло нова методология за надзорната дейност на комисията, в обхвата на която да влязат всички нови направления и обекти на контрол.

2. Активна работа по теми от обществен интерес

На базата на натрупания досегашен опит КЗЛД активно ще продължи да работи с бизнеса по различни теми от обществен интерес. Все по-актуален става въпросът за обработването на лични данни в резултат на използването на нови технологии (като напр. лицево разпознаване, изкуствен интелект) и свързаната с това оценка на тези нови технологии. На внимателен анализ следва да бъде поставена законосъобразността на обработването на лични данни при извършването на редовно и систематично мащабно наблюдение на субектите на данни, вкл. видеонаблюдение. КЗЛД ще продължи усилията си в тази насока особено по линия на даването на становища в рамките на предварителната консултация, когато планирано от администраторите на лични данни обработване показва висок остатъчен риск. Подобен подход е в синхрон с работата на Европейската комисия по досиетата за електронна неприкосновеност и за дигиталната система за обмен на електронни доказателства.

3. Повишаване на експертния потенциал на КЗЛД и нейната администрация

Качественото и ефективно изпълнение на новите правомощия и задачи на КЗЛД изисква постоянни усилия за повишаване на експертния капацитет на Комисията и нейната администрация. Инвестирането в обучения на надзорния орган и неговите служители, насочени към практическите аспекти на новите функции на КЗЛД, е от ключово значение за поддържане на надзорната дейност на високо ниво и за обезпечаване на съгласуваното прилагане на Общия регламент относно защитата на данните. Повишаването на експертния потенциал е особено наложително по линия на тенденцията за въвеждане на нови технологии, свързани с обработване на специални категории лични данни и/или с мащабно обработване на лични данни.

4. Продължаване на усилията на КЗЛД за пълноправно членство в Шенген

Това е задача с постоянен характер в дейността на КЗЛД. Във фокуса на вниманието на Комисията остава извършването на периодични проверки националните системи/звена на Европол, Евродак, ВИС и съответните консулства в чужбина, издаващи голям брой визи във връзка със задълженията на КЗЛД за представяне на национални доклади за тази специфична надзорна дейност. При възможност КЗЛД ще продължи тенденцията си за участие на нейни представители в мисии за оценки на шенгенското законодателство в областта на защитата на личните данни.

Годишният отчет на Комисията за защита на личните данни за дейността ѝ през 2019 г. е приет с решение на Комисията на заседание, проведено на 11 март 2020 г. (Протокол № 10).

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Венцислав Караджов

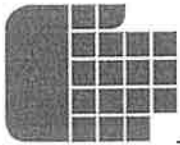

ЧЛЕНОВЕ:

Цанко Цолов

Мария Матева

Веселин Целков

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА
НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

София 1592,
бул. „Проф. Цветан Лазаров“ 2
тел.: 02/915 35 15
факс: 02/915 35 25
e-mail: kzld@cpdp.bg
www.cdpd.bg

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ
Регистрационен индекс и дата
РД-05-2 / 31.03.2020г.

ДО

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	020 - 00 - 9
Дата	31 / 03 / 2020г.

ГРАД СОФИЯ – 1169

ПЛОЩАД „НАРОДНО СЪБРАНИЕ“ № 2

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни, представяме на Вашето внимание Годишния отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни за 2019 година.

Приложение: *Годишен отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни за 2019 година.*

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ВЕНЦИСЛАВ КАРАДЖОВ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

№ 050-01-60 / 31. 03. 2020 г.

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 90, ал. 3 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям Годишен отчет на Комисията за защита на личните данни за дейността ѝ през 2019 г., № 020-00-9, внесен от Комисията за защита на личните данни на 31.03.2020 г., на следните постоянни комисии:

- Комисия по вътрешна сигурност и обществен ред

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА